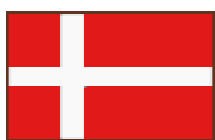

Skandinávie 2003

Dánsko, Norsko, Finsko, Švédsko	1
Literatura	2
O severských zemích	3
Ceny	5
Pátek 18.července 2003	7
(Plzeň – Rozvadov – Berlín)	
Sobota 19.července 2003	7
(Berlín - Hamburk – Kodaň – Malmö – Göteborg – Skredsvik)	
Neděle 20.července 2003	9
(Skredsvik /Švédsko/ – Svinesund – Oslo – Drammen - Kongsberg – Notodden - Heddal – Himingen/1066m.n.m./ - pod Gaustou/1886m.n.m./)	
Pondělí 21.července 2003	12
(pod Gaustou – Rjukan - Åmot – Ullensvang – Lofthus – Kinsarvik – Brimnes – Eidfjord – Sæbo – Fosli)	
Úterý 22.července 2003	13
(pod Fosli – Øvre Eidfjord – chata Viveli – chata Hedlo – chata Hadlaskard – poblíž Viersdalen)	
Středa 23.července 2003	15
(před Viersdalen – Viersdalen – Harteigen 1690m.n.m. – Hadlaskard – Fogerli – Finnabu)	
Čtvrtek 24.července 2003	17
(mezi Finnabu a chatou Hedlo – chata Hedlo – chata Viveli - Øvre Eidfjord – Brimnes – Bruravik - Ulvik – Kvanndal – Norheimsund – Bjørkheim – Lone – poblíž Nestunu)	
Pátek 25.července 2003	20
(poblíž Nestunu – Bergen – Voss – Vinje – Gudvangen – Flåm - Aurlandtunnel/24km/ - Borgund – Ryfoss – Skammestein – Gjendesheim)	
Sobota 26.července 2003	22
(Gjendesheim – Lom – Grotli – Skåre – u jezera Strynsvatnet)	
Neděle 27.července 2003	25
(u jezera Strynsvatnet – Loen – Briksdal – Briksdalsbreen – Hellesylt – trajektem do Geirangeru – Dalsnibba /1476m.n.m./ - Eidsdal – Valldal – na břehu Tafjordu)	
Pondělí 28.července 2003	28
(na břehu Tafjordu – Valldal – Cesta Trolů – Trollvegen – Dombas – Røros – před Hjerkinem)	
Úterý 29.července 2003	30
(před Hjerkinem – Snøhetta/2286m.n.m./ - Reinheim – Kongsvoll – poblíž Oppdal)	
Středa 30.července 2003	32
(poblíž Oppdal – Trondheim – Stjørdal – Verdalsøra – Steinkjer – Grong – Trofors – vodopád Laksfossen/lososí vodopád/ - jezera Fusvatnet)	
Čtvrtek 31.července 2003	35
(u jezera Fusvatnet – Mo i Rana – polární kruh – Fauske - Saltstraumen – Bodø – Moskenes/Lofoty/ - Å)	
Pátek 1.srpna 2003	37
(Å – Reine – Ramberg – Nusfjord – Utaaleiv – Leknes – Borge – Eggum – Henningsvær – Kabelvåg – Svolvær – Vestpollen – Fiskebol – Melbu/Vesterály/)	

Sobota 2.srpna 2003	40
(za Melbu – Stokmarknes - Skagen – Eidsfjord – Holmstad – Nykvåg – Sortland – Kongsvik - Narvik - Bjerkvik – Nordkjosbotn – Tromsø – Palojoensuu – na cestě do Enontekiö)	
Neděle 3.srpna 2003	42
(na cestě do Enontekiö – Kautokeino – Masi /Mazi/ - Karasjok – Karigasniemi - Kaamanen - Inari – Ivalo – poblíž Tankavaary)	
Pondělí 4.srpna 2003	45
(poblíž Tankavaary – Sodankylä – Poulojuki – Rovaniemi – Auttiköngäs/plavební kanál/ – Kuusamo – Ämmänsaari – Pohjavaara – v okolí Vuokatti)	
Úterý 5.srpna 2003	47
(v okolí Vuokatti – Nurmes – Kuopio – Tuusjärvi – klášter Lintula - klášter Uusi Valamo – Savonlinna - kemp Vuohimäki)	
Středa 6.srpna 2003	50
(kemp Vuohimäki – Savonlinna - hrad Olavinlinna – Kerimäki – Punkaharju –Imatra – Kotka – carský srub Lankinkoski – Porvoo – cca 20km od Porvoo)	
Čtvrtek 7.srpna 2003	53
(cca 20km od Porvoo – Helsinky – Turku – trajekt Turku-Stockholm)	
Pátek 8.srpna 2003	57
(na lodi do Stockholmu – Stockholm – Drottningholm – Södertälje – Nyköping – Norrköping – před Kalmarem)	
Sobota 9.srpna 2003	60
(před Kalmarem – most z Kalmaru na Öland – Mörbylånga - maják Långe Jan - Eketorps borg – Kalmar – Hagbyhamn – Karlskrona – Ronneby – Karlshamn – Kristianstad –Ystad – Trelleborg – trajekt Trelleborg-Sassnitz)	
Neděle 10.srpna 2003	63
(na trajektu Trelleborg-Sassnitz – Sassnitz – Berlín – Rozvadov – Plzeň)	
Slovo na konec	65

Literatura

Jižní Norsko – Nejkrásnější turistické trasy, Bernhard Pollman

Norsko – průvodce do zahraničí, nakladatelství OLYMPIA

Norsko – průvodce, Phil Lee, nakladatelství JOTA 2001

Norsko – Jens-Uwe Kumpch, nakladatelství Polyglott

Švédsko – průvodce do zahraničí, OLYMPIA

Finsko – průvodce do zahraničí, OLYMPIA

Skandinávie – Norsko, Švédsko, severní Finsko, Renate a Achim Kostrzewa, Baset Praha 2002

Skandinavien atlas – Freytag&Berndt 2001 - VYNIKAJÍCÍ AUTOATLAS!!!

O severských zemích...**Dánsko**

Oficiální název:	Dánské království (Kongeriget Danmark)
Rozloha:	43 075 km ²
Hustota zalidnění:	122 obyv./km ²
Počet obyvatel:	5 262 000
Hlavní město:	Kobenhavn (Kodaň) – 1,4 milionu obyvatel
Úřední jazyk:	Dánština
Náboženství:	Křesťanské (luteránské) 91 %, ostatní protestantská a katolická 9 %
Měna:	1 dánská koruna (DKK) = 100 ore
Státní zřízení:	pluralitní konstituční monarchie s jednokomorovým parlamentem
Nejvyšší hora:	Yding Skovhøj (173 m)
Nejdůležitější vodstva:	Jezero Arre, Gudeno
Roční příjem:	28 245 USD/obyvatele
Datum vzniku:	960
Správní členění:	14 okresů (amtskommuner)
Členství:	CE, EBRD, ECE, EU, NATO, OECD
Čas:	GMT + 1

Norsko

Oficiální název:	Norské království (Kongeriket Norge)
Rozloha:	323 879 km ²
Hustota zalidnění:	Oslofjord 118 os/ km ² , Finnmarka 1,6 os/ km ²
Počet obyvatel:	4 381 000
Hlavní město:	Oslo – 472 000 obyvatel
Úřední jazyk:	Norština
Náboženství:	Křesťanské (luteránské) 88 %
Měna:	1 norská koruna (NOK) = 100 ore
Státní zřízení:	Pluralitní konstituční monarchie s jednokomorovým parlamentem
Nejvyšší hora:	Galdhøpiggen 2469m
Nejdůležitější vodstva:	Glama
Roční příjem:	25 378 USD/obyvatele
Datum vzniku:	1905
Správní členění:	19 provincií
Členství:	ECE, CE, EBRD, EFTA, NATO, OECD
Čas:	GMT + 1

Finsko

Oficiální název:	Finská republika (Suomen Tasavalta)
Rozloha:	338 145 km ²
Hustota zalidnění:	15,2 obyv. / km ²
Počet obyvatel:	5 124 000
Hlavní město:	Helsinky – 1,1 milionu obyvatel
Úřední jazyk:	finština, švédština
Náboženství:	Luteránské 88 %, pravoslavné 1,3 %
Měna:	1 euro = 100 centů
Státní zřízení:	Pluralitní republika s jednokomorovým parlamentem
Nejvyšší hora:	Haltiatunturi (1328 m)
Nejdůležitější vodstva:	Kemi
Roční příjem:	19 048 USD/obyvatele
Datum vzniku:	1917
Správní členění:	12 krajů (lääni)
Členství:	CE, EBRD, ECE, EU, OECD
Čas:	GMT + 2

Švédsko

Oficiální název:	Švédské království (Konungariket Sverige)
Rozloha:	449 964 km ²
Hustota zalidnění:	19 obyv. /km ²
Počet obyvatel:	8 843 000
Hlavní město:	Stockholm - 1 540 000 obyvatel
Úřední jazyk:	Švédština
Náboženství:	Křesťanské luteránské 94 %, katolické 2 %, ostatní 4 %
Měna:	1 švédská koruna (Skr, SEK) = 100 öre
Státní zřízení:	Konstituční monarchie
Nejvyšší hora:	Kebnekaise (2 123 m)
Nejdůležitější vodstva:	Göta-Klar
Roční příjem:	22 499 USD/obyvatele
Datum vzniku:	1905
Správní členění:	24 krajů
Členství:	OSN, OECD, EU
Čas:	GMT + 1

Ceny:

- Kodaň - most přes Store Bælt, mezi městy Korsør a Nyborg (ostrovy Fyn a Sjælland) - 245DK
 - vstup na věž kostela (Vor Frelzers kirke) poblíž „čtvrť“ Christiania 20DK
 - most Öresundsbroa Kodaň – Malmö 225DK (auto Peugeot Boxer + 9osob)
- Colleman plyn.bomba 500g – 84SEK
- Kampingazová plyn.bomba (asi 125g) - 24SEK.
- Oslo - vjezd do města osobní 15NOK, nákladní 30NOK, motocykl zdarma, autobus-?NOK
- Heddal Stavkirke - vstup volný
- chata Hadlaskard (N.P.Hardangervidda) - nocleh za 200NOK, pro členy DNT je cena „jen“ 125NOK
- Bergen - vjezd 10NOK/osobní auto
 - parkovné 18NOK/h
 - Fløibanen 50NOK/osoba, zpáteční, skupina 10lidí 40NOK/osoba, zpáteční
 - bageta plněná krevetami, lososem, citron a zelený salát 40NOK
- Borgund Stavkirke - vstup 50NOK
- Gjendesheim - parkovné za osobní auto 50NOK/den
 - lodní lístek Gjendesheim-Memurubu (jednosměrný/zpáteční) 70NOK/100NOK, skupina 10lidí jednosměrná 63NOK
- Lom - vstupné do kostela 40NOK
- Hellesylt-Geiranger trajekt – autopacket 5lidí+auto 360NOK,
 samostatná osoba 90NOK, auto včetně řidiče 180NOK
- Dalsnibba - mýtné na cestě: motocykl 35NOK, osobní/karavan(max.7lidí) 55NOK, bus 12NOK/osoba
- Røros - muzeum Smelthytta – vstup 60NOK
- N.P.Dovrefjell - karta pro vjezd – 30NOK
- Oppdal - 4l oleje 10W-40, polosyntetika 379,90NOK
- Trondheim - mýtné při vjezdu 15NOK/osobní auto
 - Nidaros katedrála 40NOK/dospělý, děti polovinu
 - zpáteční lodní lístek na Munkholmen 40NOK
 - Munkholmen - prohlídka obydlí mnichů – dospělý 25NOK, děti 15NOK
 - mýtné na výjezdu 25NOK+10NOK
- Bodø - trajekt do Moskenes (Lofoty), cena 1.174NOK (v ceně: auto+řidič, 8osob, 6.860CZK), rezervace lístku přes společnost Periscope (www.periscope.cz), při platbě v CZK si společnost k ceně účtuje 3% jako kursové riziko
- Kabelvåg - vstupné do kostela 15NOK (otevřeno do 18h)
- Fiskebol - Melbu trajekt mezi Lofoty a Vesterály (308NOK, auto+řidič 74NOK, 8osob 234NOK)
- Narvik - parkovné 10NOK/h (jedno z těch nejlevnějších)
- Karasjok - vstup do Muzea saamské kultury – 95NOK/dospělý
- Inari - vyhlídkový let nad jezerem 1-3osoby 100€/10min, tel. na pilota 0400 568 286
 - vstupné do Saamského muzea 7€/dospělý, 6€/studenti
- Tankavaara - vstupné do Muzea zlata: 10,50€/dospělý s možností si zarýžovat v řece,
 7€/bez rýžování, 3,50€/děti bez rýžování, 5€/děti s možností rýžování, rodina (2+2) 16€

- Sodankylä - vstup do dřevěného kostela z roku 1689 zdarma
- Rovaniemi - parkovné 1€/1hod, 2€/2hod,
- Kuopio - vstup na vyhlídkovou věž dospělý 3€, skupina 10osob 2,50€/osobu
- Savonlinna - vstupné na hrad Olavinlinna dospělý 5€, děti (7-17let) a studenti 3,50€, rodina (2+2) 12€, do 7let vstup volný. Otevřeno je různě, dle ročního období. Vždy ale od 10h, většinou do 15h, v sezóně do 17h. Další informace na www.nba.fi
- Kerimäki - vstup do kostela zdarma
- Kotka - carský srub Lankinkoski, vstup: dospělý 4€, děti 2€, skupina 10osob 3€/osobu, otevřeno červen(červenec)-srpen každý den 10-19h, září-říjen 10-19h jen v sobotu a neděli
- Helsinki - lodní lístek na pevnost Suomenlinna dospělý 2€, děti 1€
- Helsinki card – dospělý 24€/1den, 34€/2dni, 42€/3dni
děti 9,50€/1den, 12,5€/2dni, 15€/3dni
- parkovné 1h=1€
- Temppeliaukio Church (skalní kostel) – vstup zdarma
- Katedrála Uspenski – vstup zdarma
- Olympijská věž – vyhlídka – vstup 2€/osobu
- vyhlídková plavba po Helsinkách (Helsinki sightseeing) dospělý 14€, děti(5-12let) 5€, rodina(2+2) 28€, skupina více jak 10osob 12€/osobu, doba plavby 1,5h, oběd na lodi 12/19€, odjezdy z Market square
- Turku – Stockholm, trajekt 524€ (v ceně: auto, 9osob, kajuty po dvou, v CZK 16.712,-), rezervace lístku přes společnost Periscope, při platbě v CZK si společnost k ceně účtuje 3% jako kursové riziko
- Stockholm - parkovné 10SEK/30min
- Most na ostrov Öland - zdarma
- Maják Långe Jan (ostrov Öland) – ceny za příjezd k majáku: osobní auto 50SEK, bus 10SEK/osoba, motocykl 20 SEK

Další ceny na severu Evropy:

Norsko 2003 (1NOK~3,90Kč)

Chléb	5-15NOK
Mléko 1L	9NOK
Marmeláda 600g	17NOK
Nugeta 500g	17NOK
Džus 1L	17-19NOK
Rajčata 1kg	35NOK
Hořčice 500g	8,50NOK
Pohled	5-8NOK
Diesel	cca 8,15–8,80NOK/litr

Švédsko 2003 (1SEK~3,50Kč)

Korneto	12-14SEK
Jogurt 1L	10SEK
Pohled	4-6SEK
Diesel	cca 7,80SEK/litr

Finsko 2003 (1€~31,70Kč)

Chléb	1,20-2,00€
Mléko 1L	0,80€
Těstoviny 500g	0,60€
Ochucené mléko	1,80€/litr
Jogurt bílý 200g	0,30€
Jogurt 200g	0,60€
Banány 1kg	2,15€
Pohled	0,50 - 1,0€
Smirnof vodka	24€/0,7l
Finlandia	24€/0,7l
Diesel	0,74-0,79€/litr

-benziny bez obsluhy mají obecně nižší ceny o cca 3-5centů €, platba přes automat, buď kartou nebo papírovými bankovkami.

POZOR: při platbě bankovkami, automat nevrací zpět

Pátek 18.července 2003

(Plzeň – Rozvadov – Berlín)

Krátce po 16.30h přijíždíme na parkoviště před hlavní vlakové nádraží v Plzni – místo srazu. Pro cestu disponujeme oranžovým super strojem – Peugeot Boxer pro 9 lidí. Ač někdo mohl pochybovat o prostornosti vozu, můžu s klidným svědomím říct, že místa pro bagáž je tam dostatek. Jde jen o to, ji poskládat. Na nádraží už čeká Dája se svými několika více či méně rozměrnými taškami. Jako prioritní vidíme karton plechovek 24 x 0,5l Prazdroje 12°. No nicméně chápeme, že Dája za hlavní považuje svůj batoh, stan atd. Mimo jiné s sebou bereme i petang. Na odreagování a ukrácení volné chvíle se bude určitě hodit. Pak přichází na řadu Pája a jeho nekonečná řada tašek. Ale pohoda, místa je dost. Váha? Uvidíme až naložíme všechno. Na Juru s Danielou musíme chvíli čekat, tak využívám příležitosti a ochutnávám na dlouhou dobu dopředu českou zmrzku. Jaké překvapení – příjemná obsluha je původem od našich východních bratrů – ze Slovenska. Ale jo, беру to pozitivně, pořád se s obsluhou domluvíme. ;-)

Ostatní mezitím nalodili Juru s Danielou, takže můžeme zvednout kotvy a zajet pro Brunču. Už teď je jasné, že náš časový plán má trhlínu, v podobě cca 1/2h. Naložením Brunči včetně společného jídla jsme nasbírali další 1/2h. A jako bonus ještě tak 20min v koloně na výjezdu z Plzně. Teď už chybí jen naložit Fedyho na benzíně před Rozvadovem a jsme kompletní. Místa vzadu povážlivě ubylo, ale i tak je ho pořád dost. Odezva na nasbíraný čas-bonus na sebe nedala dlouho čekat, upřímně řečeno to ani nepřekvapilo. Vzala na sebe podobu telefonního hovoru a jejím aktérem byl Fedy. Ani se nelze divit, dostal instruktáž, že jej naložíme tak kolem 18h, jenže v 18h jsme sotva najížděli na dálnici za Plzni.

V 18.45h stavíme na Rozvadově, poslední české benzíně a přibalujeme si Fedyho. No musím říct, že těch zavazadel je trochu víc a určitě to není tím, že Fedy bere videokameru – což je potřebná a důležitá věc. U McDonalda jsme doplnili vodu na pití, udělali první společné foto a vydali se – teď již kompletní – na naši dlouho plánovanou severskou cestu. Nutno přiznat, že hmmm jak to kulantně říci... jsme prostě přeložený! A dost.

Na celnici je to malý kousek, snad to bude v pohodě. Kdyby do nás šťourali, samozřejmě že by našli jisté věci, které neodpovídají literě zákona. Ale na pití si taky něco vzít musíme a jelikož jsme kamarádky, vezeme pro Nory ochutnávku pražské vodky (5x0,7l), finlandii (1x)0,7l a smirnofa (1x0,7l). A když k tomu přidáme karton piva a vlastní „léčivé lektvary“ pro osobní potřebu s vyšším obsahem alkoholu, máme zjevně víc, jak 1litr 40%alkoholu na hlavu. Celníci jsou naštěstí kámoši, jen zběžně koukli na pasy, Fedy pozdravil známého a je to za náma. U Němců už se nic nekoná, takže to můžeme rozjet na Berlín.

Sobota 19.července 2003

(Berlín - Hamburk – Kodaň – Malmö – Göteborg – Skredsvik)

Kolem 6h projíždíme Hamburkem. Ještě nás čeká pěkný kus cesty. Asi 50km před Flensburgem dobíráme diesel (0,899€/litr), to už je 7.40h ráno a máme za sebou 964km. Přejíždíme přes hranici do Dánska – těžká pohoda - volný průjezd a už se těšíme na první most – přes Store Bælt mezi ostrovy FYN a SJÆLLAND (mezi městy Nyborg a Korsør) - za přejezd 245DK – kterým přijíždíme do Kodaně, hlavního města Dánska. Dálnice před vjezdem má pět pruhů v jednom směru, taky dobrý. V takový změti aut jsem ještě teda neřídil. Při vjezdu do centra se držíme značené silnice 02, která nás dovede do

centra. Povedlo se, místo na parkování jsme si teda uměli vybrat. A jelikož je sobota, máme volné parkování. Je krásné počasí, odhaduji teplotu na 26-28°C, takže se fotografové mohou realizovat. Nejprve jsme zašli ke kostelu (Vor Frelzers kirke) poblíž „čtvrť“ Christiania – za 20DK je možné vystoupat do věže. Přijde nám to jako přijatelná cena za možnost výhledů po celém městě vzhledem k jasné obloze. Chvilku to sice trvá, ale podívaná a zážitek za to stojí. Zejména závěr, kdy stoupáme venkem po schodech po obvodu kostelní věže. Pro lidi se závratěmi to asi nelze doporučit. Nahoře máme Kodaň jak na dlani. Tak se kocháme prima rozhledem, fotíme, filmujeme. Kdoví, kdy se sem zase někdo z nás podívá.

Druhou zastávkou je nedaleká „čtvrť“ Christiania – já bych řekl hašiš čtvrť. Je to hodně zajímavá oblast města. Proč? Tak třeba proto, že tu zcela volně a legálně koupíte různé druhy trávy, různé druhy hašiše, můžete si pořídit základ vaší soukromé plantáže trávy... V celé oblasti je na několika místech jasně vyznačeno, že focení nebo video je zakázáno. Ani se nedivím. Nicméně jsme Češi, takže bychom to měli porušit. Důvod je na světě, stal se jím název jedné zdejší ulice. Milan sotva vytáhl automat foťák, zmačkl spoušť a už mu kdosi naznačuje, že tohle nebude to pravé ořechové pokud tu chceme zůstat déle. Pro příznivce nevšedních aktivit přinášíme ceník:

1g kvalitního hašiše 100DK, 1g méně kvalitního hašiše zhruba za 60DK, joint trávy 30DK a pak jsou zde stánky s rostlinami trávy, různými přívěšky, korálky atd.

V každém případě je vidět na lidech, kteří se zde pohybují, určitý životní styl. Na jednom travnatém plácku, obehnaném nízkou kamennou zídkou mají lidi siestu – někdo jen tak leží (jestli dobrovolně nebo proto, že už nemůže jsme nezjišťovali), někdo má diskusní kroužek, jiný zase hrajou šachy.

Dalším lákadlem v Kodani je Mořská víla, socha ženy na břehu moře. Inu, to by bylo, abychom ji nepoznali osobně. Jenže tohle si asi zřejmě řekli všichni cizí návštěvníci v Kodani. Už z dálky jsou vidět zástupy turistů, obchodníci toho samozřejmě využívají k prodeji všech možných věcí s námětem Mořské víly. Na můj vkus (a asi i ostatních) je zde přelidněno, čas 15.30h. Pár lidí udělalo fotky a Fedy to zdokumentoval na video. Korunu všemu nasazuje zastavující turistbus s japončkama... Cestou zpět jsme se zastavili na nádvoří královského paláce, kde v 16h probíhá výměna stráží. Je to taková zkrácená verze, hlavní a tedy lepší výměna stráží se odehrává v pravé poledne, ale i tak je to zpestření. Pár dokumentačních fotek jsme taky udělali. A jedna perlička: Zde jsme se poprvé setkali asi se severskou automobilovou módou, dá-li se to takto říct. Parta 6lidí naložených v nablejskaném cadilacu. Ti kdo ví, o čem je zmínka, jistě nepřekvapí, že ve předu i vzadu seděli po třech... zastavili u stráže, jeden vystoupil zatímco druhý jej z auta vyfotil. Taková malá velká evropská Amerika. Pomalu se vracíme k autu a okolo 17h vyrážíme na Göteborg.

Při výjezdu z centra se řídíme ukazateli nad silnicí a ty nás v pohodě vyvedly ven po E20. Teď máme před sebou perlu dnešního dne, přejezd velkolepého nového mostu Öresundsbroa mezi Kodaní a švédským Malmö. Most už je z nějaké té dálky vidět, je fajn počasí. Postupně ukrajujeme metry...a už jsme na něm. Nic jsme neplatili, to nás trochu zarazilo, asi nás to čeká na druhé straně. Za přejezd platíme jen 225DK!!! Mnohem lepší cena než jsme počítali ve výdajích. Tak nám holt nějaká ta dánská bankovka zůstane. Ani za diesel to neutratíme, když už jsme ve Švédsku. Tankujeme, diesel za 7,81SEK. Jura, Daniela a Brunča si zde dokoupili nezbytnost – plynovou bombu ke Coleman vařiči. Bez ní, by se blbě vařilo. ;-) Cena: 84SEK (500g), Pája si koupil menší kampingazovou bombu za 24SEK.

Čas je neúprosný, dnešní den se chýlí ke konci a my si musíme najít první nocleh. Sjíždíme tedy z hlavní silnice E6 (stejně je v těchto místech ve stadiu úprav a tak se jede pomalu) na vedlejší silničku, projíždíme večerní švédskou přírodou a hledáme plac. Zabralo to trochu víc času než jsme mysleli, takže se dost setmělo, ale naše snaha je odměněna. Ve 22.30h (je šero nikoliv tma) zastavujeme u místního fotbalového hřiště u Skredsviku, asi 10km za Uddevallu. Zkoukli jsme terén a zjišťujeme, že rovný terén byl vhodný jen na pohled. Je to celé podmáčené, naštěstí máme ještě lepší možnost než stavět stan. Jsou tady čtyři dřevěné buňky. Sice v horším stavu, ale za to v nich budeme v suchu. Jde jen o to, se do nich dostat. Prvnímu se to povedlo Milánkovi. Je rozhodnuto, tady se dneska bude spát. Trochu to uvnitř poklidíme a máme super nocleh pod střechou. Tak teď už se můžu s Dájou pustit do vaření naší první společné večeře. Vyhrála polévka. Najedeným se nám všem hned okolo půlnoci mnohem líp usíná. Venca jako správný autobusák si udělal pohodlí v autě. Chtěl asi mít soukromý, tak nevím, co tam dělal... ;-)

Neděle 20.července 2003

(Skredsvik /Švédsko/ – Svinesund – Oslo – Drammen - Kongsberg – Notodden - Heddal – Himingen/1066m.n.m/ - pod Gaustou/1886m.n.m./)

V 6.30h se probouzíme do nového dne, plní očekávání co nám přinese. Program je bohatý, tak abychom to všechno zvládli je třeba se před cestou do Osla posilnit. Celé ráno by bylo poklidné nebýt Dáji a jejího hledání obalu na spacák. Zatím je vcelku v autě poklizeno, takže hledání je úspěšné. To bylo nadšení... záhy jej však zase vystřídala opětovná fáze hledání již jednou nalezeného obalu ;-). Chvilí si snad i myslela, že jsme jí ho s Milánkem schovali. Ale to my ne, Dája to zvládla sama a to tak důkladně, že byla sama překvapena, kde se vak objevil. Zcela nepochopitelně byl ve Vencově "kufru" na vaříč. Pro příště – asi bude lepší nejdřív sklidit spacák a pak jít na WC. Vykonání "potřeby" může mít za následek asi i nepředvídatelné roztroušení koncentrace... To se obvykle stává při velkém výkonu. Ale kdoví, možná Dáju záchod hodně vyčerpal...

Taky bylo třeba kouknout na olej, ujeli jsme více než 1.500km. Je to znát, Venca dolévá zhruba 2l oleje. A krom toho, nás docela vyvedlo z míry zkolabování auta při startování. Prostě elektrika vůbec nešla. Opakuje se to samé co na křižovatce v Kodani, jenže tady aspoň neblokujeme dopravu na křižovatce. Chvilí tak přemýšlíme, jak je to možné. V podstatě jsou to nějaké náhodné stavy. Sednul jsem na místo řidiče, chvilí si s tím hraju a už to jde. Fígl je v tom, že pokud je zařazená rychlost nejde nic a nelze ani startovat přes spojku. Tak to je dobré zjištění, všichni jsme se uklidnili. Přeci jen by to bylo mrzuté, druhý den řešit nějakou závadu na autě.

Konečně v 7.45h odjíždíme směrem na Svinesund a dál do Osla. Cestou hledáme čerpačku, abychom natankovali plnou nádrž ještě u švédů a zbavili se nějaké té jejich koruny. Norsko je v tomto směru jednoznačně nejdražší zemí na naší cestě. Jenže – z rutiny se stává malý zlý sen. Všude při cestě je stále zavřeno, jediný způsob jak natankovat a zaplatit je přes kartu. Nejprve jsme si mysleli, že to bude tím, že je dnes neděle, ale jak jsme zjistili později, je to tu tak zaběhlé. Na většině benzín je obsluha tak mezi 9-18h, pak je možné na nich tankovat jen přes kartu. Takže jsme absolvovali čtyři neúspěchy, až asi na popáté se nám povedlo nakrmit nádrž. Už to potřebovala. Navíc to byla poslední pumpa na švédské straně.

Doporučení: Do skandinávských zemí mít s sebou mezinárodní platební kartu, nejlépe embosovanou (s vystouplým písmem). Jednak s ní zaplatíte skutečně kdekoli, vyhnete se hledání benzíny s obsluhou, čímž ušetříte čas a hlavně jako přepočítací kurs měny se bere střed! (Nákup-Prodej).

Přejezdem přes hraniční, 155m dlouhý a 67m vysoký most, postavený v roce 1946 u Svinesundu, se ocitáme v zemi fjordů. Hned za mostem jsme zaparkovali a vyrazili zpět na most. Je krásné počasí, vypadá to na prima den, tak toho chceme využít k pořízení několika fotek. S Milánkem jsme přešli celý most, zpět až do Švédska a odsud fotíme, každý jednu stranu mostu. Původně jsme chtěli jít spolu, jenže při mé “emigraci” po mostu do Švédska, jsem vyřadil z provozu svůj sandál a tak jsem volil jednodušší terén pro nalezení vhodného fotomísta. Milánek si lehce zašplhal na skálu, tak doufám že ta fotka mu za to vyjde. Po zhruba 30min zastávce na mostě, který bývá často fotografován do různých průvodců a katalogů pokračuje naše cesta do Osla. Za volantem sedí Milan a jelikož jsme všichni benjamínkové, co se týče skandinávských silnic, snažíme se dodržovat předpisy, hlavně rychlost. Na Oslo jedeme po E6.

Před městem začíná dálnice a její část je zpoplatněna – osobní auto 15NOK, nákladní 30NOK, motocykl asi zdarma, autobus-nevím. Přejíždíme na E18 (přijedeme z lepší strany do Osla). V jednom takovém delším pozvolném stoupání je policejní hlídka a snad všechny, mimo nás, posílá na přilehlé větší parkoviště. Když se tak díváme před sebe, nikdo v celém dlouhém stoupání před námi nejede. Hmm, to to berou pěkně načisto. Ještě, že Milánek opravdu držel rychlost a nedal se strhnout ostatními co nás předjížděli... Pospíchali, tak teď přispějou na životní úroveň norských policistů. Těsně před Oslem se platí za vjezd do města: Osobní 15NOK, nákladní 30NOK, motocykl zdarma, autobus-nevím.

Konečně v Oslu. Je 11.30h, tedy o poznání víc než jsme plánovali. Mimochodem pěkný vedro, odhaduji tak 28°C. Navigace v Oslu je v pohodě, dá se jet s přehledem podle info tabulí u silnice. Ty nás také dovedly do centra. Parkujeme kousek od radnice, takže naše první kroky po zdejších ulicích vedou právě k ní. Dá se se dala zvěčnit u policajta na koni – docela nepoměr ;-). Cestou při molu jsme došli k pevnosti Akershus, jež chránila vplutí do centra Osla. Na ní zjišťujeme, že Čechů je zde mnohem víc, než nás devět. Prohlédli jsme si centrum města Oslo Domkirke, prošli třídu Karl Johans Gate a povedlo se nám, ač neplánovaně stihnout střídání stráží u královského paláce ve 13.30h (1xdenně). Je jasné počasí, úplné azúro. Samozřejmě jsme ceremoniál spojený se střídáním patřičně zdokumentovali, včetně video záznamu, kde snad bude zachycen onen podivím, který se stal 100% na krátkou dobu středem zájmu. Prošel celý plac, kde má kráčet pouze střídající čestná stráž a cosi žblebtal, jenže v té norské hatlatilce jsem rozuměl snad jen jediné slovo – prezident. Výměna trvala dobrých 20min, poté jsme se u paláce rozdělili: Venca, Moraváci jdou směrem k muzeu Vikingů+já s nimi, s tím, že se na poloostrově pěkně vykoupám v moři, ostatní si dali za cíl návštěvu Frognerova parku. Po chvíli jsme změnili názor, protože k Vikingům je to o mnoho dál než jsme mysleli a časově bychom to nestihli. Tak jsme si namísto toho prošli přístav, povedla se mi tam myslím vcelku pěkná fotka s pozadím Holmenkolenu. Zkoukli jsme bazar jachet (cca od 400tis-900tis. NOK), okusili teplotu vody, ovšem trochu jinak než koupající se stařík. Pouze jsme si zchladili nohy. Voda byla v pohodě, jen se nám s Vencou nějak nezdála koupačka v přístavu, byť voda byla čistá. Cestou zpět jsem si vyfotil pevnost Akershus a

radnici. U auta jsme včas, druhá skupina dorazila s dobrým 15minutovým mankem!!! Pár minut po 16h odjíždíme kolem našeho jachtového přístavu po E18 ven z města směrem na Drammen, kde pak sjíždíme na E134 Kongsberg.

Jedna malá autoperlička: V Kongsbergu se někdo vyřadil a postavil dva kruháče hned za sebou a na cca 1km jsme jich absolvovali šest ;-). Dál nás naše cesta vede na Notodden – při příjezdu je krásný pohled na městečko. Na E134 míváme info tabuli Heddal Stavkirke – další místo, kde se chceme zastavit, jelikož se zde nachází jeden z nejzachovalejších dřevěných kostelů. Navíc je moc pěkný a tak se stává objektem mnoha fotek. Vstup je zdarma, což je výzva, abychom si jej prohlédli i uvnitř. Někteří z nás usedli do lavic a vychutnávají si atmosféru dávných dob. Stěny kostela jsou jí prosyceny a nejvíc si tohle vychutnává Pája. Nejen tady, ale v jakémkoli kostele. Určitě stálo zato se zde zastavit, porozhlédnout se! Po asi 30min vyjíždíme dál. Tentokrát je hlavním cílem vyhlídková hora Himingen (1066m.n.m.). Po chvíli je vidět, ale jak se k ní dostat? Podle "Průvodce jižním Norskem" k ní vede cesta, na jejímž posledním úseku se platí mytné, ale kde na ni odbočit? V tuto chvíli oceňujeme podrobnou mapu i popis cesty v průvodci. Byť s trochou váhání odbočujeme za Orvellou do leva na Melas Brø (podle průvodce), Himingen není samostatně značen. Zpočátku mizerný asfalt se mění v šotolinu a šíře cesty doznala také zásadní úpravy, směrem dolů. Cesta stoupá, což jsme předpokládali, jen ten sklon je jaksi divný. No zatím jedeme místama i na trojku, ale díry a výmoly na cestě nedovolují Vencovi ji pořádně rozjet. Nakonec jsme rádi, že dvojka udrží našeho pežotíka v pohybu. Záchytné parkoviště, kam jsme dojeli po zhruba 30min leží na 660m a cestou na něj jsme zahřáli motor na dobrých 95°C. Průměrná rychlost nahoru tak 30km/h. Co nás vcelku potěšilo, nikde jsme nic neplatili. Aspoň po nás nikdo nic nechtěl... Kluci sice říkali, že na jednom sloupu tam byla jistá cedule, kterou jsem sice registroval, ale bylo to zrovna v úseku, kde Venca roztahoval dvojku, protože tam byla lepší silnice, takže jsme ji projeli aniž bychom u ní stavěli. A že bude na sloupu nějaká možná důležitá tabule, to nás asi nenapadlo. Každý čekal spíš závoru. Hlavně, že jsme na parkovišti a můžeme vyrazit na vrchol. Je sice už večer, ale průvodce píše, že nahoru stačí 1,5h a dolů tak 1h. To bychom měli zvládnout, když už jsme tu. Přezouváme gumy – ze sandálů do pohor, pár fotek dokud je slušně vidět a hurá nahoru. V 19.20h vyrážíme.

Terén je zpočátku více či méně podmáčený. Pod úpatím vlastní hory se cesta místy hodně strmě zvedá, prochází se mezi pokroucenými břizami... Ve 20.15h jsme na vrchu, což mě docela překvapilo. Ze spodu to vypadalo hůř. Je už trochu šero, možnost výhledů tomu odpovídá, ale i tak v dálce vidíme, horu, co velmi připomíná Gaustu. Je možné, že to je právě ona, protože průvodce říká, že za dobré viditelnosti je v pohodě vidět. Udělali jsme pár vrcholových fotek, zalezli za horizont před větrem, posilnili se a šup dolů. Cestá zpět nám zabrala dobrou hodinu a čtvrt, včetně jedné dokumentační fotky na zdejší chatu. S Milánkem jsme při sestupu vymysleli jak se šikovně najíst a zároveň vykoupat. Takže jedna polovina si jde uvařit věcu a druhá vyráží do jednoho z nedalekých jezer si dát koupel. Pokud tam vlezeme. Jsme překvapeni – na břehu chata, písečná pláž, písečné dno a voda? Suprově teplá. Tak to je hygiena hned veselejší a pokud někdo nevěří, tak to je i zdokumentovaný. ;-). Po zhruba 30min se vracíme uvařit si něco k snědku. Vyhráli to těstoviny s tuňákem a česnekem. Nam, nam. Dovečeřeli jsme, uvařili čaj a je z toho půlnoc. Dobrý čas na další jízdu a hlavně krkolomný sjezd dolů. Délka sjezdu z parkoviště na E134 je 14km a i rychlost dolů zůstává kolem 30km/h. Víc si Venca nelajzne, kvalita

cesty je dost poznamenána tím, že zde jezdí samohyby s pásy. Konečně lepší cesta, po E134 míříme na Sauar, očekáváme zde nějaký ukazatel na Gaustu. Máme štěstí, je zde přímo ukazatel doprava na Gaustatoppen. Silnice je pěkná, prázdná, což zase kolem 0.30h tolik nepřekvapí. Venca to valí v rámci možností 60-70km/h, přichází stoupání a my máme možnost pokochat se noční mlhavou krajinou při rychlosti kolem třicítky. Míjíme turistické centrum pod Gaustou (1.15h), což je signál hledat místo k noclehu. Menší zpestření jsou ovce na silnici, které mají těžkou půlnoc, tak je musíme s Milánkem vzbudit, odehnat zatímco Venca za našimi zády pomalu popojíždí s autem. No aspoň jsme okusili zdejší teplotu – jedním slovem – kláda. Další věcí, která nepotěší je, že bude oříšek najít místo pro nocleh. Projeli jsme asi 5km a místo na stany není, všude jsou kameny nebo trsová tráva nebo mokřina. U cesty stojí poměrně hodně aut, kde mají ale stany toť otázka, nejsou vůbec vidět. Možná spí v autě. U nás nakonec vyhrála odstavná plocha u cesty, je to sice šotolina, ale taky jediná rovná a suchá kus země široko daleko! Stany jsme ukotvili a vyvázali pomocí kamenů, kterých je v blízkosti nekonečno. Začíná poprchávat, což už tolik nevadí, protože stany jsou postaveny a tak se můžeme jít na chvíli natáhnout. Jsme zhruba na 1000m.n.m. Já, Venca a Milánek spíme v autě. Je 02.15h. Uvidíme jak bude zítra ráno, možná se mlha roztrhá a bude skvělé počasí stejně jako dnes.

Pondělí 21.července 2003

(pod Gaustou – Rjukan - Åmot – Ullensvang – Lofthus – Kinsarvik – Brimnes – Eidfjord – Sæbo – Fosli)

Probouzím se už v 7.30h – prší, prší jen se leje – dalo by se zpívat. Vypadá to, že jeden z našich hlavních trekových cílů je minulostí. Na chvíli přestává pršet, ale to jen proto, aby mohlo zase začít. Budeme muset vymyslet náhradní plán, výstup za tohohle nečasu nemá smysl. A tak ležíme v autě a rozebíráme situaci. Ve stanech je mrtvo. Využívám příležitosti, že se dá pohodlně psát a zaznamenávám nové události, včetně odvahy Venci, který se vysoukal ze spacáku, byť v něm byl obtočený jako vřeteno a dokázal jen tak ve slipech vyjít ven. Prý to jde, akorát ten vítr mu nedělá dobře na účes... Před 9h se pomalu probouzí zbytek a během chvilky kdy neprší, sklízíme mokré stany. Snídaně je bez vaření a ti rychlejší z nás stihli i ranní hygienu. Na 10h se rozjíždíme směrem na Rjukan (asi 5km), dále na Åmot a po E134 na Oddu, která leží na konci jednoho z nejkrásnějších fjordů – Sørfjordu. Cestou jsou vidět pěkná panorama, ovšem náš dnešní nový kamarád – déšť – nám je trochu kazí. U Vågslidu zastavujeme a pořizujeme foto, stejně jako před Røldalem. Je to hodně podobné jako pohled na Geirangerfjord, alespoň podle fotek, které jsme viděli v různých katalozích. Blížíme se k městečku Odda, kde nás čekají vodopády. Prvním z nich je Låtefossen - pěkná scenérie. Lehce poprchává a výhled, že bude líp je mizivý, takže kdo chce pořídit foto, musí ven. Za chvíli by mohlo taky vydatně pršet. Udělali jsme pár záběrů a tady spíš spoléháme na Fedyho s kamerou. Na fotkách takhle scenérie tolik nevynikne. A jak už to bývá, je zde i dřevěná chata se suvenýry. Koupili jsme nějaké pohledy, pokochali se pohledem na tříštící se vodu a vyrážíme dál. Jen vyparkovat... zdejší parkoviště by mohlo být větší. Pijde mi, že je tak pro deset aut. Kousek za Låtefossenem je vidět po levé straně další velký vodopád. Několik z nás si jej vyfotilo.

Přes Ullensvang, Lofthus, Kinsarvik, Brimnes, Eidfjord a Sæbo do Fosli. Podívat se na vodopád Vøringsfossen. Cesta vede po pravé straně Sør fjordu, který je znám i jako pěstitelská oblast jablek a třešní. V období, kdy stromy kvetou, to tu musí být úplná nádhera.

Doporučení: Je dobré dojet až do Fosli a zajet přímo k hotelu, který je od vodopádu vzdálený necelých 100m. Navíc je odsud krásně vidět celý vodopád, údolí kudy odtéká voda a ve slunečných dnech by se odsud dala pěkně fotit duha vznikající v tříštící se vodě. Pokud se však sjede hned na první parkoviště, které je označeno, čeká každého zhruba 300m cesta na jejímž konci stejně vodopád není vidět, jelikož tomu brání skalní převis. Ale kdo se chce projít nebo má dostatek času, je tady možnost.

My jsme zvládli obojí. Počasí nám pořád nepřeje, je potaženo. Odjíždíme z parkoviště směrem k hotelu, cesta je v pohodě. Ovšem výhled na vodopád teď večer je mizerný. Už se začíná zahalovat do mraku. Sice nevím, kde se tam vzal, ale je tam a tak nefotím. Co se dá dělat, počasí neporučím. Trochu zklamání... Sjíždíme dolů do údolí na Øvre Eidfjord, cesta vede asi 4 tunely a mezi některými je možno odbočit k zastřešenému odpočívadlu se záchody. Což vzhledem k času bude naše konečná, přespíme tady. Je to snad jediný přístřešek, který jsme za celý den viděli. Dnešní večere má podobu rýže s chalupářským gulášem, který lehce pálí, ovšem vychlazený Prazdroj nás zachránil. Točené to není, ale aspoň něco.

Po večeri jsme vyrazili (s Milánkem a Brunčou) na pivní procházku podél potoka u kterého bivakujeme. Vede při něm stará cesta, po které dříve jezdila auta, ale od doby co se postavila nová silnice + tunely, slouží výhradně pro pěší nebo cyklisty. Překvapilo nás jak je tu dlouho vidět. Ve 22.30h je větší šero. Cestou rozebíráme možnosti na zítřek, ale vše samozřejmě záleží na počasí. Pokud bude slušně, je to jasný, čeká nás N.P. Hardangervidda, pokud bude mizerně, odjezd na vodní elektrárnu v údolí Simadalen a potom zřejmě na Bergen. Vracíme se zpět a Dája nám říká, že na odpočívadle je zákaz kempování. Domlouváme se tedy, že se vstane brzy, tak aby byly stany v 7h sklizené. Z přístřešku jsme vynesli dvě lavice a na místo každé z nich postavili jeden stan. Ze silnice je vidět pouze jeden, navíc ve 23.30h je provoz minimální. Já, Venca, Milan a Pája budeme spát v autě. Je pořád slušně vidět.

Úterý 22.července 2003

(pod Fosli – Øvre Eidfjord – chata Vivelí – chata Hedlo – chata Hadlaskard – poblíž Viersdalen)

Probouzíme se ve čtvrt na osm a vypadá to, že se počasí přes noc o hodně zlepšilo. Místa je i modrá obloha, takže dnes zřejmě navštívíme Hardangerviddu. Doplnili jsme spotřebovanou vodu z potoka, čímž jsme připraveni k odjezdu, jenže v půl osmý je vzhůru mimo nás jen Dája... Ostatní mají půlnoc. Odjíždíme tedy znovu se podívat na blízký Vøringsfossen, namísto čekání až se ostatní proberou. Pája zůstává. Vracíme se zpět na místo, kde jsme byli už včera (asi 8km), jenže dnes je to o něčem úplně jiném. Pořídili jsme pár fotek, včetně nasluněného údolí, kudy odtéká voda z Vøringsfossenu. Zhruba za 40min jsme zpět. Za tu dobu ostatní už zvládli vstát, což je skvělé. Následuje menší výměna názorů ohledně našeho individuálního odjezdu... a že nikdo nevěděl, kdy se má vstávat, že se ráno pojede zpět k vodopádu a že je nikdo nevzbudil ... úsměvné, protože návrat k

Vøringsfossenu jsme vymysleli jako náhradní plán namísto čekání až se ostatní proberou. O tom, že se dnes sklídí stany na 7h jsme se bavili včera a buzení? Každý měl s sebou mobila. Nařídil si ho? I na hodinkách je možné nastavit buzení. Udělal to někdo? Řekl někdo, že chce vzbudit, protože nemá žádnou možnost? Udělal vlastně někdo z nich něco proto, aby se vzbudil???

V půl deváté klesáme do Øvre Eidfjordu, s tím, že se zde zastavíme v turistickém centru a koupíme mapu na Hardangerviddu. Za slabou čtvrt hodku jsme tam. Otevírají až v devět, což nevadí, protože jsme měli stejně v plánu se nasnídat a přebalit krosny do hor. Informace jsou velmi slušně vybaveny, jako všude jinde po celé skandinávii. Mapa národního parku Hardangervidda (1:100 000) nás stála 108NOK, což je lepší cena než u KIWIly v Čechách, kde měli k dispozici Hardangerviddu pouze ve dvou mapách, každá za 350Kč! Je jasné, že celý dychtivý jsme hledali vrchol našeho putování ve zdejší přírodě – horu Harteigen. Asi u každého, kdo se orientuje ve vrstevnicích, muselo jeho objevení na mapě zarazit. Vrstevnice jsou hodně husté a vytváří soustředné kruhy. Co to je za zvláštní horu? Jsme zvědaví, jak vypadá legendami opředený Harteigen.

Úplně bych zapomněl, celé jižní Norsko je plné Čechů. Cestovky s autobusy, osobáky, dodávky... Na parkovišti u informací jsme se pozdravili z plzeňským Intertransem. Snídani s přípravou bágľů do hor jsme zvládli za těžko uvěřitelný čas - hodinu a třičtvrtě. V 10.30h vyrážíme na chatu Vivelí, což je výchozí bod z této strany národního parku. Odbočku na Vivelí se nám povedlo najít napoprvé, což se cení. Průjezd úzkými uličkami Øvre Eidfjordu je "stížen" zpomalovacími pásy, asfaltová silnice se pomalu ale jistě mění v šotolinu a rovina ve stoupání. Navigačním bodem, který nás vede je malá osada Hjølmo (asi 5km před námi). U cesty jsme si povšimli značky pozor padající kamení a při pohledu na značně(!) pomuchlaná svodidla je nám hned jasné, která bije. Značku sem určitě nedali kvůli ptákům, aby si měli na co sednout. Stoupání je poměrně drsný, o něco složitější pro řidiče než na Himingen. Venca to zvládá mistrně a auto? Zatím jede byť na dvojku a jsme všichni rádi. Ovšem potkat auto v protisměru – nevím, nevím, silnice je fakt pro jedno auto, jen místy je možný se vyhnout. Začínají se objevovat serpentiny, z kterých jde respekt. Při cestě zpět Fedy jeden takový kousek natočil. Míjíme vodopád Valurfossen a stoupáme dál. Cestou nahoru jsme potkali jen jedno auto vcelku na dobrém místě, takže jsme se vyhnuli. S příjezdem na horizont se nám otevírá nádherný rozhled dolů do údolí, z kterého jsme stoupali a zároveň zjišťujeme, že je tu spousta aut. Takže to, že jsme potkali jen jedno, bylo docela štěstí stejně jako jedno volné místo na parkovacím place. (Asi tak pro 20 aut) Už je naše!

Vybalujeme bagáž a v 11.15h vzhůru do přírody, směrem na chatu Vivelí – zhruba 3km. Drobně poprchává zatímco naše kroky ukrajují trasu značenou červeným "T" k Vivelí. Procházíme mladým březovým porostem a z horizontu už je pak vidět chata Vivelí. Čeká nás dobrá hodina chůze. U Vivelí jsme udělali jedno společné foto a šlapeme dál na Hedlo - Rjoto – Hadlaskard. Cestou jsou pěkné scenérie, akorát před Hadlaskardem se víc rozpršelo. Berem to jako výzvu otestovat naše protivodní prostředky. Pět lidí z nás má vojenské pláštěnky, pod které se v pohodě vejde batoh, což je super. Je to rychlý, pohodlný, účelný. Mně to dokonce pomohlo i k tomu, že jsem se zahřál. Co to? Helikoptéra? Že by kontrola hor a záchrana trosečníků? Docela by mě zajímalo, jak vypadal pohled zhora na nás pět v zeleném ;-*) Helikoptéra si sedá nedaleko nás... že by opravdu něco jako kontrola či pomoc? Ne, ne, jen přivezla nějaké balíky, plynovou bombu k jakési chýši a vysadila jednoho člověka, který si to namířil na chatu Hadlaskard. Odtud je to tam tak 1km a už je vidět. Cesta je rovinatá, jde se pohodovým

způsobem a ve čtvrt na šest jsme u chaty. Správce nám nabízí možnost noclehu za 200NOK, pro členy DNT je cena "jen" 125NOK... to by muselo být opravdu zle, abychom to vzali, navíc se dnes ještě potřebujeme přiblížit k Harteigenu.

Dája vyzvzděla něco k Harteigenu. Správce je ochotný, asi tak 50ti letý muž a ukazuje nám na fotce jedinou cestu výstupu na vrchol, doporučuje batohy nechat dole a lézt na lehko. Pořád ještě prší, ale počasí je velmi dobře čitelné. Proto jsme se rozhodli, že jakmile bude náznak na změnu vyrazíme dál. Čas strávený pod převislou střechou chaty jsme využili k dodání energie do těla a pozorováním oblačnosti nad Harteigenem. Ten byl vidět už z dálky při sestupu z hřebene dolů k Hadlaskardu a při prvním pohledu na něj se každý divil, co to je za zvláštní horu. Zjištění, že je to cíl našeho putování u někoho vzbudil vážnější obavy jestli bude schopen vylézt nahoru. Přeci jenom máme každý jinou fyzičku.

Po 18h ustává déšť a je šance, že to vydrží. Hned za chatou jsme zdolali zavěšený most a na rozcestí Litlos/Torehytta první člen výpravy drží směr, tudíž míří na Torehyttu, což se mi nějak nezdá. Od toho máme mapu a ta nám říká jasně, že musíme na Litlos. Torehytta by byla tak 2h zacházka. Sledujeme monotónní značku – červené T – a asi po 1,5h chůze to pro dnešek balíme. Tak rozhodla většina, byť se tak 300m před námi jeví být lepší místo, celé na rovině. Podle mapy jsme kousek před Viersdalen. Inu zde tedy zůstaneme. Lidi se pouští do budování stanového obydlí a jak bych to napsal - postavit stan je pro někoho sranda, pro někoho nutné zlo, stejně jako vypnout tropiko. ;-)

1.stan: Já, Milánek, Venca

2.stan: Dája, Fedy, Pája

3.stan: Jura, Daniela, Brunča

Porozhlížíme se po okolí, od stanů vidíme krásně na Harteigen, který je ovšem momentálně zčásti zahalen mraky. Asi každý máme pořádný hlad, tak se každý už těšíme na vlastní večeři. Ještě nám ani nezačala vařit voda a začíná pršet. No nevádí, po zkušenosti z Rumunska si uvaříme na Colemanovi ve stanu. Nefouká tam, uvaříme rychleji a ještě si zatopíme. Samá pozitiva ;-). Po večeři jsme zvládli hygienu a ještě probrat co a jak zítra. Vše je samozřejmě otázka počasí. Kluci jdou ve stanu spát, zatímco já dopisuji deník, ale ve 23h už to balím, protože na to skoro nevidím.

Středa 23.července 2003

(před Viersdalen – Viadalen – Harteigen 1690m.n.m. – Hadlaskard – Fogerli – Finnabu)

Vstáváme v 7.15h, odchod je ze včera určen na 8h. Posnídali jsme co krosna dala. Otázkou zůstává kdo půjde na Harteigen. Fedy něco říkal, že asi ne, Pája má ze včera stažený kotník a na Juru s Danielou to bude asi taky moc. Výsledkem je, že tihle zůstávají. Což má i své výhody, můžeme tady nechat zbytečnosti a vyrazit na lehko jen s tím nejnужnějším. Před odchodem jsme složili náš stan, byť tropiko je mokré, ale mohlo by taky začít pršet a pak by zbytečně moklo. Od Fedyho jsem dostal instruktáž k videokameře. Bylo by škoda ji nevzít. V 8.20h jsme jakž takž schopni vyrazit. Počasí jde, je polojasno. Nad Harteigenem je trochu víc oblačnosti, ale máme před sebou dobré 2h chůze k jeho patě, za tu dobu se může počasí úplně změnit. Vidím to nadějně. Po 5min chůze mijíme Viersdalen, kam jsme mířili včera. U něj nás čeká jeden menší brod přes potok. Pohory dolů a už brodíme skoro po kolena v ledové vodě. Samozřejmě jsem to musel zaznamenat na kameru. Voda sice studí, ale když si vlezeme zpět do bot je nám parádní teplo. Na druhé straně je hned rozcestí Litlos/Torehytta. Milan vyráží na

Torehyttu – opět oceňujeme mapu. Je třeba držet směr na Litlos. Naštěstí jsem si toho všimnul hned na rozcestí.

Ukrajujeme postupně metry a před námi se otevírá pohled na Harteigen. Počasí se snad umoudří, mohlo by to vyjít. Cesta začíná pomalu stoupat a v jednom svahu je menší sněhové pole. Ani tady nenechávám kameru zahálet a točím minisněžnou bitvu. A aby bylo zdokumentováno, že jsme při výstupu neutrpěli ztráty, děláme skupinové foto. Těsně pod úpatím Harteigenu (10h) si dáváme pauzu před závěrečným výstupem navrchol. Od Torehytty přichází 2 lidé. Dája zjistila, že jsou to Norové a mají stejný cíl jako my. Doporučují nám držet se pravé strany a dávat pozor na kameny. Výstup prý trvá 30min. Aby nás uklidnili tak nám ještě říkají, že před týdnem se někde uvolnil kámen a následkem bylo jedno tragické úmrtí. To povzbudí.

V 10.15h vyrážíme i my. Milánek nechal bágel dole, lezeme skutečně nalehko. Jediná větší zátěž je videokamera, ale to nějak zvládnou. Stoupáme vzhůru do skalní průrvy. Docela to jde. Cesta je trochu prosláplá, ale i tak je opatrnost třeba. Závěrečný kousek se leze s pomocí lana. A když už mám tu kameru na hřbetu, tak ať je využita. Natočil jsem krátkou sekvenci. Následuje chůze na kraji skáli nad průrvou – pro lidi se závratí nic vhodného – a pak už stoupáme po kamenech až na vrchol. Celý výstup od úpatí nám zabral zhruba 30min. Čekal jsem víc. Zespodu to vypadalo na delší výstup. Samozřejmě je vrcholové foto a kompletní 360° záběr na kameru. Počasí se vyvedlo, mraky se už hodně roztrhaly a dělá se pěkně. Po krátké pauze strávené kocháním na výhledy, zahajujeme po 11h sestup dolů. U lan potkáváme dva horaly, směřující na vrchol. Po sestupu jsme si krátce oddychli, hlavně kolena, protože klesání je dost strmé. Sám Venca přiznal, že toho bylo tak akorát. Můžeme být spokojeni, Harteigen vyšel. Nálada je pohodová, počasí super a cesta ubíhá sama. Proto už ve 13.30 h jsme zpět v táboře.

S Milánkem jsme zvědaví, jestli někoho napadlo dát vyschnout dvě sbalená tropika. Překvapení se nekoná. Tropika "schnou" pod dohledem pěti lidí v zabaleném kompresním obalu... Fouká mírný vítr a tak po té, co jsme je rozhodily po louce rychle oschla. Je čas oběda. Jura, Daniela a Brunča balí třetí stojící stan... nakonec ho sklízí Venca. Jo, každá práce chce své. Ve čtvrt na tři vyrážíme zpět směrem na Hadlaskard. Před zavěšeným mostem u chaty (15.20h) se domlouváme jak půjdeme. Buď stejnou cestou zpátky, což mi přijde líto, když je tak pěkný počasí nebo jít odsud na Fogerli, Finnabu a dál na Hedlo. S tím, že je to asi o 4-5h delší pochod. Pája, Jura a Daniela se rozhodli pro kratší cestu, což lze pochopit. Při zjištění, že si budou muset naložit pár věcí od Brunči na svá záda včetně stanu, mění názor a pokračují s námi. Byl to ale oříšek – půlhodiny trvalo než padlo devět názorů, přitom stačilo říct kratší nebo delší. Tak nevím, že by ta vysoká škola...? Na další pochod se vyzbrojil Jura vypůjčenou stahovací punčochou od Dáji, Daniela toho má taky zjevně dost a u Páji uvidíme co kotník. Přes Fogerli (krásné údolí, kde se řeka rozlévá do mnoha ramen) míříme na Finnabu. Je třeba odbočit a jít mezi dvěma jezery – to je zřejmé z mapy. Co už tak zřejmé není je, kde je to rozcestí. Naštěstí je mezi jezery v údolí vidět poměrně velká mohyla. Míříme na ní, možná i po cestě po které už někdo kdysi šel ;-) Finnabu leží v mělkém sedle před námi, máme jej stále na očích a tak sejít nelze. Našemu rychlejšímu postupu brání potok, zásobující jedno z jezer. Vypadá to na brodění, ale nikomu se nechce. Já, Milánek, Venca, Fedy a Dája jsme jej přelezli až v horní části, zbytek jej přebrodil mnohem níž. Finnabu procházíme v 19.30h. Pokud chceme držet plán zítřejšího odjezdu (mezi 13-14h) musíme ještě ujít kousek. Každý kilometr se počítá. Držíme domluvu – dnes jdeme do 20h.

Stavíme stany, Fedy nám oznamuje, že jsme bez kamery. Nějakým nedopatřením se zapla, dotočila kazetu a tím došly baterie! To je mrzuté, chtěli jsme natáčet odjezd autem od Vivelí dolů. Tohle teda fakt zamrzí! Vaří se dlabanec, zatímco já si jdu s Brunčou užít mimořádný zážitek z hygieny. Vyrázili jsme do blízkého jezera se trochu zkulturnit. Mýdlo, kartáček a další carapatičky máme, jen ta teplá neteče a neteče. Brunča vlez do jezera jako zkušený otužilce, ale podle rychlosti s jakou se objevil zpátky na břehu to asi nebude zas nic moc. No a já? Taky jsem tam vlez, akorát jsem byl venku o poznání dřív. Brrr, kdeže je jezero od Himingenu? Když se ale člověk hned obleče, je mu mimořádný teplo, akorát ty komáři...Dovaňuje se a zalézáme do stanů. Zůstat venku dýl tak nás ty mrchy komáři snad vycucnou. Jsou jich tady mraky a ani nepozoruju, že by nějaký repelent byl obzvlášť účinný. Před spaním rozebíráme dnešek. Jura, Daniela, Dája, Pája toho mají určitě dost, Brunča byť nese v podstatě zčásti věci od Jury a Daniely je v pohodě a celý den držel tempo. Odpoledne jsem se ho ptal, kolik tak má na zadech – podle něj tak 18-20kg. Klobouk dolů! Včera to měl taky tak. Myslel jsem, že ho dneska třeba na chvíli Jura vystřídá, větší roviny na horách už snad být ani nemůžou, ale to se nestalo... Spočítali jsme kilometry za dnešek – ti co šli na Harteigen 26km. Zbývá vyřešit baterie – Milánek dostal geniální nápad, ráno vyrazíme načas, vezmeme to rychleji na Hedlo a pokusíme se tam dobít baterky. Ostatní můžou jít svým tempem, sraz na Hedlu. Pokud to nepůjde, tak sraz na Vivelí – tam ještě vedlo elektrické vedení. Ve 22.45h jdeme spát. Zítra je odchod v 8h.

Čtvrtek 24.července 2003

(mezi Finnabu a chatou Hedlo – chata Hedlo – chata Vivelí - Øvre Eidfjord – Brimnes – Bruravik - Ulvik – Kvanndal – Norheimsund – Bjørkheim – Lone – poblíž Nestunu)

Vstáváme v 7.10h, byť mi bylo líto budit Milánka. Tak krásně ho bral... V mžiku je sbaleno, tropiko je suché, vaříme čaj a vypadá to na povedený den. Takže opět vyhrály kratšasy, jen to trochu fouká, ale až se dáme do pohybu bude to OK. V půl osmý provádí Pája krácení "drápů" na nohou, Fedy jí, Dája bojuje s větrem při vaření ranního čaje. Pája s Fedym jí moc nepomáhají, tak zkouší štěstí za kamenem, přidává batoh a brašnu na kameru. V 7.50h jsme s Milánkem a Vencou připravený. Brunča a spol má sotva složený stan. Dája a spol jsou na tom o něco líp. V 8h odcházíme – jen my tři. Ostatní jako obvykle nemají sbaleno. Dája se to snaží omluvit, že se jí začala vařit voda těsně před 8h. ??? Co dodat – my jsme taky vařili čaj a zvládli jsme to. Navíc včera si vařila čaj taky, tak ví, jak dlouho trvá naž se uvaří voda na jejich hořáku! Odchod. Po 30min míváme rozcestí Vivelí/Hedlo. Podle mapy je to zkratka, která by se hodila, ale cesta na Vivelí je neznačená a navíc jsme řekli ostatním, že jdeme přes Hedlo. Dodržíme plán. Jsme kousek pod horizontem. Z něj pak už vidíme Hedlo. Takže teď nás čeká tvrdší část cesty – sestup. Jdu poslední a jako bonus jsem inkasoval tři žihadla (jedno za Vencu a druhý za Milánka, který prošli v pohodě, díky tomu, že šli těsně za sebou). Docela to pálí. Pak už nás čeká zavěšený most, kde jsme se dali s Vencou zdokumentovat. Před chatou ještě míváme rodinku, co se tak tak probouzí venku před stanem. V 9.30h jsme na chatě Hedlo. Jdeme zkusit s Milánkem domluvit dobítí baterií do kamery. Milánek je šikovnej, je vidět že dva doktorandské roky angličtiny jej vcelku poznamenaly. ;-) Tak teď máme chvíli pohody, píše deník zatímco zbytek se myje v protékajícím potoku. Kolem 9.45h se objevilo na horizontu něco červeného, zřejmě rychlík Dája.

Dobijíme 1h, mezitím postupně dochází ostatní, aby po krátké pauze mohli zase pokračovat. S Vencou a Milánkem zůstáváme do 10.40h. Baterky jsou plné, což nám o hodně zvedlo náladu navíc je to grátis. To taky potěší. S Milánkem jsme dali dohromady pro chlápka, s kterým jsme mluvili na chatě ohledně dobíjení, malou sadu českých mincí (20,10,2) s tím, že to má jako present. Poděkoval a my můžeme vyrazit za ostatními, mají dobrých 20min náskok. Ten jsme smázli během 3/4h, za Vivelí jsme doplnili vodu a razíme na parkoviště k autu. Příchod 12.15h. Když už nám to tak dobře časově vyšlo, využijeme možnost jít se trochu opláchnout do zjevně ne teplého potoka. První dojem nic moc, druhý už je lepší. Bohužel jsem přišel o mýdlo... tak kdyby na něj někdo náhodou narazil, tak aby věděl jak se tam vzalo. Pro úplnost – bylo s jablečnou vůní a světle zelený. ;-) Postupně doráží Fedy, Brunča a ostatní. Ve 13.15h odjezd z parkoviště k vodopádu Valurfossen – nic moc a tak pokračujeme v krkolomném sjezdu. Samozřejmě šoféruje Venca. V jednom úseku jsme museli vysadit kameramana Fedyho, aby natočil to, co právě budeme sjíždět. Máme i “štěstí“, nahoru jede zrovna několik aut, která míjíme v otáčkách serpentín. Aspoň mohl filmovat vyhýbací manévry, ale jak sám říká, netočil ho... no jo. O kus níž na něj čekáme. Fedy pak ještě dělá záběr na krajinu a pár minut před druhou hodinou jsme už na rovné silnici v Øvre Eidfjordu. Zastavujeme na přání u našeho oblíbeného turistického centra, aby si pár lidí mohlo odskočit a Venca zatím dolévá olej. Menší pauzu musela ocenit i kouřící přední levá brzda. Sjezd od Vivelí byl přeci jen na brzdový systém nápor.

Ve 14.10h odjíždíme na Brimnes (14.30), trajekt je právě připraven k odjezdu, platíme 45NOK za auto+řidiče a 152NOK za 8 osob. Najíždíme na loď BØMLO pomocí níž překonáváme Eidfjord a už ve 14.45h přistáváme v Bruraviku. Naše další cesta vede do Ulviku, malebné vesničky na druhém konci Osafjordu. Fedy dělá záběr na vesničku rozkládající se v kopci nad fjordem, je polojasno. Ve tři hodiny zastavujeme na parkovišti a dáváme si zhruba půl hodky na rozhlédnutí se. Zaujal nás tam jeden druh smrku s netypickými šíškami. Momentálně mám kameru u sebe, tak dělám záběr. Třeba nám nějaký odborník řekne, co je to za smrk. ;-) O slovo se taky hlásí Dája a jakýsi pes, který je větší než ona sama. ;-) Asi proto je přivázaný k lavičce pevně spojené se zemí. Aha, to bude Bohouš Bernardýn. Pěkný chlapák, ale guláš zrovna nemáme. No, holt ti bude muset stačit Dája, kámo. Filmuji poslední minuty života Dáji... Bohužel, Bohouš je asi najedenej a tak Dája zůstává celá celička.

Kvanndal je naše další zastávka. Podle některého průvodce je tu vodopád, ale nikde není nic vidět. Fedy se ptá v jedné recepci. Výsledek je, že tu prý nic není. Nejbližší vodopád je tak 40km. To bude Steindalfossen v Norheimsundu. Naše další plánovaná zastávka. V 17.30 jsme u něj. Je pod mrakem, tak fotky podle toho vypadají, ale jde to. Počasí nepředěláme. Steindalfossen je výjimečný tím, že jej lze podejít, což jsme samozřejmě udělali. Ba co víc, vyfotili jsme se pod převisem, přes který se valí ohromné množství vody. Jak to už bývá, dole je možno koupit různé suvenýry. Většinu zaujala cena pohledů 4NOK/kus je slušná cena. Naše konečná pro dnešek je poblíž Bergenu. Jedeme po silnici č.7 na Bergen a jelikož převládá názor, že se lidi chtějí sprchovat, hledáme kemp. Zhruba 50km před Bergenem stavíme v Bjørkheimu, dobíráme diesel, na benzině měli suprovej viewatlas Norska. U benziny jsou dvě polozakryté dřevěné buňky, ideální na uvaření večeře. Dneska to vyhrál hrách s párkem. Kolem půl osmý někoho napadlo tu zůstat, což nelze než ocenit. Přes den docela pršelo, takže bysme mohli spát v suchu. Zásadně proti je Dája, která se diví, že se nepojede dál do kempu. Prý zase nějaká změna o které neví a před 3h se mluvilo o tom, že jedeme do kempu. Ani Venca, Milánek

už to neřešíme, spíš sledujeme jak se lidi domlouvají, co vlastně chtějí. Výsledek – na ničem se nedomluvili... Kolem 20h se rozpoutává vášnivá debata o plánování, náročnosti, o tom, co se říkalo před odjezdem (myšleno, že se tak 1x za dva až tři dny osprchujem v kempu – Milánkovo myšlenka), skoro nám bylo ještě vyčteno, že jsme dnes ráno vyšli podle včerejší dohody, v 8h. Jo, to máme za to, že plníme většinovou dohodu a že jsme chtěli ostatním ušetřit čas, abychom zvládli vodopády, mohli jsme filmovat odjezd z parkoviště od Vivelí – vždyť kdy se sem zase podíváme...? Pro dobrotu na žebrotu... skoro každý by se měl zamyslet nad sebou než promluvil!

Dája, Fedy a Pája se jdou zeptat do vedlejšího motelu ohledně osprchování. Fedy navrhuje dát dotyčné osobě když tak jako present flašku vodky + samozřejmě zaplatit... to snad ani nebudu komentovat, jen doufám, že Fedy nemá v popisu svého zaměstnání obchod. Motel je příliš nóbl, nejde to. Naštěstí. Večeříme, hrášek s párkem dneska opravdu sednul, ňam ňam. Domluva je taková, že spíme zde, ráno vyrazíme do Bergenu a cestou z Bergenu dál zastavíme v nějakém kempu při cestě. Musím než souhlasit, myslím, že pro lidi by podle dnešního počasí měla být priorita spát v suchu. Takovýhle přístřešek nenajdeme skutečně zase pár dní. Jsou však věci pomíjivé... většina lidí má obavy zda se tady může spát a kdesi cosi. Ve 21h odjíždíme hledat kemp. Nechápu, ale budiž. Vidět by na nás nebylo, protože ze strany parkoviště jsme postavili naše auto, úplná pohoda... Místo klidného a včasného spánku jedeme směrem na Trengereid (silnice č.7), odbočkou v Indre Arna na č.580 a v Lone zajíždíme do kempu. Ceny:120NOK/auto, 15NOK/osoba, 10NOK/sprcha asi 4min.

Příjezd v sympatických 22h. Zatímco se všichni ostatní šli sprchovat, využil jsem celou hodinu k psaní dnešních pamětí a že jich nebylo málo. Myslím, že včerejší i dnešní koupel byla dostatečná a tak si skovávám tuhle vymoženost na pozdější dobu. Konečně tedy ve 23h odjezd směrem na Bergen po silnici č.580 na Nestun. Začíná se hodně šetřit a při hlavním tahu místo na nocleh asi nenajdeme. Proto odbočujeme a sjíždíme do vesničky v údolí, na jejím konci je rybník a u něj dřevěná bouda. Místo na dva stany se najde a protože čas už povážlivě pokročil, zůstaneme zde. Než začneme vystupovat, Venca chce ještě zaparkovat trochu blíže ke stěně boudy, jenže... jsme v tom. Pravý předek se dost propadl... přidává se i pravý zadek... Sice nás je devět, ale auto nevytlačíme, alespoň ne tak lehký jak si myslíme. Vyzkoušeli jsme ledacos – vypodložit kola kameny, odhrabat bahno od kola, vyložit bágly z auta, vyheverovat, vypodložit předek i zadek, nejde to a vypadá to blbě. A to jsme chtěli zítra vstávat brzy... S půlnocí se snáší tma, tak oceňujeme baterku i čelovku, co máme s sebou, jedno malé pozitivum. Vypadá to, že na zpátečku už to nepůjde, jedinež po předu. Asi poslední pokus v našich silách – vypodkládáme celou stopu pro pravá kola placáky. Ani si už nemyjeme ruce a jdeme zatlačit. Venca je připravenej, zkusíme auto rozhoupat... trochu to jde... a pak Venca pod plným plynem a s naší pomocí vyjíždí, tak trochu i smykem, ven. Uf, tak to bysme měli. Je 0.30h, holky jsme poslali spát už mnohem dřív. Někteří můžou jít už taky, protože se nestihli ani ušpinit. To se ale rozhodně netýká nás s Vencou a Milánkem, jsme zadělaný od toho bahna jak pras... Milánek vtipně utrousil, že ani neví, že se před 2h sprchoval. ;-)) Naložili jsme bágly, otevřeli pivo a vychutnáváme si ho. Venca to vylepšuje o meruňkovici. Holky postavili stany a tak Fedy, Jura, Brunča můžou jít rovnou na kutě. Začíná pršet – pozdrav z Bergenu. Můžeme být rádi, že až teď!

Samozřejmě teď když jsme s autem venku, děláme si srandičky a Venca získává přezdívku Loprais. Museli jsme ho trochu pokárat, že věnoval Čaginovi dobrou půl hodinu, ale prý mu ji zítra ve

Stalheimském kaňonu napaří zpátky. To bude koukat, jak jezdí Loprais! ;-) No, aby to nebylo všechno jinak. Na zítřka je domluveno posunutí odjezdu o 30min, na 7h, vzhledem k noční komplikaci. Tak a jde se spát.

Pátek 25.července 2003

(poblíž Nestunu – Bergen – Voss – Vinje – Gudvangen – Flåm - Aurlandtunnel/24km/ - Borgund – Ryfoss – Skammestein – Gjendesheim)

Tak tu je zase nový den, máme za sebou týden cesty a nikomu to ani nepřijde. Ve čtvrt na sedm se probouzíme my v autě a další postupně po nás. Neprší, což je slušná výchozí pozice vzhledem k tomu, že jsme jen kousek od norského města deště, Bergenu. Během doby co se vaří voda na čaj obhlédneme auto a včerejší (dnešní) brázdy na brambory od kol. Brunča se neudržel a pohotově dokumentuje na digitál. Snídáme a já zjišťuji, že Pája měl pravdu. Balený chleba dlouho nevydrží v jedlé podobě, ledaže bych měl chuť na trochu penicilínu. Inu, kachnám co plavali na rybníku to zjevně nevadilo. Divím se, i dnes mě ještě překvapilo, že nejsme schopni odjet podle domluvy. Dnes asi naposled, příště mě už spíš překvapí včasný odjezd. Upřímně řečeno, pochybuji, že to zvládneme více jak dvakrát. Lidi jsou nepoučitelní. Pořád ti samí.

Odjíždíme po silnici č.585, na začátku Bergenu platíme za vjezd 10NOK/osobní auto a pár minut před 8h jsme v centru. Parkoviště jsme našli asi líp než jsme vůbec chtěli, ul. N.Korskirkeallm. Je to jen malý kousek od přístaviště s rybím trhem. Na rozvoj Bergenu jsme přispěli částkou 2x18NOK, což je parkovné na 2h. Víc nelze, tak to budem muset potom prodloužit. Naše první kroky vedou na rybí trh, všichni jsou zvědaví, co vlastně uvidí. Je ještě brzy, teprve se připravují a aranžují stánkové pulty. Nevadí budeme stejně v blízkém okolí, tak všechno uvidíme. Domlouváme se, zda vyrazit na vyhlídku nad Bergen, kam jezdí dráha nebo je tam možné vyjít po svých. Počasí – zatím je obloha šedá, ale neprší. Ten kdo bude chtít na vyhlídku, sraz v 11h na molu. Tak jest domluveno. Haw.

Venca razí do mořského muzea, já s Milánkem se jdeme spolu podívat po městě, ostatní taky individuálně. Udělali jsme nějakou tu fotku staré hanzovní části, Bryggenu, z druhé strany přístavu, minuli kostel Nykirken, prošli nenápadnou městskou bránou u níž jsme objevili první záchranu Norů – Vinnepolet. Přeloženo do češtiny, řetězec státních obchodů jež má monopol na prodej alkoholu v celé zemi. Na 10h se vracíme k autu, znovu podpořit rozvoj Bergenu (36NOK). V Bergenu určitě krom všech pamětihodností a zajímavostí musíte navštívit infocentrum, jež je vtipně umístěno v bance kousek od mola. Vybavenost je ohromná!!! To nejlepší, co jsem zatím kdy viděl, taky jsme tam vydrželi 15min, což je dost, protože čas nás tlačí a chceme si projít ještě tržiště a vyjet na vyhlídku. Počasí se rapidně lepší.

Rybí trh už je v plném proudu, spoustu lidí, spoustu jídla, ryby na různé způsoby, bagety plněné krevetami a lososem, kraby,... samozřejmě vše zdokumentováno. A protože jsme v dobrém rozmaru, využíváme právě vneseného vycpaného medvěda před otevírající se restauraci k fotu. Všudypřítomní Japončiči nevěřícně koukají, co se děje, ale záhy co jsme uvolnili "fotoplac" ožívají i jejich spouště. V 11h se scházíme na molu, na vyhlídku nás jede pět (já, Venca, Milánek, Dája a Fedy). Možná rozhodla u někoho cena, lístek je k mání za 50NOK. K lanovce Fløibanen je to kousek cesty, od mola tak 300m do kopce. Pro skupinu 10lidí je lístek za 40NOK, v obou případech zpáteční. Za celých 50NOKů jsme vybaveni papírovou kartou s magnetickým pruhem pro propuštění přes turnikety. Lanovka je někde na

cestě a my si můžeme pořádně prohlédnout to šílené stoupání. Do lanovky se vejde dobrých 40 lidí, takže fronty se netvoří. Navíc vyjetí nahoru trvá 2,5min. Je to fajn zážitek a ještě lepší to je cestou dolů, když sedíte úplně vepředu a vidíte ten spád kolejí, který mizí někde v černém tunelu. Nezbyvá než věřit, že lanovka má v plánu dneska svézt víc lidí než jenom nás.

Rozhled je parádní, máme Bergen jak na dlani a můžeme se podívat na všechny významné budovy města. Nahoře samozřejmě čeká past na turistovy peníze v podobě obchůdků s předraženými suvenýry. Asi nejlepší je svěřit tohle Fedymu s kamerou, na fotce by byl pouhý zlomek toho, co lze za tak pěkného počasí odsud vidět. K autu se vracíme individuálně, s Milánkem jsme dorazili po 12h, což akorát končí parkovací lístky. A jelikož stojíme s autem přímo před obchodákem Rema 1000, vyrazím na první seznámení s tímto doporučovaným levným supermarketem. Můj úkol je jasný, uzmout nějaký levný chleba z jejich snad deseti druhů, navíc zorientovat se, který druh kolik stojí taky je kapitola sama pro sebe. Vyhrál to Softkorn 11NOK a Gammeldags Grovbrui 10NOK. Milánek zatím udělal kšeft na rybím trhu. Máme tam vyhlídnutou bagetu s krevetami a lososem, cena 40NOK.

Pár minut před půl jednou odjíždíme po E16 z Bergenu. Vypadá to, že výjezd bude po hlavní jednoduchý, ale na samém konci města jsme odbočili zřejmě špatně a tunel nás vrací zpátky do centra... Tak vidíme znovu Tourist Bergen Expressen, rybí trh, Bryggen. Napodruhé už to klaplo, dojeli jsme o poznání dál, ale další naše odbočení, o kterém jsme byli přesvědčeni, že je správné, se ukazuje v trochu jiném světle. Zastavujeme na parkovišti, což je příležitost podívat se v klidu do mapy a taky si v klidu vychutnat s Milánkem polovinu bagety. Ostatní se taky posilňují, máme totiž dneska před sebou pěknou štreku. Je polojasné počasí s mírným větrem, úplný ideál na sušení dosud mokrých tropik. Tak je třeba toho využít. Sušíme vše co se dá, ručníky, tropika, věci. Za hodinu vše sluníčko s větrem vysušilo a taky jsme vymysleli jak najít správnou cestu. Zpět na E16, držet se jí, byť směřuje na Oslo. Povedlo se a tak "Loprais" řídí naši "tatrovku" na Voss. Za ním přebírá řízení Milan, pokračujeme na Vinje, Oppheim, projíždíme Stalheimský kaňon – krásná scenérie! Vřele doporučuji všem! Silnice je super, dost široká, vrcholky jsou nádherně nasvětleny od slunce. Odtud by měla vést jedna z nejnáročnějších cest pro řidiče a to do vesničky Stalheim. Odbočku jsme míjeli avšak projetí jsme si odpustili po zkušenostech s Viveli. Kaňon zachytil Fedy na kameru, zřejmě jediná možnost, foto nestačí.

Po E16 projíždíme Gudvangen, za ním jeden cvičný 11km tunel, následovaný vzápětí kratším 5km tunelem, v našem směru pěkně prudký sjezd, do Flåm. A jsme na okraji Aurlandfjordu, mimochodem také moc pěkný fjord s nádherným panoramatem hor. Z Flåm vede nejslavnější 20-ti kilometrový evropský železniční úsek, jež je nejpříkřejší úsek na světě a není vybaven ozubnicí. Převýšení činí 900m. Doba jízdy 50min. V období červen-září vyjíždí vlak 11-12x za den. Nás teď čeká zlatý hřeb dnešního přesunu, projetí v současnosti nejdelšího tunelu na světě, Aurlandtunelu (24km). Asi po 7-8km od vjezdu do tunelu je skála vybrána ve tvaru polokoule o průměru asi 15m, silnice je zde rozšířena o odstavný pruh a to současně v obou směrech. Už zdálky, dobrý 1km je vidět nepatrný modrý neon, který řidiče upozorňuje, že se blíží k tomuto místu. Na celém úseku 24km jsou tato místa tři. Projetí tří tunelů, které jsou velice blízko sebe, celkem 40km (11+5+24) trvá dobrých 45min. Docela zvláštní a pro řidiče nic příjemného koukat na míjející se světla aut a vlastní osvětlení tunelů! Další zastávkou je Borgund, vesnička s nejzachovalejším dřevěným kostelem z 2.pol. 12.stol. Za foto to určitě stojí, ale vstup 50NOK byl ochoten dát jen Venca a jak říkal, za ty peníze to nestojí! Čas zase o něco pokročil a nám ještě

zbývá ujet dost kilometrů. Přemýšlíme, jak cestu co nejvhodněji zkrátit, abychom nemuseli zajíždět až do Fagernes (po E16) a odtud po č.51 do Gjendesheimu. Řešení existuje, jen se musí hledat a my oceňujeme náš podrobný autoatlas skandinávie. V Ryfossu odbočujeme doleva na Skammestein. Určitě tím ušetříme nějaký čas, který jsme věnovali dvojímu průjezdu Bergenem ;-). Stoupáme, což se dalo čekat, ovšem na rozdíl od podobných úseků je zde silnice široká a Loprais, který už zase řídí, je ve svém živlu. Značení je v pohodě a tak se v Skammesteinu napojujeme na č.51 (ušetřili jsme si takhle dobrých 50km) a směřujeme k Beitostølenu. V téhle oblasti jsou moc krásné dřevěné chatky s travnatou střechou. Je vidět, že se blížíme do N.P.Jotunheimen, jedné z nejnavštěvovanějších lokalit Norska. Vše je tady v mlze, obloha je potažená, ani se nevyplatí to točit nebo pořizovat fotku. Ceny budou asi masné, stačí se podívat po chatách – jako nové, samozřejmě dřevěné a s travnatou střechou. Při cestě je takových kempů víc, navenek vypadají všechny velmi podobně a stejně pěkně. Začínáme hledat nějaký plácek na noc. Za Bygdinem odbočujeme k jezeru Vinstervatnet, v domnění, že zde spíš najdeme vhodné místo na noc. Cesta se mění v šotolinu, klesáme dolů a... překvapení. U cesty je jakási bouda a u ní zjišťujeme, že pro pokračování je třeba zaplatit mýtné 80NOK za osobák. ;-(Otáčíme zpět, místo na spaní můžeme hledat i jinde. Vracíme se na jednapadesátku a pokračujeme směrem na Gjendesheim, moc km už nezbývá, snad něco najdeme. A ejhle za Valdresflya je vidět nějaký hangár. Že by? Po bližším prohlédnutí nám to připadá jako jatka na soby, momentálně bez jakékoli známky činnosti. Venku je pořádná zima, poprchává, k tomu studený vítr, lepší počasí si ani přát nemůžeme. Jedině kde by se dalo spát, je podlaha, jenže na betonu a v takový zimě? Navíc vrata ani nejdou nijak zavřít... Podle toho, že jsme s autem stoupali, jsme odhadem na 1300m.n.m. a mraky jsou skoro v naší úrovni, tady bysme pěkně zkusili. Nasedáme a odjíždíme pryč s tím, že sem se vrátíme jen kdyby bylo nejhůř. Přeci jen jezero Gjende u něhož leží Gjendesheim má nadmořskou výšku 984m.n.m., tak je velká šance, že tam bude líp. Před 22h jsme dojeli až do Gjendesheimu. Je zima, všichni se dost oblékáme, snad pozitivní může být, že obloha je trochu protrhaná. Parkovné za auto nás stojí 50NOK/den. Co se dá dělat, ale vhodné místo jsme cestou nenašli a zítra by jsme taky platili. Takhle máme flek na spaní a navíc můžeme říct, že jsme spali u jezera Gjende. ;-). V pěkný zimě. Nějaké to místo na parkovišti je. Dája se pouští do vaření a zároveň začíná pršet. Zbudovali jsme z igelitu přístřešek a už je fajn. Asi každý se těší na teplé jídlo. Dnes to vyhrála rýže, kterou musíme vařit pro 9 lidí na dvakrát. Čili mám dostatek času zaznamenat dnešní cestu. Rozebíráme co zítra. Vše bude podle počasí. Padají různé názory. O některých by se dalo uvažovat, jiné bych ani nekomentoval. Večeříme docela pozdě, je 23.45h. V autě zůstává Venca, Milan, Pája a já.

Sobota 26.července 2003

(Gjendesheim – Lom – Grotli – Skåre – u jezera Strynsvatnet)

Po šesté ráno je obloha potažená, jsem optimista a doufám v lepší vývoj. V 7.15h se probouzí osazenstvo auta, ale do 8h stejně zůstáváme ležet. Budeme muset vyčkat, zda se počasí vybere. Kolem půl devátý se objevil první stanový člověk, Dája. Využíváme nové informace ohledně free vstupu na záchod (jinak za 5NOK) a Pája vyráží doplnit vodu na záchod, který zůstal po Dáje open. Postupně se trousí ostatní, při snídani se vymýšlí kam dnes. Převážil názor jít kolem jezera Gjende do Memurubu a odtud se vrátit zpět lodí. Cesta na 3-4h. Jít vrcholovku nemá smysl, vždyť hřeben není ani vidět. Pak

odjezd na ledovec Jostedalsbreen se zastávkou v Lomu a v kempu na sprchu. Je domluveno, že vyrazíme v půl desáty... ve třičtvrtě se ještě nic neděje. Normálka. Jdeme se podívat na přístaviště odkud odjíždí turistická loď (cca pro 50 lidí) do Memurubu a dál do Gjendebu. Loď je v podstatě připravená k odplutí, podle tabule odjezd v 10h. Milánek s Vencou jsou pro, aby se jelo tam lodí a zpátky pěšo. Povedlo se sehnat Dáju s Brunčou, tak můžou vyrazit. Lístek do Memurubu-jednosměrný stojí 70NOK, zpáteční 100NOK, pro skupinu 10 lidí jednosměrná 63NOK/osobu. Zůstávám u jezera, bral bych to obráceně, podle původní domluvy. Pája s Fedym u auta pořád něco kutí a když se nemají k odchodu, vyrážím sám nahoru nad jezero Gjende. Počasí se zřejmě nezlepší, hřeben je utopen v černých mračnách, tak aspoň vystoupám, co to půjde a pokusím se udělat nějakou fotku. Do cca 15h, což je předpokládaný čas návratu loďařů, někam dojdu. Moje plány mi hatí déšť, zatím sice slabý, ale pokračovat dál nemá cenu, protože z horizontu nad jezerem jsou mizerné výhledy a to i na odvrácenou stranu jezera. Stvořil jsem jedno dokumentační foto jezera Gjende a vracím se zpět k autu. Je půl dvanácté. Spouští se déšť a všichni co jsou v autě, by nejraději zvedli kotvy. Snad loďaři přijdou co nejdřív. Pája přistavil igelitový přístřešek a vaří pod ním čaj. Když se tak dívám na to počasí, navrhuju mu, aby jej uvařil v autě. Bude to rychlejší, protože tady nefouká, ohřejeme se a hlavně můžeme zavřít dveře, což díky igelitu teď nejde. Nic se nemění, tak musíme počkat až Pája dovaří. Jura si krátí čas hraním šachů. Porazil jak Danielu, tak Fedyho. Já jsem si dal s Pájou už ani nevím jakou karetní hru. Konečně přestává pršet a Jura s Danielou jdou sbalit stan, protože je jasné, že dneska odsud odjíždíme. Škoda, že ho nesložili hned ráno jako Fedy s Pájou, jak z něj vylezli, mohl být o poznání sušší... Pro mě s Milánkem to znamená jenom jediný – další sauna při sušení tropika na větráku auta. Ach jo, kdyby lidi občas používali víc tu hlavu.

Kolem půl třetí doráží čtyřčlenný zbytek expedice. V pláštěnkách, s mokřýma nohavicema, ale zato s dobrým časem. Jen Brunča musí být vždycky speciál, přichází v promoklý bundě. Pláštěnka mu neříká pane. K molu přijíždí loď, turistů v tomhle psím počasí moc nepřivezla. Jakýsi mladík bere z paluby snad čtyři bágly a vystupuje s nimi. Jak s nimi může jít? Později se dovídám, že tohle je tady běžné. Při nástupu na loď zůstanou batohy na palubě, zatímco si cestující pohodlně sednou do jejích útrob a při vystupování si batoh zase vezme. A jde to si i poslat bágl na konkrétní přístav u jezera a vyzvednout si ho pak. Za pěkného počasí lze jít vrcholovku jen s tím nejnutnějším a zbytek bágly může cestovat po vodě. No a to byl zřejmě případ těch 4báglů, co jsem viděl.

V 15h odjezd směr Lom, už nás ani nepřekvapilo, že jsme zde zahlédli český autobus, protože krajanů je tady víc než by člověk čekal. Po č.51 na Randen do Lomu (16.15h). Už při samotném příjezdu, zjistíte, že Lom je především turistické středisko. Nachází se zde velmi pěkný dřevěný kostel. Je možné jít i dovnitř, ovšem za 40NOK... namísto placení jsme zamířili do zdejšího skanzenu. Jelikož už je večer, vstup je zdarma. Můžeme se sice podívat jen na budovy zvenku, ale myslím, že všem to stačí. Prošli jsme si městečko, udělali pár fotek a v půl šestý odjíždíme na Grotli po silnici č.15. Cesta vede při řece Otta a je plná zajímavých výhledů. Lze jen doporučit! V Pollfossu je dobré si udělat přestávku a podívat se na peřeje na řece Otta. Z Grotli pokračujeme po č.15 na Stryn. Čeká nás několik tunelů avšak dříve než se vjede do posledního a přijede se do Skåre, odbočujem na odpočívadlo (vyhlídku). Před námi se teď rozehrává nádherná scenérie horských štítů, několika chalup, řeky a vše je nasvíceno od slunce. Po průjezdu tunelu se před námi objeví jako na dlani malé městečko Skåre. Úplná

idylka. Požitek umocňuje vodopád hned za výjezdem z tunelu a sjede-li se o jednu celou otáčku níž, je možné zastavit přímo naproti němu u dřevěné autobusové zastávky.

Dnešní panoramatická cesta, jinak ji nelze nazvat, nás vede kolem jezera Strynsvatnet. I zde vytvořila příroda nádherné scenérie. Ozývají se hlasy, volající po kempu – inu budeme muset někde zastavit. Napodruhé jsme našli kemp, kde nás nechají osprchovat. Cena 5NOK/4min. Jelikož kemp má tak 5 nebo 6 chatek, je k dispozici jedna sprcha. Budeme se muset nějak prostrídat. Holky to mají v tomhle pohodlnější, protože jsou dvě. ;-). Abychom aspoň využili čas, tak jsme se rozhodli zároveň uvařit. Je 20.30h. V jedné chajdě zřejmě Němci vytušili co chystáme páchat, tak se kvapem vyrazili umýt. Jenže ejhle – voda jim neteče. To zarazilo i nás. A tak po té, co skopčáci (otec a dcera-tak 15let??) opouští sprchový úkryt, nastává velká chvíle Fedyho. Stačí správně vhodit minci a voda teče... Znalec mincí, Milan, nás totiž upozornil, že ty norské pětikoruny, co jsme dostali na recepci, jsou dnes již staré a neplatné. Nové jsou jiné. Jestli tam tedy ty špílmachři z Němec nehodili náhodou něco jiného. To už nám může být fuk, protože se můžeme zkulturnit.

K večeři dnes budou špagety. To znamená vařit nadvakrát. Což nijak nevadí, prostě se prostrídáme. S Brunčou jsme si odskočili k jezeru Strynsvatnet otestovat vodu – pěkná ledárna. Ani Brunča by do toho nešel. Tak to už je co říct! Pravda je, že jsme tady asi v poněkud větší nadmořské výšce. Pár lidí si dalo sprchu... Pájovo hláška "Neteče teplá voda", mě, Milánka ani Vencu netěší, protože jsme se kvůli vaření do sprchy ještě nedostali. Snad když chvíli počkáme, ohčeje se voda v zásobníku. Aspoň si to myslíme. No, zdá se, že kdo si počká ten se... Voda už teče alespoň lehce vlažná a tak Venca s Milanem usoudili, že je čas vyrazit společně do sprchy. Jenže ke sprchám přichází starší pán a paní – možná údržbáři – říkáme si. Něco tam dělají... no, abych byl konkrétní – zastavili vodu. Něco se jim na nás nelíbí, možná to, že jsme tu už tak dlouho. Fedy se s pánem baví, je to zřejmě otec syna, s kterým jsme mluvili na recepci. Fedy mu vysvětluje, že jsme tu jen na osprchování, ale že přestala téct teplá voda. Pán nás posílá dolů k recepci, s tím, že tam je také jedna sprcha. No možná, že si někdo (Němci) stěžovali... to je jedno. Balíme a sjíždíme dolů. Já jsem si odskočil na sprchu a hned je líp. Ve 22.40h mizíme z kempu, který má chatky na nádherném místě ve svahu a je odsud výhled na jezero Strynsvatnet. Naší prioritou je najít něco ke spaní, chtěli jsme se dnes dostatečně vyspat. Cesta vede kolem jezera dál do Strynu. Máme štěstí, protože vidíme nádherné místo pro nocování. Z hlavní silnice odbočujeme přímo ke břehu jezera, kde je louka a tudíž dostatek místa pro stany. Místo je to tak pěkné, že nás nepřekvapuje, že zde nejsme sami, ale být zde jako třetí není k zahazení. ;-). Nádherné místo umocňuje ještě blízký ostrůvek v jezeře a v dálce za námi jsou slyšet vodopády. A pokud má být výčet těch nej celý musím dodat, že ač jsme u pěkně ledového jezera, je na jeho břehu opravdu teplo. Takových míst k nocování jsme v Norsku zatím moc neviděli. Stavíme stany, na zítřka se domlouvá odjezd na 7.30h. Vedle nás jsou Němci a o kousek dál Poláci. A právě od nich sem přichází holka na kus řeči, teda aspoň to tak zprvu vypadalo. Roli hlavního speakera si vzal Brunča. No a když zjistila co potřebovala, vrátila se ke svým. Tak nám přišlo, že plnila úkol od rodičů: zjistit, kdo jsme atd. To aby rodiče zřejmě věděli, zda mohou klidně spát nebo maj držet ozbrojenou hlídku. No jo, asi vypadáme jako banda loupežníků. Před půlnocí jsme všichni zalezli do spacáků a jdem spát. Pája nám oznamuje, že bomba s plynem má slabší plamen. Že by jsme jí tolik spotřebovali za těch několik dnů, co na ní vaříme? Navrhují na ní vařit společná hlavní jídla (ty jinak neuvaříme). Čaje a další individuální vymoženosti vařit

na kempingových vaříčích. Pokud nezačneme trochu šetřit a každý si na ní bude vařit jak doma v kuchyni, může se stát, že velmi rychle dojde. A na čem pak budeme vařit společnej dlabanec?

Neděle 27.července 2003

(u jezera Strynsvatnet – Loen – Briksdal – Briksdalsbreen – Hellesylt – trajektem do Geirangeru – Dalsnibba /1476m.n.m./ - Eidsdal – Valldal – na břehu Tafjordu)

Klepáním na okno auta před 7h nás probouzí Dája, jež si chce vařit čaj. Aktivní Pája ihned ochotně vyndává vaříč – jako by jsme včera o vaření nic neříkali. Pochopil bych kdyby se dal vařit velký hrnec s vodou na čaj, Dája ovšem vaří vodu v ešůsu, ze kterého si zalila kapučino... Tak nevím, jak to myslela, ale půl litru vody pro osm lidí bude určitě málo. Před pár dny říkala něco o tom, že pokud nebude ráno někdo stíhat, tak se mu pomůže. Kdyby dala vařit vodu do většího hrnce, bylo by určitě pro všechny, a těm z nás, co pravidelně nestíhají, by to jistě pomohlo. Jo, jo – řeči jsou jedna věc, skutečnost věc druhá!

Je 7.30h, sedím v autě, píše deník, čas odjezdu nadešel a výsledek? Opět neodjedeme včas. Jura si za pět půl osmý jde postavit vodu na čaj – nechápu!!! Škoda, že si nelze vsadit na náš pozdní odjezd, byla by to tutovka. Akorát kurs by byl hodně nízký. Odjíždíme "jen" o 20minut později. Škoda, že jsme nezavedli finanční penále, např. 1€ za každou čtvrt hodinu. Už bysme měli ve společné kase tak 20-25€ a oni by se lidi naučili (donutili) k zodpovědnosti. Asi jediné řešení při nedostatku vlastní vůle. Domluva jak vidět nestačí!

Po č.15 do Strynu, odbočujeme na č.60 směr Loen (zde je možno odbočit na Kjendalsbreen), z Loenu jedem na Olden, odbočka na Briksdalsbreen. Cestou jsou krásná panoramata, akorát je více oblačnosti. Škoda. Míjíme autobusy turistů, jejich cíl je jasný – ledovec. Ten už je teď vidět a o to víc jsou všichni zvědavý jaký to bude až budeme stát u něj. Před Briksdalem leží osada Melkevoll a u ní zajímavá vodní kaskáda několika menších vodopádů nad sebou zasazená do zeleně. Za foto to stojí. Parkujem pod Jostedalsbreenem (Briksdalsbreen stejně jako Kjenndalsbreen jsou jeho splazy), malou výhodu mají autobusové zájezdy. Pro ně je totiž vyhrazeno nejvrchnější parkoviště. Mraky se začínají trochu trhat, že by se udělalo pěkně? V 9.15h už stoupáme po svých z parkoviště, kde 1h stojí 40NOK... Sympatická částka, myslím, že jako Češi jsme nic neplatili. Pár autobusů už dorazilo, a s nimi i japončiči nebo kdo to vlastně je? ;-) Styl jejich cestování je jedinečný a aby mu nezůstali nic dlužní, nasedají do připravených elektromobilů (7+1řidič) nebo bryčky (pro 4osoby) tažené koněm. My si cestu k patě ledovce dáme pěkně po svých. Je to pohodová vycházka ovšem na její cestu bych doporučil pohory nebo jinou obuv. Sandály určitě ne. Naše kroky směřují k lávce u vodopádu. Bryčky focené právě v těchto místech jsou častým námětem na prodávaných pohledech. Most je dlouhý asi 10m, ale i za tu chvíli než jsme jej přešli máme všichni dost mokré věci z jedné strany od tříštící se vody. Asi po dalších 20min jsme u paty ledovce s malým jezerem. Briksdalsbreen je nádherný, třpytí se, má světle modré nádechy. Samozřejmě je foto. Teprve když člověk stojí přímo u něj uvědomí si, jak velká hora ledu to musí být. Je možné si zaplatit túru po ledovci s průvodcem (vybavení v ceně), ale tohle odkládáme na někdy... zatím je naše česká koruna příliš slabá a jsou věci, které jsou prostě drahé. Na ledovci je několik "makáčů", co kopají krumpáčem schody. Možná pro prvotní nástup turistů, co si zaplatí túru. Co

nás potěšilo, že i sluníčko si dalo říct a začíná rozhánět mraky. Na fotkách to bude jistě vidět a budou o poznání lepší.

Vracíme se zpět po stejné cestě, ale jen do hořejší úrovně vodopádu, odtud pokračujeme trochu strmější cestou dolů, která se napojuje na tu prvotní kousek pod lávkou. Ze shora, nad vodopádem, byla vidět i duha v třístíci se mase vody. Dovolím si jen malou poznámku, spousta míst je pěkných, ale v okamžiku, kdy svítí slunce jsou nádherná a dech beroucí. Ledovec a vodopád jsou toho důkazem! Napojujeme se na původní cestu a pokračuje se k parkovišti. Já se vracím k lávce, s tím, že si udělám fotku bryčky na lávce. Čekám, ale jako na potvoru zrovna žádná nejede... musím se holt spokojit s pohledem. Poslední zastavení jsou suvenýry u parkoviště busů. Ceny odpovídají turistické oblasti, takže – jen se podívat. Mezitím přichází i ostatní, kteří pro návrat volili tu samou, ale delší, cestu jako nahoru. Pomalu se scházíme u auta, pár minut věnujeme přebalování bágů jak je už u nás obvyklé a v 11.50h odjíždíme. Vracíme se po stejné cestě při jezeru Oldevatnet plné parádních scenérií. Stavíme u jednoho vodopádu, Fedy vše dokumentuje, a také na břehu jezera za jehož druhým koncem se zdvihá Briksdalsbreen. Cesta je místy hodně úzká, plná vyhýbacích rozšířených míst, tak to má Venca za volantem zajímavý. Navíc jezdí mnohem víc aut než ráno a převážně karavany. Cesta vede přes Olden a dále po č.60 do Strynu a Hellesyltu na trajekt přes Geirangerfjord. V půl druhé přijíždíme do Hellesyltu, máme štěstí, vejdeme se na trajekt ve 14h. Personál nám ukazuje kam se máme zařadit a po krátkém, zhruba 10ti minutovém čekání se rozjíždíme k nalodění. Mladá slečna nás kasíruje: 5lidí+auto 360NOK (cena autopacketu), v rámci využití packetu si Dája, Jura, Daniela a Pája koupili lístek sólo, 90NOK/osoba. Tím jsme ušetřili 180NOK, jelikož $360+4 \times 90=720$ NOK, bez autopacketu $180+8 \times 90=900$ NOK. Pak jsme to vše rozpočítali, aby to bylo spravedlivé. Nalodili jsme se na loď "Bolsøy molde" jako jedni z posledních a ve 14.15h vyplouváme na objevnou plavbu po asi nejznámějším fjordu Norska, Geirangerfjordu. Přepnutí s autem z Hellesyltu jsme zvolili z několika důvodů. Za prvé je tu míň turistů, čili se spíš dostaneme na první loď, dále ušetříme čas, plavba trvá cca 1h a pokud bychom jeli z Geirangeru potřebovali bychom tedy 2x1h a navíc cena výletního lístku je o poznání vyšší než dopravního. Počasí je takové jaké je. Ani jasno, ani zataženo. Mraky se tak trochu honí po obloze, takže místy sluníčko pěkně hřeje a nasvěcuje stěny fjordu, jindy se zase schová. Fedy s Dájou zůstávají na horní zadní palubě. Zbytek, tedy většina, jsme odtud přešli na před, abychom si vychutnali snad nejznámější fjord ve vši kráse, kterou oplývá. Hlavně díky Pájovi, který přišel na to, že je možné být i ve předu. Děláme si legrácky a zrovna potichu tedy nejsme... Jak jsme zjistili o něco později, Jura se pro přežití plavby na trajektu trochu nabumbal z flašky vlastní provenience a jelikož je Moravák, tak čaj to zrovna nebyl. Vrcholem je vodopád Sedm sester. Vyfoceno! Jen té vody by to chtělo víc, ale je polovina léta, že? Po hodině plavby se objevuje Geiranger, inu jsme tu a budeme vyjíždět. Tak jedno foto a do auta. Hmm, Venca už vyjíždí.. Safra, to je fofr, myslel jsem, že jim to bude chvílku trvat než sesadí rošty pro výjezd. Vzápětí zjišťuji, že nejsem zdaleka sám, chybí Jura, Daniela a jako poslední Dája.

Nasedáme a po silnici č.43 vyjíždíme na Dalsnibbu (1476m.n.m), vyhlídkovou horu nad Geirangerem. Je trochu potaženo, ale mraky jsou nad vrcholky hor, tak něco vidět bude. Stoupání je docela hustý, ale silnice je široká, tak to má Venca o něco jednodušší. Přijíždíme do Djupvasshytty 1030m.n.m. Při cestě leží jezero s atypickou zvláštní modrou barvou, přirovnal bych to k švestkové modré. Pokud tudy pojedete, prostě Vás to praští do očí. V jezeře ještě plavaly dva větší kusy sněhu

nebo ledu(?), které dokreslovaly nádherný pohled. Odbočujeme na vrchol Dalsnibby – 5km. Za výjezd se platí mýtné: motocykl 35NOK, osobní nebo karavan (max.7lidí) 55NOK, autobus 12NOK/osoba. Je nás sice v autě devět, ale zaplatili jsme 55NOK... tak nevím. Cesta se změnila v šotolinu a začíná povážlivě stoupat. Aby ne, těch 446 výškových metrů musíme nějak nabrat. Navrchol jsme dorazili po 15minutách, v 16h. Na vrchol chodí lidi i pěšky, ale stejně největší Kingové jsou autobusáci, když je vidíte řídit ty jejich monstra v serpentínách. Zjevně nejvíc práce bude mít na úvod Fedy s kamerou a samozřejmě jsme se nahoře zvětčili na fotky. Vyhlídka je to moc pěkná, také odsud bývá často focen Geiranger do různých katalogů. V půl páté nasedáme a sjíždíme dolů k "švestkovému" jezeru, abychom na vhodném místě udělali jeho fotku. Cestou od Djupvasshytty do Geirangeru hledáme místo, odkud je Geiranger nafocen na pohledy (osoba stojící na skalním útesu). Našli jsme to. Pokud by někdo hledal toto místo, dá se na něj dojít z jednoho odpočívadla ležícího zhruba uprostřed cesty mezi Djupvasshyttou a Geirangerem. U Jury se projevuje lehké alkoholové opojení, ještě že má s sebou osobní dozor – Danielu. Trochu ho krotí a domlouvá mu, že spát na parkovací ploše a tím zabírat na přeplněném place jedno místo není zrovna to nejideálnější. Ještě, že výzvědná četa dorazila brzy, nasedat – včetně Jury – a mizíme přes Geiranger po č.63 na druhou stranu do Eidsdalů na trajekt. Při výjezdu od Geirangerfjordu nás čekají zase serpentýny na jejichž vrcholu je malebná vyhlídka na Geirangerfjord (délka 16km, hloubka 360m). Aspoň nám zatím chladne motor ;-). V půl sedmé jsme v Eidsdalů a právě přijíždí trajekt. Jezdí zhruba v 20min intervalech. Mladá slečna od nás vybírá 197NOK (45NOK auto s řidičem + 152NOK/8osob). Cesta trvá deset minut (18.40-18.50h), což je to dobré tak na protažení těla. Zatímco vyjíždíme, slabě poprchává. Abychom se zbavili už trapně svítícího žiznivého oka, zastavujeme na jedné benzině. A jak už je u nás zvykem, na každé benzině stojíme minimálně 30min. Čas pokročil a pro dnešek to balíme. Najdeme vhodné místo na noc a jdeme spát. Počasí se zhoršilo, nejlepší by bylo tomu ujet. Míříme do Valldalů, odbočujeme na vedlejší silnici a jedeme dál podél Tafjordu. Prší a my pořádné místo ne a ne najít. Nakonec to definitivně stavíme mezi druhým a třetím tunelem. Pořád prší, sice ne nějak moc, ale pláštěnku si беру s tím, že využiju příležitost že jsme u fjordu a půjdu na ryby. Jenže není pytláčka. Jura o ní naštěstí ví, tak můžu v pohodě vyrazit. První pokus je na chleba z Čech, třeba je oblbnu.... Hmm, asi ne. Mezitím se začíná vařit večeře, rýže s gulášem. Ke snídani bude doufám už ryba. ;-). Mám děsnej hlad, dneska by se fakt šikla větší porce. Ryby neberou, tak si jdu v poklidu sníst věcu v první várce a dávám vařit pro druhou polovinu. Za chvíli je hotovo, akorát zbývá jedna rýže, ke které se nikdo nemá. Až když jsem z ní snědl skoro polovinu, přišel Venca. Byla jeho! Moje omluva je na místě, asi neumím počítat do osmi. Venca si tedy musí uvařit sólorýži.

I ve 22h pořád prší, sedíme v autě a vypadá to, že nikoho moc nezajímá jak budeme spát. Asi chtějí všichni spát v autě. Tahle představa mě moc nenadchla, zima není, akorát jemně prší. Brunčovi a Jurovi se vidina spaní v autě taky nezamlouvá. Domluvili jsme se, že si postavíme stan. Aby to šlo v deštíku rychleji pomáhají nám Venca s Milanem a ve 23h jdeme spát. Ostatních šest spí v autě. Asi nejlip to vychytal Venca. Lehnul si dozadu na bágli, ostatní jsou tam různě zkroucený... Na noc jsem ještě nahodil, ale proud to asi brzy přinese ke břehu. Podle toho jak moře naráží na kameny, začíná příliv. Venku stále prší, ale my jsme v pohodě, v suchu, natažený...

Pondělí 28.července 2003

(na břehu Tafjordu – Valldal – Cesta Trolů – Trollvegen – Dombas – Røros – před Hjerkinem)

Budíček v 7h, balím věci do batohu a trocha hygieny po ránu přišla vhod. Jsem zvědavý, kde najdu splávek – pokud ho najdu. ;-) Na první pohled ho nevidím, že by něco zabralo? Ale kdepak, to jen přiliv jej zanesl ke břehu. Saturna je pořádně zamotaná, takže mě teď čeká mravenčí práce. Přemýšlím, že zkusím chytat vláčením nebo na plže, kterého jsem tady včera večer viděl. Přes noc nemohl zas tak daleko utéct. Dedukce se osvědčila a plž už se houpe na háčku. Uvidíme jestli na něj budou brát. Chytám s ponorem tak 2m. Dneska jsou ryby o poznání čilejší, dokonce i skáčou a hlavně berou. Super. Rybaření je hned zábavnější. Zkoušel jsem zaseknout, ale nevyšlo to. Ryby chudáka plže pěkně ožraly. Trochu opravuji návnadu, aby šlo příště líp zaseknout a znovu nahazují. Bere za chvíli, ale i tentokrát vychází moje snaha naprázdno. Zkouším vyměnit navnadu za chleba, ale to se neosvědčilo.

Lidi se už probudili a pomalu se začínáme připravovat k odjezdu. Ještě to zkouším, ale vypadá to, že norským rybářům žádnou újmu na produkci nezpůsobím. ;-) V půl deváté odjíždíme. Sice jsem nic nechytl, ale zase vím, na co berou. Pro příště. Při cestě zpět do Valldalu jsme si trochu zajeli, ale jen minimálně. Správnou cestu jsme našli spíš po paměti než podle mapy. Ve Valldalu odbočujeme na č.63 na Åndalsnes, stoupáme a krátce před 10h přijíždíme na vyhlídku "Utsiken" nad Cestou Trolů. Je příjemné počasí a vypadá to, že se obloha ještě vyjasní. Jdeme se podívat po suvenýrech, jde tu docela rozumně nakoupit pár věcí, včetně pohledů, což nás příjemně potěšilo. Naše kroky směřují především k vyhlídkové terase, odkud je vidět na celou Cestu Trolů. Záběry jak z katalogu si nemůžeme nechat ujít a tak přichází ke slovu opět naše dokumentační technika, aby zachytila i vodopád Stigfossen, kolem nějž pojedeme. Postupně se scházíme u auta a můžeme vyrazit. Po cestě se dovídám o změně dnešního plánu. Původně jsme měli odpoledne vyjít na vyhlídku u Hjerkinu (bude-li čas) a zítra ráno na Snøhetta. Na místo toho pojedeme z Dombasu do Rørosu a zpět. Smysl mi uniká. Z Dombasu je to dobrých 150km. Tam a zpět celkem něco přes 300km = 5h cesty. Navíc druhý den pojedeme tím samým směrem do Trondheimu. Vidím to jako zbytečných 300km, a ztracených 5h času. Za tu dobu jsme mohli v pohodě vyjít na vyhlídku v Hjerkinu nebo vyrazit do N.P.Dovrefjell. Pokud tak rozhodla většina... já o ničem nevím, nikdo se mě neptal.

Loprais už je zase ve svém živlu a ukrájí jednu serpentinu za druhou. Před vodopádem Stigfossen vysedá Fedy s pověřením nafilmovat našeho Peugeotu při průjezdu pod vodopádem. Fedy se pouští do díla, jen škoda, že nepřešel most u vodopádu a netočil nás odsud. Stigfossen by tam vynikl mnohem líp. No nic, je to otázka vkusu a Fedy je hlavní dokumentarista pohyblivých scén ;-) Sjíždíme ještě o nějaký ten kousek níž na odpočívadlo, z kterého lze nafotit jak vodopád tak i údolí, kterým pojedeme směrem na Åndalsnes. Naši pozornost teď zaměstnávají především značky, hledáme totiž značku Pozor Trolové. Někde tu má být, ale kde přesně nevíme. Sjeli jsme až dolů, ale nic. Trochu zklamání. Náladu nám aspoň zvedá odbočka Trollvegen – největší kolmá stěna v Evropě. Parkujeme kousek pod ní, je nádherně nasvícená a informační tabule u parkoviště mapuje historii úspěšných výstupů. Nahoru vede zatím devět cest, z nichž ta poslední byla v roce 1986. Doplnili jsme vodu do kanystrů a pokračujem dál na Dombas po E134. Čeká nás přibližně 100km průjezd pohádkovým údolím Romsdalen. Cesta ubíhá, je pořád na co koukat, tedy pokud právě nespíte jako někteří. Před Dombasem jsem si neodpustil vyfotit krajinu, hlavně kvůli tomu, jak zde mají usedlíci odděleny jednotlivá

pole od sebe. Využívají k tomu jednu řadu vysázených jehličnanů. Ve čtvrt na dvě parkujeme v Dombasu na přeplněném parkovišti za expedičním Unimogem. Podle mapy na jejich zádi mají hodně rozježděno – země jako Turecko, Pakistan, Írán, Írák, Čína a teď sever Evropy... než abychom bludili zvědavostí jdeme s Milánkem do infocentra. Opět velice slušně vybaveno. Aby ne, když Dombas je vysloveně turistické středisko. Díváme se tady na mapu – jak na Snøhetta. Z našeho podrobného autoatlasu jsme vyčetli, že cesta končí ve Snoheimu, ale vede odsud cesta na vrchol Snøhetty? Tady mají už turistickou a ze Snoheimu vede na vrchol Snøhetty značená cesta, asi 3h. Z něj na chatu Reinheim taky 3h a do Kongsvollu 5h. Celkem 11h, to by na zítra šlo. Nabrali jsme další materiály, venku udělali jednu fotku s maxiTrollem a poslední minuty v Dombasu věnovali nákupu nějakého jídla v Kiwi marketu. Ve 14h frčíme do Rørosu. Po E6 do Hjerkinnu (tady budem zítra odbočovat na Snøhetta), přejíždíme na č.29 a po ní přes Folldal na Alvdal. Ještě před ním na č.3, směr Trondheim a po cca 25km najíždíme na silnici č.30, která nás dovede až do Rørosu přes Tolgu a Os. V 16.45h nás zdraví Røros. Původně dřevěné hornické městečko, ve kterém se těžila a zpracovávala měďnatá ruda někdy od roku 1644 a tyto činnosti pokračovaly nepřetržitě celých 333 let až do roku 1977. Dnes se je to moderní město, které je však pro svůj odkaz zapsáno na seznamu UNESCO. Dodnes se zde nachází část se starými domy z nichž mnohé pocházejí z počátku 17.století. Asi 80 budov je chráněno zákonem. Dominantou, již zdálky viditelnou, je věž kostela, do kterého se vejde prý 1600 lidí. Ve své době jediná kamenná stavba ve městě. Vydáváme se právě k němu a přitom procházíme starou část města. Dnes je velká většina dřevěných domků upravena jako obchůdky, všude spousta suvenýrů. Na náš vkus až moc komerce. Stoupáme zřejmě po té nejhlavnější uličce vzhůru ke kostelu a ještě kus nad něj. Teprve na samém vršku je vidět něco, co připomíná skutečně dávné doby. Haldy vytěžené zeminy, staré budovy, dřevěný most... přešli jsme přes něj, vystoupali na haldy a děláme z těchto míst pár fotek. U mostu stojí větší dřevěná budova - Smelthytta. Dříve se zde právě zpracovávala ruda, dnes je zde muzeum zachycující historii. Vstupné 60NOK.

Fotografovaným objektem bývá též nedaleká zvonice. I tady jsme se zastavili a udělali fotku na památku. Naše další kroky vedou ke kostelu, ten je však již zavřen. Kolem 18h začíná pršet, zkusíme tedy zajít do infocentra koupit mapu na Snøhetta. Právě nám zavřeli. ;-(Půl hodku co nám zbývá do odjezdu jsme vyplnili aspoň tím, že se podíváme na nádražní budovu. Večerní teplota v Rørosu 15°C. Drobné zpoždění v podání Brunci je normál a tak v 18.35h odjíždíme. Nikoliv zpět, ale někde poblíž je stále funkční stará elektrárna a protože jsou mezi lidmi vesměs energetici, docela je to zajímavá. Času máme dost, tak tam můžem zajet. Elektrárna leží u obce Glåmos. Našli jsme ji vcelku v pohodě. Trochu jsme se porozhlédli po okolí a několik nadšenců si ji zvěčnilo. Kolem 19h otáčíme kormidlo zpět. Za volantem je Venca, tak má cesta říz a rychle utíká. Už zjistil, že rychlosti se zase až tak dodržovat nemusí. Domáci si z ní taky až tak těžkou hlavu nedělají. Pravdou ovšem zůstává, že domáci začaluje pokutu mnohem snadněji než Čech. Ve 21.30h parkujem na krásném vyvýšeném místě, kousek od řeky. Vaříme večeři, dnes to vypadá na těstoviny a pro mě nadešla chvíle dát do pořádku dnešní paměti. Mezitím se vaří a diskutuje jak zítra. Jsou dvě možnosti kratší (asi 9h) Snoheim →3h→ Snøhetta →3h→ Reinheim →3h→ Snoheim nebo místo Reinheim →3h→ Snoheim jít Reinheim →5h→ Konsvoll (možno vidět pižmoně). Většina je pro první variantu, já s Brunčou půjdeme druhou a kluci pro nás přijedou s autem do Kongsvollu. Vše samozřejmě záleží taky na počasí. Staví se stany a tak na chvíli odkládám

tužku a беру do rukou kameru, aby byl zachycen náš mistrovský um ve stavění stanů. ;-) Po večeri je domluven odjezd na zítra v 7h. Malá perlička na závěr – je 23.15h a je pouze větší šero.

Úterý 29.července 2003

(před Hjerkinem – Snøhetta/2286m.n.m./ - Reinheim – Kongsvoll – poblíž Oppdalu)

Dája nás budí v autě už v 6.15h, protože se chce dostat k báglu v autě. No, stejně bysme každým okamžikem vstávali. Nastává chvíle hygieny a snídane. Lidi s důvtipem si sbalili i batohy na dnešní trek. Je 7h, píší deník a jako obvykle odjezd se posouvá až na 7.15h. Co dodat, ještě že necestujem vlakem, to bysme ráno nikdy neodjeli.

V Hjerkinu očekáváme směrovku na Snoheim. Po projetí těch několika roztroušených budov, které tvoří Hjerkin, otáčíme auto a vracíme se. Vršek Snøhetty je nádherně osvětlený, ve spodu se valí mraky, vrchol je čistý. Jen se tam dostat. A tak z hlavní odbočujeme spíš intuitivně, značeno tu není nic. Teprve po vjezdu na vedlejší, o poznání horší "silnici" vidíme ukazatel na Snoheim 13km a tím začíná naše dobovatelská cesta. Rozcestí zvládáme díky cedulím, stopku nám vystavila až závora přes cestu. Zřejmě mytné, jenže v budoucnu nikdo není. Milánek to jde obhlédnout a výsledkem je, že potřebujem kartu, Info kde ji sehnat je při cestě E6. To nás potěšili. Otáčíme a rozhodli jsme se zajet k nejbližším budovám, které tady vidíme. Asi jsme zvolili dobře, protože už na příjezdu jsme směrováni na Info. Fedy vystupuje a jde se domluvit do vrátnice jak na Snøhettu. Jaké to překvapení, když za oknem sedí voják. Prodává nám za 30NOK kartu, která nás pustí dovnitř. Není časově omezená, takže ven můžeme vyjet kdykoliv, závora se otevře automaticky.

Při cestě k závoře potkáváme Unimoga z Dombasu a připadáme si v našem peugeotu nějak malý. Milánek otevírá závora a my projíždíme do oblasti, která je zřejmě zčásti vojenským územím. Potkáváme chlápka s ohromným objektivem, který asi fotil vrchol hory. Náš zájem však mnohem víc upoutává rodinka pižmonů, kteří se z ničeho nic objevili pár metrů od našeho auta. Zastavujem a začíná fotolov. Pižmoni jsou dost plašší a odběhli od nás na dobrých 20-30m. Zkoušíme se k nim dostat, ale vše končí nezdarem. Pižmoni mizí. 8lidí je prostě moc. Přednost měl dostat Fedy s kamerou, která má hodně velký zoom a pak eventuelně Milánek a Dája, protože mají foťáky se zoomem. I tak něco málo zachyceno je a můžeme říci, že jsme potkali v přírodě pižmoně! Pokračujem po celkem solidní silnici, byť místy jsou velké díry. Ale co bychom všechno nechtěli. Snøhetta se začíná pomalu rýsovat. Překvapuje nás kolik míváme při cestě zaparkovaných aut, u některých se lidi právě probouzí. Povolený úsek cesty končí, parkujem a bereme si z vozu vše potřebné na výstup. V 8.30h zahajujem trek na jehož konci bychom měli dobít vrchol Snøhetty ve výšce 2286m.n.m. Po cestě přicházíme k chatě Snoheim, vzdálené asi tak 0,5km od místa, kde jsme zaparkovali. U ní je menší jezero a odtud již začíná značená stezka na vrchol. Sledujem klasické červené "T". Před námi jde pár, který nás úspěšně svedl ze značky. Ta totiž pokračuje na druhé straně potoka/říčky. No, musíme na druhou stranu, takže jak? Vypadá to, že si zahrajem na žabáky. Z kamene na kamen... jenže kameny nějak došly. Milánek to řeší nejrychlejším způsobem, boty dolů a přebrodit. Vidím to taky tak. Vracet se nikomu nechce, aspoň si umyjem nohy. ;-) Voda je ale fakt ledárna! Pája ač jde jako obvykle poslední, ještě fotí, namísto aby brodil mezi prvními, protože než si připevní svoje pionýrky na nohy uteče moře času.

Jdeme s Brunčou vpředu a jak tak povídáme a sledujeme "T" ani nevnímáme kam se poděli lidi, co šli před námi. To trvá chvíli, ale teď už mi připadá, že nás značka vede někam jinam. Pája má dalekohled, no a zjišťujeme, že lidi co byli před námi jsou vpravo od nás. OK, změna směru a jdeme přímo na ně. Po pár krocích zjišťujeme, že to nepůjde zase tak rychle jak jsme si mysleli. Pod Snøhettou je jezero, ze kterého vytéká již jednou přebroděný potok a teď to vypadá, že budem brodit podruhé. Budem muset, jinudy to nepůjde. Už máme natrénováno, tak někteří (já, Milan, Venca, Brunča a Dája) jsou připravený k odchodu o poznání dřív. Po chvíli dalšího pochodu přicházíme k několika velkým kamenným mohylám, které byly vidět už z velké dálky. Jak čteme na ceduli, stávala tady kdysi chata. Od tohoto okamžiku už vede stezka kamenným polem s velkými balvany. Je krásné počasí, trochu vítr. Venca, Milan a Brunča to berou ostřeji, já i Dája si držíme každý své tempo. Mám na zádech batoh a při namáhavém stoupání je ke konci už docela znát. Od nástupu do kamenného pole až na vrchol trvá výstup cca 1,5h. Cestou jsem si neodpustil udělat zhora snímek jezera pod Snøhettou, ke kterému jsme došli. Kluci přede mnou určitě taky něco fotili, počasí je fantastický! Nejtěžší na celém výstupu jsou velké balvany, které nutí dělat velké kroky nahoru, což je záběr hlavně na kolena. Hůlky tady mají opodstatnění. Sláva 11.30h jsem dorazil na vrchol, kluci jsou tady tak prý 10minut. Nahoře je umístěna meteorologická stanice nebo něco na ten způsob. Možná to slouží pro vojáky. Ale především tu není sníh. Někde jsme četli, že vrchol je trvale pokryt sněhem... No nám to nevadí. Využíváme závětrí za stanicí, převlékáme se do suchýho a jelikož je poledne, obědváme. Asi jako každý si jdu udělat několik snímků z vrcholovky, pohled na sever. Chvilí za mnou dorazila i Dája, klobouk dolů. Touží po skupinovce (myšleno foto ;-)), tak ji vycházíme vstříc. Na vrchol dorazil i Jura s Danielou. Taky skvělý výkon. Klobouk dolů! Pája s Fedym a bohužel s kamerou to vzdali na začátku kamenného pole. Je to nad jejich možnosti. Tenhle výstup není pro každého!

Na to, že jsme v 2286m by mě zajímalo, co tady lítá za motýla...? Ve 12.10h zahajujeme sestup, s tím, že s Brunčou jdeme na Reinheim(3h), který byl vidět z vrcholu a dál do Kongsvollu(5h), kde bychom mohli být kolem 20h. Počasí je nádherný. Zatímco jsme s Brunčou zvolili delší variantu chůze na Reinheim, Milan, Venca a Dája jdou přímo. Potkáváme se po půl čtvrtý nad chatou Reinheim. Zatímco oni jsou na odchodu, my přicházíme. Chata je prý pěkná a navíc, pán co ji má na starost, má chuť si povídat a tak jim vyprávěl o nějakém páru rácků, co jsou tady a lítají každý den ke Snøhettě. V 15.50h dosažena chata Reinheim (1340m.n.m.), 17°C. Dáváme jen krátkou pauzu, dovnitř jsme nešli, tlačí nás čas. Ve 20h chceme být v Kongsvollu. Cesta je příjemná, vlastně rovina. Což je jenom dobře, protože se ozývá koleno. Sestup ze Snøhetty mu dal zabrat. Doufáme, že uvidíme někde další pižmoně a ukrajujeme další metry z našeho treku. Za zády máme nádhernou horu Snøhetta a tak se nelze ani divit Brunčovi, který pořizuje foto do digitálu. V tomhle má digitál určitě výhodu – zachytíte mnoho okamžiků z výpravy. Asi po hodině pohodové cesty potkáváme staršího pána s dobrým tempem, Brunča se ptá, jak daleko jsme od Kongsvollu. Prý tak dvě 2h, to by znamenalo, že bychom tam mohli být na 19h. To nás potěšilo a trochu ubíráme z tempa. Celá cesta vede více méně po rovině, je to oddychovka. S výstupem na vrchol nebo s Hardangerviddou to nelze srovnat. Když přicházíme k úpatí svahu nad Kongsvollem, je už vidět E6 a po ní frčí oranžová dodávka. Moc bych za to nedal, že jsou to naši. Taková barva tady rozhodně není běžná. Vyjma norských monterek a dalších pracovních nástrojů, které jsou zase na náš vkus až příliš značené oranžovou barvou. Začíná poslední část treku, pro nás ta

nejhorší, sestup dolů. Pokud si kolena trochu odpočaly, tak teď si přijdou na své. Hřeje nás pocit, že je to už poslední sestup. Taky se pěkně táhne, ale v 19.20h scházíme ke Kongsvoll stasjon, železniční zastávce, kde už je zaparkované naše auto. Jsou tu tak 30min. Což by odpovídalo zhruba době, před kterou jsme viděli jet oranžovou dodávku. Mám toho dneska až po krk, bolí mě pravý koleno. Ještě že padla.

Vaříme večeri, přebalujeme po treku bágly a po té, co jsme snědli tuňáka s rýží, odjíždíme po 21h najít nějaký kemp k osprchování. Jsme úspěšní napotřetí a to za cenu 10NOK/6min na osobu. Jdem do toho. Lidi co jsou ubytovaní v kempu z nás musí mít evidentně radost, když se tak na hodinu nemohou sprchovat. No jo, umýt se musíme a po dnešku přijde teplá voda vhod. Kolem 22.45h odjíždíme. Pája se s Vencou dívají na světla - nějak blbnou. Jdou parkovačky a dálkový víc nic. Chvilí se uvažuje i o tom, že možná odešla spínací skříňka, to bysme byli docela nahraní. Naštěstí se ukázalo, že jsou vytřesený konektory. Není divu, cesta na Snoheim nebyla zrovna vyasfaltovaná a i když se jede opatrně, sem tam se nějaká díra vezme.

Samozřejmě je čas jít spát, hledáme něco vhodného, v Oppdalu tankujeme skoro plnou nádrž (66,26l za 560NOK, 8,45NOK/litr dieselu). Kousek za ním jsme při E6 našli vhodný palouk v lese, zastavujeme ve čtvrt na dvanáct. Všem se chce zjevně spát, tak rychle postavit dva stany a ve 23.30h už máme půlnoc. Zítra domluven odjezd na 8h.

Středa 30.července 2003

(poblíž Oppdalu – Trondheim – Stjørdal – Verdalsøra – Steinkjer – Grong – Trofors – vodopád Laksfossen/lososí vodopád/ - u jezera Fusvatnet)

Dnes nás jako už poněkolkáté budí klepání Dáji na okno auta. Sice jsem už vzhůru, ale nechce se mi vstávat ani budit kluky po včerejším namáhavém dni už teď, v 7.15h, když stejně v 8h neodjedeme. Budu muset Dáju odbavit potichu. Jenže než jsem se rozkoukal, Pája mě předběh. To je fajn a ještě větší plus by získal, kdyby v tichosti zavřel dveře, lehnul si a spal dál. Jenže to ne. Nejenže je nezavřel, takže slyšíme hukot každého projíždějícího auta, ale on musí hned povídat na celé kolo. Samozřejmě, že vzbudil Vencu i Milana...Kolem půl osmý tedy vstáváme a Venca s Milanem se dívají na hořák, včera vařil mizerně. Má zanesený trysky. Na jejich vyčištění by se šiknul slabý ocelový drát, ale nevozíme všechno. Možná by pomohl kompresor u benzíny a zkusit to profouknout. Naštěstí máme ještě Brunčovo plynovou bombu s jedním hořákem. Balí se stany, dává se schnout tropiko a vzhledem k tomu, že za deset minut je odjezd – nevypadá to dobře. S Vencou a s Milánkem můžem jen kroutit hlavou, jak je tohle možný. Ledaže by se od včerejška změnil čas odjezdu, o tom ale nic nevíme. Posnídali jsme a když byli všichni napapinkaní, učenaný a upravený si hačnout do autíčka, můžeme vyjet. Už tu chybí jen paní ředitelka mateřské školky, aby nám popřála šťastnou cestu. Je krátce po osmé hodině, přesně 8.35h!!! No comment. Je možné, že se dočkáme i překonání tohoto rekordu, vždyť jsme tu teprve 13.den.

Zastavujeme hned zkraje dnešní cesty na předměstí Oppdalu u Shellky, dofukujeme kola, já mám aspoň možnost pustit se došití sandálů (už podruhé), protože nitě se ušoupaly a Pája se jde zatím podívat na oleje. Mají velký výběr a tak nakonec na nákup toho správného oleje je potřeba syndikát několika lidí. 4l oleje 10W-40, polosyntetika stojí 379,90NOK. Což je dobrá cena, jinak jsme jej viděli

kolem 440NOK. Jen nás zarazilo, že takovouhle cenu jsme dostali u značkový benziny. Hlavně, že je. Náš olej, co jsme vezli z domova povážlivě ubyl a je lepší mít další v zásobě. Je to znát, peugeot je r.v. 95 a norské kopce mu dávají zabrat. Funkci pokladníka bere Fedy a platí platebkou. Původně to měl být Pája, jenže jeho platebka nebyla přijata. Už čekáme jen na Páju, který se zdržel uvnitř. S jeho vědátorským přístupem věřím tomu, že je schopen rozebrat terminál a bádát nad tím, proč byla odmítnuta jeho karta.

Po chvíli přichází s tím, že na benzině jsou 3 sprchy a free. Hmm, tohle zjištění potěší, ale ještě vědět, jestli se takhle vybavená benzina pozná nějak na první pohled nebo jestli je nějak speciálně označená. Že tady má něco takového být, jsme slyšeli, ale tohle je první benzína, kde jsme se s tím setkali. Směřujeme k Trondheimu, asi 10km před se platí mýtné 15NOK/osobní auto. Ze zdejšího průvodce jsme zjistili, že je možný vjezd i zadarmo, přes Ranheim – Vikhamar – Malvik – Storsand – Hammelvik – Stjørdal. Tahle cesta je ovšem pro nás zcela z ruky, museli bysme objet celé město a přijet od severu. Přijíždíme po E6, parkujeme v ulici Dronningens gate. Ceny parkování: 1h=16NOK, 2h=36NOK, 3h=61NOK, 4h= 92NOK. Je to podobné jako v Rørosu, čím déle na jednom místě, tím je parkovací hodina dražší. Je 10.50h, odjezd je domluven na 15h. Naše první kroky vedou ke katedrále Nidaros, kde byli korunováni norští králové a mezi dubnem a květnem je zde možné vidět norské korunovační klenoty. Fedy filmuje průčelí katedrály, mě se povedlo jej dostat jen tak tak do záběru. Zatímco ostatní jdou dovnitř – 40NOK/dospělý, děti polovinu, já se jdu podívat po okolí. Procházím bránou vedle katedrály a ejhle, jsem na dobovém jarmarku. Lidi zde předvádí řemesla – kovář, sochař, zdobení pečiva a další a samozřejmě se taky prodává. Brankou kudy jsem před chvílí prošel přichází starší pán v dobovém oblečení, v jedné ruce drží lucernu a ve druhé tyč zakončenou pevně osazenou koulí s hroty a zpěvavým hlasem cosi pronáší. Měním objektiv, abych si ho mohl vyfotit a hledám vhodné místo pro foto. Bodrý muž si mě všimnul a rád zapózoval. Prohodili jsme pár vět, odkud jsem a tak. Co jsem zvěděl – tohle má jako své povolání a dělá ho jen on sám, s nikým se nestřídá. Víc “strážců” jarmarku zde není. Je mu odhaduji tak kolem 70let a jak umí anglicky. Loučím se s tím, že odcházím do staré části Trondheimu – Baklandet. Po uvážení všeho měním plán a mířím k molu odkud odjíždí loď na Munkholmen – malý ostrov, který v 11.století obývali mniši žijící v duchu “Vino-ženy-zpěv”. Však ne nadarmo si lidé na pevnině stěžovali na přílišný hluk z jejich ostrova. A to je ostrov vzdálen asi 2km od pevniny, lodí cca 15min. V 11.55h jsem v přístavišti, na molu už čekají lidé a někteří se jedou vysloveně na ostrov koupat. Aby ne, obloha je bez mráčku a teplotu bych odhadoval na dobrých 26°C. Jak jezdí lodě? V období 18.5.-24.8. od 10-18h vždy v celou hodinu, v období 25.8.-7.9. od 12-18h o sobotách a nedělích 10-18h. Návrat z ostrova vždy 15min po celé. Dnes, protože je nádherné počasí, posílili dopravu o 3spoje, v 11.30h, 12.30h a 13.30h. Ve 12h nastupuji na loďku, která pojme dobrých 70lidí, lístek za 40NOK/zpáteční se kupuje na lodi. Je fajn vidět Trondheim z moře. Za čtvrt hodky jsem na ostrově mnichů, kde je možné absolvovat 30minutovou prohlídku jejich obydlí. Dospělý 25NOK, děti 15NOK, začátek od 10.20h, dále vždy po hodině (11.20, 12.20, ...17.20). Vše je načasované tak, že když rovnou po příjezdu zamíříte bránou do vnitřku Munkholmenu, přijdete na začátek prohlídky akorát. Já jsem si nejprve obešel ostrov z vnitřku a potom jsem zjistil, že do další prohlídky mám dobrou půlhodinu čas. Že bych se vykoupal? Lidí, co se koupou je tu spoustu a když tam vlezou oni, tak já taky. Byť je to v Trondheimu.

To je slast, voda je v pohodě. Na ten hic co je, prima osvěžení. Ve 13.20h už čekám na prohlídku. Na úvod jsem si vyslechl uvítání od mladé slečny a to hned v několika jazycích (norština, němčina, angličtina). Čeština opravdu nezazněla. Po zhruba 10min výkladu, který se týkal minulosti jsme si mohli vnitřek mnišské pevnosti projít. Celá prohlídka trvá tak půl hodiny. Je čas zamyšlet na molo a vrátit se na pevninu. Koukám, že "pláže" před hradbami se pěkně zaplnily a sem tam se blýskne něco pěkného pro chlapské oko. Molo je pěkně plné, jsem zvědav jestli se tam všichni vejdou. Loď má menší zpoždění, což mě netěší, protože jsem měl v plánu zajít se podívat do staré části Trondheimu – Bakklandet, přejít si starý dřevěný most, stejně jako před 12lety, kdy jsme tady byli s tatškou. Takhle mi to nevyjde. No jo, nemůžu být všude. Cestou z lodi, kam jsme se nakonec vešli všichni v pohodě, jsem si udělal jednu vzpomínkovou fotku na Munkholmen a za chvíli už vystupuji v přístavišti (14.45h), kousek od našeho auta. Zbývajícím časem mi tak stačí na nákup nějakého jídla v blízkém obchodáku (mléko 1l – 9NOK, chleba 5NOK). V 15h nasedáme do auta a pokračujeme dál na sever. Při výjezdu platíme 25NOK/osobák, odbočujeme k benzině s velkým parkovištěm a protože jsme cestou stoupali, máme nyní pod sebou Trondheim jako na dlani. Moc fajn zastávka na jídlo. Dnes nás čeká ještě kus cesty, musíme vyrazit. O kus dál jsme opět podpořili kohosi, a to částkou 10NOK (asi za průjezd úseku s lepší silnicí - doměnka). Míříme směr Narvik po E6. Cesta je dost monotónní, tak jsme si našli zpestření. Staly se jím ukazatele při cestě. Jejich kilometráže jsou opravdu nízké, např. Narvik 900km... atd. Přes Stjørdal po E6 projíždíme kolem Fættenfjordu – fjordu, kde Němci ukrývali svoji bitevní loď Tirpitz. Dál přes Verdalsøra v jejímž okolí by měly být vidět vrtné věže, ale asi je kvůli nám rozebrali. Nic tu není.

Cesta vůbec neutíká, jedeme pomaleji než jsme plánovali a vypadá to, že budeme mít hoňku dojet dnes do Mo i Rana. Držíme se E6, projíždíme Steinkjer – mimochodem, tady se někdo vyřádl s kruháci – a konečně nějaké zpestření, jezero Svåsavatnet. Je nádherně modré s celou řadou skalnatých ostrůvků řídce porostlými borovicemi – námět pro foto, které se však nekoná. A je i docela dlouhé, tak 45km, takže je chvíle se na co dívat. Dál na Grong, Trofors. Zhruba za dalších 15km odbočujeme k lososímu vodopádu Laksfossen (21.20h). Jsou to spíš stupňovité peřeje než vodopád, ale to je vedlejší. Kdo neviděl, těžko si něco takového představí. Pod peřejemi dole skáčou lososi a snaží se proskákat mezi kameny nahoru. Všichni se tímhle pohledem kocháme. Tohle chce video, zčásti točím já, zčásti Fedy. Milánek s Dájou šli do fotky, jsem zvědav jak to vyjde. Je už dost šero.

Využíváme zastávky k tomu, abychom si uvařili večeři. Dnes to vyhrál hrách s parkem. Zase po čase kus masa přijde vhod. Ve 22.30h už bysme i mohli odjet, skoro jsme dodrželi hodinovou pauzu na jídlo, jenže přijíždí stříbrný Peugeot. A to nebude nikdo jiný než pražáci. Dnes před vjezdem do Trondheimu nás při předjíždění zdravili a Pája se s nimi setkal v Nidarosu. Chvilí se povídá, co a jak cesta, atd. Mají zítra namířeno na ledovec Svartisen, cestu zpět mají naplánovanou přes pobaltí. Před 23h jsme se rozhodli udělat reklamní "PeugeotTeam NorwayFoto" a my odjíždíme dál. Pražáci to zapíchli na louce u Laksfossenu. Po E6 projíždíme Mosjøen, berem diesel (8,41NOK/litr). To se taky hned tak nevidí – dvě benziny přímo vedle sebe... ;-) Pokračujem dál kolem jezera Fusvatnet, na jeho konci jsme si vyhlídli místo na noc. Venca otáčí a zajíždí na vedlejší odbočku vedoucí na mýtinu v lese. Jenže je prudká, skoro do protisměru takže s běžným rejdem nelze vzít. Couváme a při obráceném rejdu kol jsme zahučeli předním pravým do zarostlé strouhy. Ne vždy se zadaří. Pravé je komplet ve vzduchu. Venca zkouší štěstí, ale ani se nehne. Je 23.45h. Někdo nás bude muset vytáhnout, odtud sami

nevyjedeme. Venca dává výstražný trojúhelník. Naštěstí blokuju jen jeden pruh, ale za to na E6, nejfrekventovanější silnici severu. Dája navrhuje zastavit auto – kamion. No, asi jediný řešení. Staví hned první kamion, ale ten nám nepomůže. Ani se nedivím, je to obrovský auto, navíc s návěsem. Ale díky němu za ním stojí mohutný offroad tmavě zelený barvy a řidič je ochoten pomoc. Je to Nor s pěkně pěstěným knírem. Obhlíží auto, dáváme lano, Venca řadí zpátečku, tlačíme... a jsme venku. Super! Celé "divadlo" trvalo tak 20minut. Vyřešilo se to mnohem rychleji než jsme vůbec čekali. Naštěstí. Na revanč dáváme Norovi za pomoc flašku pražský vodky. Vypadá to, že je spokojen. Auto vypadá v pořádku. Tak zaparkovat, postavit stany a jde se spát. Zítra je odjezd v 7.30h.

Čtvrtek 31.července 2003

(u jezera Fusvatnet – Mo i Rana – polární kruh – Fauske - Saltstraumen – Bodø – Moskenes/Lofoty/ - Å)

Budíček v 7h. Na rozdíl od včerejška se Pája snaží být potichu. Domluva asi zafungovala a je to přeci jen o něco lepší. Dája už asi taky pochopila, že si, co se týče času, neděláme legraci a stává pravidelně včas. Bohužel nás svým dobýváním do auta o to dřív zase budí. Kdyby ji třeba napadlo, vzít si potřebné věci k sobě do stanu, bylo by to super. Nemusíme jako ona vstávat víc jak hodinu před odjezdem. Tohle by ocenili jistě všichni v autě. No třeba se jednou dočkáme.

Je 7.15h a ve druhém stanu je pořád mrtvo. Přitom jsem Jurovi i Brunčovi říkal, že zítra OPRAVDU odjezd v 7.30h. Máme ze středy kilometrové manko a před sebou Saltstraumen, na který je nutné přijet včas a pak taky trajekt na Lofoty. Zřejmě dvojí zatroubení klaksonu způsobilo, že se začínají soukat ze stanu ven a pět minut před půl si jde Brunča jakoby nic dát vařit vodu. Tohle rozhodně není poprvé!!! Brunča zvolil špatný hořák, kde to moc nehoří, tak akorát naředit vzduch propanem. Balím vařič, věci vzadu, zavírám zadek auta. Venca startuje a je 7.30h. Hmm, asi takhle by to mohlo fungovat, jenže to bysme museli s Milánkem lidem balit věci pořad a na to jsou už trochu velký. Odjíždíme směrem na Korgen. Ještě před ním je však značená vyhlídka. Zastavujeme, je pošmourné počasí a ani rozhled není zas tak úžasný. S Milánkem jsme vylezli až nahoru, ale nic moc. Možná za lepšího počasí. Slézáme dolů a koho pak to nevidí naše oči – pražáci zastavují dole na parkovišti, kus od našeho auta. Při odjezdu zdravíme a pokračujeme po E6 na Mo i Ranu, kde se někdo zase zhlédl v kruháčích. Zhruba 16km za Mo i Ranou se nachází Storforshei – povrchový důl, který by se měl v dohledné době zavírat. Důvodem našeho zájmu je proto, že zde mají obrovská nákladní auta, která včetně nákladu váží 250tun. Pro představu, jsou to auta, jejichž kola jsou větší než člověk. Při cestě jedeme kolem areálu, kde se asi drtí kamen, ale auta tam nejsou. Milánek alespoň zahlédl v areálu gumy na ty drobečky. Při cestě je ještě nějaká odbočka doleva, možná k tomu lomu, ale tlačí nás čas. S každým kilometrem se blížíme k Polarsirkelstatte. Poslední úsek se držíme za českou libereckou octávií. Jo, Češi jsou všude. Konečně v 10h parkujeme na polárním kruhu vedle octávky. Zdravíme krajany a hurá se porozhlédnout. Ani není zima, dá se to ustát v kraťasech a na boso v sandálech. Pražáci, kteří nás cestou předjížděli, už jsou tu. Před Polárním centrem stojí kamenná socha označující polární kruh, nad ním na vyvýšeném místě, velká, asi dvoumetrová kamenná mohyla a kolem ní celá řada malých mohylek. Jejich několik set, možná tisíc. Venca s Milanem neodolali a jednu staví. No a aby nebyla anonymous, tak ji ještě popisují: PLZENĚ 31.7.2003, Fedy vše točí na kameru a zřejmě tyto záběry zkomercializujeme. Jako první s nimi navštívíme Českomoravskou stavební spořitelnu. I proto jsme si za Fedyho natáčení zazpívali "... na

těchto základech můžete stavět". A když už jsme v té tvůrčí činnosti, Dája si došla pro tašku s vypíječma plechovkami od Prazdroje a po instalaci u velké kamenné mohyly ji fotíme. No třeba vyhraje firemní soutěž Prazdroje. A když blbosti, tak do třetice – pod značkou Zákaz stavění mohyl, stavíme – samozřejmě co jinýho než mohylu z plechovek Pillsner – Dája předvádí za odborné asistence Milánka stojku a dříve než se celá mohyla rozpadá, zachycuji toto podivné seskupení na foto. Tak to by stačilo, je 10.45h. Za chvíli abychom vyrazili a já jsem se ještě nedošel ani podívat do Polárního centra. Je nejvyšší čas, ne že bych očekával něco super, ale když už jsem tady, tak podívat bych se měl. Ostatní jsou na tom podobně. Ceny odpovídají turistické atraktivnosti tohoto místa. Jedním slovem – předražené. Je možné si nechat dát razítko Polar cirkem kamkoliv, ale za bůra, čili 5NOK. Vystavení polárního certifikátu, neboli doklad, že jste zde byli stojí 50NOK. Co na tom, že certifikát je barevný...taky je pěkně drahý!

Úspěšně odjíždíme v 11.15h. Máme před sebou 120km a na ně 2h, ve 13.32h kulminuje Saltstraumen, největší mořský vír, který může dosáhnout v průměru až 10m. Nezbyvá než spoléhat na Lopraise, že to zvládne. Valíme to na Fauske, odbočujeme na č.80 směr Bodø. V Lødingu sjíždíme na č.17 a odtud je již Saltstraumen samostatně značen. Počasí se vybralo, je opět nádherné teplé letní počasí. Ve 13.15h parkujem u mostu a jdeme se podívat k vodě pod most. Moře v těchto místech nyní připomíná spíš řeku a to tím, jak se sem s přílivem valí voda. Začínají se vytvářet i víry. Několik rybářů zkouší štěstí a jeden je i úspěšný. Sledujeme víry a kupodivu je slyšet zase čeština – jo, jsme holt všude. ;-) Po 20minutách jsme se rozhodli přesunout nahoru na most. Jelikož je tam několik lidí, usuzujeme, že tam bude chodník pro pěší. Ono totiž ne každý most je přizpůsoben pro chodce. Možná tam půjde i líp fotit, u vody máme prudký odrazy slunce. Vyrážíme s Milánkem a na mostě zjišťujem, že Dája byla rychlejší. Pořídili jsme pár fotek, Milánek se vydává až na druhý konec mostu, kde potkává pražáky, což je překvapení. Včera říkali, že jedou na ledovec Svartisen... Jo, holt je Norsko malý. Asi změnili plán, když jim někdo vybájlil Saltstraumen.

Po 14h nasedáme k další cestě na Bodø. S malou foto zastávkou nedaleko Saltstraumenu, míříme po E6 do Bodø. Cestou jsme ještě dali nabumbat peugeotíkovi, aby byl připravený na Lofoty. Zbývá najít přístaviště v Bodø, což by mělo být jednoduché, když podle mapy silnice E6 vede podél něho. Ve čtvrt na čtyři jsme tu a k našemu překvapení jsou tu i pražáci zaparkovaní jako první v pruhu určeném pro vozidla bez rezervace lodního lístku. Zařizujeme věci k odbavení a najíždíme do pruhu. Máme čas tak do 16h. Kromě Fedyho a Venci jdeme do města, kouknout do infocentra. Snad tam najdeme něco na Lofoty. Tak bohužel, na Lofoty tady nic nemají. Prošli jsme hlavní třídou Bodø, hledáme obchod, kde by se dalo koupit jídlo, ale nikde nic, krom malého krámku, kde prodávají dvě původem muslimky. Celý obchod je tak trochu divný, zboží není zas tolik vyrovnaný, jídlo je svým původem spíš z muslimských zemí. Tak to jsme moc nepochodili, vracíme se k molu se zjištěním, že s nákupem jídla to tu je trochu jinak. Jedině ho koupit už při samém příjezdu do Bodø, kde byl obchodák Rema1000. Tady v centru není nic. Po 16h jsme u auta, Venca má už vyměněný voucher za lístky, které nás přišli v Čechách na 1.174NOK (6.860CZK). Tak teď už jen aby přistavili loď. Přibližně kolem 16.45h se začíná s naloďováním. Najíždíme mezi prvními a tak si můžeme na lodi vybrat nejpříhodnější místa, na které svítí sluníčko. V 17.20h se loď dává do pohybu a my opouštíme nezajímavé Bodø. Zhruba po 20min

plavby, se naskýtá krásný pohled na Bodø. V jeho pozadí se rýsují hory, ale tak zvláštním způsobem... celé panorama připomíná prostorovou tapetu.

Venca to udělal chytře, po krátkém rozkoukání na palubě zalezl dovnitř, sednul k oknu a pořádně si schrupnul. Ještě chvíli zůstáváme na palubě, ale studený vítr nás postupně také zahání do útrob lodi. Chvíli se sluním, ale i já posléze zjišťuji, že triko, kraťasy, sandály na boso a sluneční brýle nejsou tím nejlepším vybavením proti větru. ;-) Následuje odchod dovnitř. Tady je fajn. Přisedám k Pájovi s Fedym, kteří rozebírají dosavadní cestu a Fedy si celou trasu poctivě značí do mapy. Na řadu se dostává i otázka zda jet na Kirunu nebo do Tromsø. S Milánkem už jsme domluvený, že pojedeme do Tromsø. S příchodem Dáji se řeč stáčí na jídlo, co si jako dá po příjezdu, Fedy nezůstává rozhodně pozadu. Já z těch jejich řečí snad dostal hlad, jenže do auta se nedostaneme. Dveře k nim jsou zablokované. Nezbyvá než vydržet. Potěšující zprávu pro mě má Pája, který na lodi vyčet, že příjezd je o hodinu dříve než jsme si mysleli. Podle jízdního řádu by měla plavba trvat 3,5h (17-20.30h). To by ovšem podle toho kolik je hodin znamenalo, že jsme kousek od břehu. Jdu to říct ostatním, co sedí opodál a jdu se podívat na palubu, kde to mimochodem pěkně fičí, a opravdu. Začínají se rýsovat první skály lofotského soustroví. Za chvíli přichází ostatní, včetně kameramana Fedyho, který cestou pilně dobíjel baterky v kameře. Teď bude mít trochu práce. Hory jsou lehce v oparu, ale to k ostrovům zřejmě patří. Před příjezdem pořizuji snímek Moskenes. Za chvíli budem vyjíždět, proto mizíme z paluby do auta. Stihli jsme to všichni tak akorát.

Vyjíždíme z lodi a naším cílem je městečko s nejkratším názvem Å. Asi po 10km ujetých po E10, jsme tu. Zůstáváme na parkovišti, na nejjižnějším cípu Lofot, kde končí silnice a pouštíme se do večere. Pražáci jsou za námi coby dup. Měli štěstí, vešli se na trajekt na Lofoty bez předchozí rezervace, čímž ušetřili 300Norů. Chvíli zůstávají na parkovišti, ale pak odjíždí spát někam jinam. Kolem 22h se jdeme podívat po hodně známém a turisty hojně vyhledávaném městečku Å. Je to pěkné zachovalé místo s celou řadou starých udržovaných staveb. Převážná část rorbuerů slouží jako ubytovny pro turisty. Moc pěkný dojem starých časů, který tady na Vás dýchne kazí pouze nové modely aut. Škoda. Přestože je po desáté večer, fotím se svojí Praktikou bez blesku, což taky o něčem svědčí. Prošli jsme, co se dalo. Lidi kolem 23.30h ulehají, ale my s Milánkem máme ještě práci. Rozebíráme definitivně Tromsø, jak budou vypadat nejbližší dny co se týče kilometráže a hlavně co zítra. Když se vracíme k autu, Venca i Pája mají už půlnoc. V tichosti je následujeme. Bohužel si musím vystačit s dekou namísto spacáku. Ten je zarovnaný někde vzadu v autě v báglu. Teď už ho hledat nebudu, akorát bych vzbudil kluky. Jako poslední dorazili Jura s Danielou, vzali si v tichosti věci a odchází do stanu. Je 30minut po půlnoci a je pořád super vidět. Jako kdyby u nás bylo něco mezi osmou a devátou večer. To jsem teda nečekal! Na zítra je domluven odjezd na 7h, jako kompromis mezi 6.45h a 7.30h (návrh Fedyho).

Pátek 1.srpna 2003

(Å – Reine – Ramberg – Nusfjord – Utaaleiv – Leknes – Borge – Eggum – Henningsvær – Kabelvåg – Svolvær – Vestpollen – Fiskebol – Melbu/Vesterály/)

Probouzím se kolem půl páté ráno již za velkého světla, ale na vstávání teď je i na mě příliš brzo. V 6h už jsem usoudil, že nadešel čas vyrazit na lov ranních fotek. Je krásně, slunce nasvětluje okolní nedefinovatelné skalní štíty a je jasné, že dnes se budou dělat lepší fotky než včera. Našel jsem jedno

vhodné místo, kde nejsou vidět tolik vymoženosti moderní doby a pořizují fotku. Hledám dál, ale je to složitý. Auta turistů jsou zkrátka všude... I tak si myslím, že ta jedna fotka je odměna za moje brzké vstávání. Dá se si taky přivstala a loví. Našel jsem i šikovně ukryté jezírko a protože voda je docela fajn, koketují s myšlenkou vykoupat se. Kdo může říct, že se koupal za polárním kruhem? Ale z časových důvodů jsem od toho upustil. Pokud bych se opozdil, byli by z toho akorát řeči, kterým raději předejdu tím, že k autu přicházím včas, na 7h. Jak to vypadá? Jako pokaždé, zase pojedeme dýl. Brunčovi se pořád něco nezdá, furt je na něj brzy... Možná je takhle zvyklý z Plzně, ale když se večer na něčem domluvíme, měl by každý udělat maximum proto, aby to tak bylo. Jak k tomu potom přijdou ti, kteří jsou připravený a na místo věčně trapnýho čekání na někoho, mohli tu samou dobu třeba ještě spát. Já jsem se třeba dneska mohl vykoupat... To se netýká zdaleka jen Brunčí!!! Ale to je pořád dokola... vlakem bysme tímhle stylem nikam nedorazili. Kdyby bylo by zajímavý, jak by to někteří řešili. No nic...

V 7.20h se nám povedlo naskládat do auta a opustit Å. Naše cesta vede po E10 do Reine. Prý nejmalebnější městečko celého Norska – tedy píše se to v průvodci. ;-) Prohlédli jsme si střed městečka. Je ráno a všude je klid, akorát rackové jsou už v provozu. Pár fotek se tady dá udělat skoro kdekoliv. Celé Reine je po ránu zalité sluncem... jen škoda, že jsme se nezdrželi déle. Necelá půlhodina je málo. Hodilo by se těch dvacet minut, co jsme strávili čekáním na některé experty v Å. Včera se ozývali hlasy, jak je tady dlouho vidět a že můžeme jezdit až do noci. Při tomhle tempu projedem celý Lofoty za chvíli.

Z Reine pokračujeme do Nusfjordu. Cesta vede přes dva mosty, které spojují roztroušené ostrůvky. Jak typické pro Lofoty. Vjezd na most je řízen semaforem, na příjezdu máme červenou, Venca přibrzďuje a když jsme asi 10m od semaforu dostáváme zelenou. Na druhém mostu je to podobné. Usuzujeme, že vjezd na most je zřejmě řízen čidlem. Standardně na semaforech svítí červená a není-li na mostě auto, skáče zelená. Pro plynulost je tohle řešení určitě lepší než kdyby se střídavě pouštělo v jednom a pak ve druhém směru po pevných intervalech. Vychutnáváme si panorama... možná právě pro tohle je Reine označováno jako nejkrásnější městečko Norska. Bohužel kamera zůstává mimo provoz... Další zastavení si vynutila lososí farma. Naše cesta vede k Rambergu. Před ním je odbočka na Fredvang, pokud by se zvolila tato cesta, čekali by nás další dva pěkné mosty. My však pokračujeme na Ramberg a u něj se před námi otevírá písčná pláž jako někde ve středomoří. Náš cíl je však Nusfjord.

Nusfjord je podobně malebný jako Reine. Máme štěstí v tom, že v rybárně, kde se zpracovávají tresky (teď se třídí dle velikosti a vážou do balíků) se pracuje a tak můžeme nahlédnout dovnitř. Fedy vše zachytil. V Reine byla stejná zpracovna, ale tresky už byly svázaný. Prohlédli jsme si kousek centra Nusfjordu a po 40min jedeme dál. Kdybychom zde zůstali tak o hodinu déle, určitě by se vyplatila. Počasí nám dnes opravdu přeje, můžeme si jej jen pochvalovat. Dalším naším cílem je rybářská vesnička Utaaleiv. Cesta se pomalu zužuje a když se k tomu přidávají i ovce na cestě, začíná být veselo. Při cestě míváme další písčnou pláž. Dokonce se lidi koupají. Zastavujeme a jdeme okošťovat vodu. Jaké překvapení – i tady slyšíme češtinu od koupajících lidí. Projíždíme "cvičně" jeden tunel (zdarma) a jsme ve vesničce Utaaleiv. Poslední úsek cesty vedoucí k pobřeží je zpoplatněn 10NOK, což zas není tak moc. Platíme a na konečné dáváme pauzu. Za fotku to tu zde určitě stojí. Je fajn, ubrali jsme z ranního tempa a hned se lepší nálada. Po pravdě řečeno, vesnička nic moc, ale cestou byla zajímavá panorama, tak se vyplatilo sem zajet. Když jsme se vynadávali, nasedáme a vracíme se zpět. U odbočky Leitebakken míváme tak nádhernou scenérii, že Venca musí speciálně kvůli tomu zastavit. S Milánkem

jsme si pořídili jednu vzpomínku a můžeme nerušeně pokračovat do Leknes, což je větší městečko na Lofotech. Jsme tu akorát na pravé poledne a do 13h dáváme rozchod. Leknes charakterizuje dlouhá hlavní třída a obchody po jejích stranách. Jelikož jsme zastavili na parkovišti u infocentra, vedou naše první kroky právě sem. Pár materiálů se bude hodit a taky tady mají pěkné pohledy, tak jsem neodolal.

S nakupováním je to v pohodě, je tu obchodák Rimi (chleba 7,50NOK, mléko 1l 9NOK). Dokonce jsem tu v jednom obchodě našel "svého Trolla", kterého jsem si vyhlídl už v Rørosu a za dobrou cenu, 110NOK. Cena mě přesvědčila a tak má paní kšeft. Na 13h se scházíme u auta. Všichni něco dlabou, většinou chleba s marmeládou. Jako poslední dorazili Jura s Danielou. Milánek si jde ještě koupit toho samého Trolla. Odjíždíme přesně – o dvacet minut dýl. Normoš. Po E10 jedeme do Borge, kde odbočujeme do vesničky Eggum. Dle průvodce nejkrásnější rybářská vesnička na celých Lofotech. Stejně jako u Utakleivi i zde je poslední kus cesty zpoplatněn, osobák 10NOK. U cesty je kasička, nikdo nekontroluje. Samozřejmě Norové si nedovolí nezaplatit, ale na Čecha to působí jako dobrovolné vstupné. Venca je zasponzoroval 1NOKem. A co jsme zjistili? Že se nedá všemu, co se píše v průvodci, věřit. Je to celé o ničem. Cesta končí u závory, dál jen pěšmo. Prošli jsme kousek a jediné na co jsme narazili, je jakási bysta "hlavy". Detaily si musí domyslet každý sám. Jinak nic. Aspoň že je tu jezero. Moc lidí to nenadchlo, možná kdyby se vzal bágel a vyrazilo se do okolí. A tak jediné co je zajímavé, je "malá pevnost" kruhového půdorysu, průměr tak 6m, kde za války měli Němci ukrytý radar. Po roce jim na něj spojenci přišli a podle současného stavu pevnosti Němce nešetřili. Lze tady dobrat z kohoutku vodu, což nás potěšilo. V 15h odjíždíme a koho to nepotkáme? Stříbrného peugeotu. Chtějí na pláž – Venca je tedy posílá tam, odkud odjíždíme. Já pláž neviděl, ale možná tam někde mezi těmi obrovskými kameny je. Dneska na pražáky máme štěstí. Viděli jsme je zhruba před 2h v Leknes a teď znovu. Vracíme se zpět do Borge, z E10 odbočujeme na Kvalnes (vyhlídka) a děláme menší okružní jízdu po lofotských vesničkách. Upřímně řečeno jsme nic zvláštního neviděli, ale na druhou stranu je dobrý jet i mimo ty nejhlavnější cesty. Polovina osazenstva spí. Snad z únavy. Poslední dni jsme toho naspali o poznání méně. Spánek se ovšem netýká mě, Milánka (navigace) natož Venci, který řídí. Třeba i proto, se chceme ráno vyspat a zbytečné buzení hodinu před odjezdem nás dvakrát netěší.

Po zkušenostech s okružní jízdou, další vynecháváme, tentokrát po výběžku přes Gimsøy a pokračujem po E10 na Haugen, Smorten. Krásná panorama, přejíždíme most a Fedy točí. Tak budeme mít zase něco málo z Lofot. Nejbližším cílem je rybářská vesnička Henningsvær, hojně zmiňovaná a doporučovaná v průvodcích. Celá vesnička se rozkládá na několika ostrůvcích, příjezd je řešen přes dva mosty. Už z dálky jsou vidět mohutné konstrukce určené pro sušení tresek. Velikostí bych to přirovnal k velkému krovu. Přejíždíme most a jsme takřka v centru Henningsværu. Sraz za 40min, což je žalostně málo na tak rozlehlou vesničku. Chtělo by to aspoň hodinu a půl, aby si to člověk prošel. V létě zde život hodně určují turisté, jinak jsou tady k vidění zakotvené rybářské lodě, je možno posedět v přístavišti. Odskočil jsem si zpět na příjezdový most, pořídil dvě fotky na obě strany a jednu jsem přidal v samotném Henningsværu, porozhlédl jsem se po přístavišti a čas vypršel.

Vracíme se zpět na E10 a míříme do Kabelvågu, podívat se na dřevěný kostel, kde se ve své době scházeli všichni lofotští rybáři. Kostel je z konce 19.století a dovnitř se vejde až 1000 věřících. Vstupné 15NOK, otevřeno do 18h. Přejíždíme za deset minut šest a už nás ani nepřekvapí, že jsou tady pražáci. Jo svět je malej...! Obešli jsme si kostel zvenku a jelikož je poměrně velký, pro vyfocení celého kostela

si musíme najít místo o kus dál. Myslím, že ta fotka za to stojí! Další naší zastávkou je Svolvær, město známé hlavně díky kamennému „sloupu“ Svolværgeita, jehož špička má tvar kozích rohů a je velmi navštěvovaným turistickým cílem. Nachází se nedaleko za městem a váže se k němu i legenda. Doufáme, že zde v infocentru budou mít nějaké materiály na Vesterály. Bohužel nic. Možná už je pozdě a materiály jsou pro dnešek rozebrány... Kdo ví, třeba mají denní/týdenní přiděl. Samotné město nás ničím nenadchlo. Domlouváme trasu, buď přímo na Fiskebol a trajektem na Vesterály nebo okružní jízda a pak do Fiskebolu. Všelidovým hlasováním vyhrála první varianta. Po E10 do Fiskebolu. Před vesničkou Vestpollen je nádherná scenérie – pohled shora na kostel postavený na poloostrově. Se svojí červenou střechou je nepřehlédnutelný. Jak ovšem pospícháme, míjíme odbočku k parkovišti, čímž musíme sjet až dolů do údolí. Odtud už to zdaleka nevynikne. Přesto se to Fedy snaží kamerou zachránit. Přijíždíme na trajekt do Fiskebolu akorát a v 19.10h opouštíme nádherné Lofoty. Lofoty jsou úžasná spleť barev, střídá se zde mořská modř, smaragdově zelená, žlutá, horská šed', různé odstíny hnědé v zálivech při odlivu a svítí-li slunce, vytváří samo ještě další odstíny těchto barev. Další trajekt jede ve 21.10h a poslední ve 22.40h. Plavba trvá přibližně 25minut a za její účast jsme zaplatili 308NOK (auto+řidič 74NOK, 8osob 234NOK). Z lodi pořizuji poslední fotky Lofot a už se můžeme těšit na Vesterály. Obloha nad námi se docela potáhla, snad to nebude znamenat změnu počasí. Kéž vydrží pěkné počasí i zítra.

Plavba utekla velmi rychle a v 19.45h už se vylodujeme v Melbu. Z E10 odbočujeme na vedlejší s tím, že při ní spíš najdeme vhodné místo na nocleh. Jenže baráčky jsou roztroušené při celé cestě, spousta luk je ohraničena, tak jsme museli ujet zhruba 15km než jsme našli vhodné místo u silnice. Jsou tu sice už dva karavany, ale to nám nevadí. Pouštíme se do večere, dnes to vyhraje rýže s nějakým gulášem. Po půl desáté se všichni tváří spokojeně, aby ne, když jsme po večeři. Z vedlejšího karavanu odchází rodinka někam k moři a soudě podle toho, že si nesou stativ, budou fotit západ slunce. Noo, mohl by být pěkný. V našem táboře se diskutuje kam a jak zítra a pro "podporu názorů" se otevírá teplá flaška pražské vodky. Abychom nezůstali pozadu v zachycení západu slunce, točí jej Fedy na kameru. Uvidíme co z toho bude. Pohled na slunce je fajn, ale pohled na Lofoty v nás moc radosti nevzbuzuje. Nad nimi se válí tmavé mraky, které směřují na nás. Vypadá to na déšť. Odhad se naplňuje za 10min. Zalézáme do auta a už pěkně prší. Někdy po 23h jdeme spát. Na zítra je domluven odjezd v 8h, čeká nás dlouhý den.

Sobota 2.srpna 2003

(za Melbu – Stokmarknes - Skagen – Eidsfjord – Holmstad – Nykvåg – Sortland – Kongsvik - Narvik - Bjerkvik – Nordkjosbotn – Tromsø – Palojoensuu – na cestě do Enontekiö)

Probouzím se kolem 5h...? Asi zimou, protože spím v autě jen tak pod dekou. Spacák bych docela ocenil. Do čtvrt na osm jsem to nějak přetrpěl, to už nás budí Brunča. Překvapení – toho bysme nečekali. Většinou se vyhrabal z brlohu mezi posledními. Ráno ještě pršelo, obloha je uhlazená a vyhlídka na pěkný den není moc reálná. Jedině snad pokud bysme počasí ujeli. V 7.50h si jde Jura jakoby nic vařit vodu... Po snídani a kompletním sbalení tropik můžeme vyrazit, je 8.10h. Vzadu v autě máme děsný chaos, obaly od spacáků, deky, kalhoty, bundy, polštářky... Když se chce potom člověk dostat k vlastnímu batohu, tak aby to všechno přerovnával. No, nikomu to asi nevadí.

Míříme dál po okruhu po vedlejší silnici do Stokmarknesu, z něj do Skagenu, kde odbočujeme na vyhlídkovou cestu přes Eidsfjord, Holmstad,... Vyhlídková cesta to opravdu je, ale počasí je proti nám a jelikož jedeme ve stejném směru jako jdou mraky, tak možnost ujet před počasím je mizivá. Navíc začíná pršet. Šance se nám rýsuje na ostrově Langøya, kde se stáčíme a jedeme proti oblačnosti k moři. Najíždíme na č.820 směrem na Nykvåg, kde mají být ptačí kolonie. Vypadá to nadějně, na obzoru se rýsuje azúrově modrá barva a čím déle jedeme, tím více se vyjasňuje až do zcela jasné oblohy. Vesterály hned vypadají mnohem líp a celou cestu na Nykvåg lze označit za vyhlídkovou. K úplnému nadšení chybí vidět ptačí kolonie. Zřejmě to chce v jiné roční období. No, nevádí. Otáčíme auto a vracíme se zpět na č.820 přes Straume do Skagenu (jiný Skagen než ráno), odkud je pěkná vyhlídka na moře a na maják. Objíždíme výběžek ostrova Langøya, dále přes Bø a po vedlejších silničkách přes zdejší vesnice se napojujeme zase na č.820 a nabíráme směr Narvik. Přejíždíme jeden typicky zdejší most mezi Sortlandem a Strandum. Na druhé straně zastavujeme, abychom pořídili vzpomínkovou fotku jednoho z mnoha zdejších mostů a pak už pokračujeme po E10 na Narvik. Cesta ubíhá v pohodě, protože je pořád se na co dívat. V mapě jsou značena zajímavá místa, takže se máme na co těšit. Celá cesta za vesničkou Kanstad je vyhlídková, vede po levé straně Tjeldsundet. Před vjezdem do Kongsviku, zastavujeme abychom zachytili zase kus Vesterál. Cesta pokračuje kolem Tjeldsundet až k mostu na jehož druhé straně stavíme u zdejší restaurace. U parkoviště je mapa s možnými vyhlídkami v okolí. Naše cesta pokračuje po E10, kolem letiště, přes Bogen a Bjerkvik. Objíždíme Herjangsfjord a v jeho úzkém rameni přejíždíme moc pěkný most, což je předzvěst toho, že jsme už takřka v Narviku. V 16h jsme tu. Parkovné vyjde na 10NOK/h. Odjezd za 1h. Narvik je zřejmě poslední možností, kde utratit zbylé kovové NOKy. Do Tromsø přijedeme pozdě večer a Karasjok a Kautokeino budeme projíždět zase brzy ráno. Asi jako většina, i já za poslední kovový kupuju nějaký to jídlo (chleba, mléko) a nechávám si kovovou desítku na sprchu. Zastavili jsme se v infocentru – nic moc. Jestli to je tím, že je už večer a sobota...? Krátce před tím než odjíždíme mě Fedy vyfotil u rozcestníku. Je hodně známý, hlavně díky na něm udávaným kilometrům: Warszawa 2.559km, Beograd 3.957km, København 1.933km, St.Petersburg 1.363km.... Po 17h odjíždíme a Fedy se snaží zachytit most před Narvikem. Míříme dál do Bjerkviku, kde ze společné E6 a E10 sjíždíme na E6 vedoucí do Tromsø. Domluvili jsme se, že dneska zastavíme v kempu, tak jej začínáme postupně hledat. Napotřetí se povedlo najít takový, kde se můžeme osprchovat a trochu zcivilizovat. Cena je víc než přijatelná, 100NOK/9osob bez omezení času. A tak v 19h zajiždíme do kempu Bardu campink, který je umístěn v řídkém lese. Po osprchování vyráží Brunča na kšeft s českým alkoholem. Nadešel čas se ho taky zbavit. Milánek mu jde krýt záda. Povedlo se jim směnit dvě flašky pražský a jednu finlandii (vše 0,7l) se zhruba 50letým Norem za 300NOK. Dobrý obchod. Ve 20h opouštíme kemp a Brunča namlsaný úspěchem jde zkusit štěstí ještě na recepci, ale tam neměli zájem. A neoslovila je ani cena. Nor prý taky moc nechtěl, ale cena ho zlomila.

Cesta do Tromsø je docela únavná a krom výhledů na vrcholky hor je krajina poměrně jednotvárná. Venca tudíž jede jako blesk, rychlost nad 100km/h no problémo. A tak vzrušení přichází až za Nordkjosbotnem, kde je cesta plná automatický radarů. Viděli jsme jich asi šest a kolik jsme jich přehlédli to zjistí majitel auta záhy. ;-) Radary Lopraise trochu zkrotily. Po 22h přijíždíme do Tromsø. Je šero, žádná tma. Tu, už tady dost vysoko na severu, ani nemůžeme čekat. Naše první zastávka je u

Katedrály severního ledového oceánu. Novostavba se zajímavou architekturou. Fedy filmuje katedrálu i most, který budeme přejíždět cestou do centra města. Tromsø je ostrovní město, které se rozrostlo zejména v dobách, kdy se lovila hojně kožešina anebo dobývala severní pustina.

Po přejezdu mostu parkujem v centru města. Zdejší tabule hlasí čas 22.34h, teplota 14°C. Vydáváme se na menší noční prohlídku kolem zdejšího Domkirke, zastavili jsme se u Polárního muzea se sochou Amundsena. Roku 1928 odsud vyrazil na svoji poslední výpravu. Začíná poprchávat, což nám už tolik nevadí, protože se chystáme k odjezdu a ve 23.30h opouštíme Tromsø. Tuhle dobou už je lehce nasvícený most, ale s osvětlenou Katedrálou se to nedá vůbec srovnat. Při bližším průjezdu kolem ní, je vidět, že je otevřena – začíná zde koncert. Inu lepší čas si nemohli vybrat ;-)

S naším odjezdem se spouští déšť a tak to s vařením večere vypadá dost bledě. Snad se nám povede tomu ujet, ovšem obloha nad Tromsø je temná. Cesta ubíhá dál a Venca přenechává pilotování Milanovi, s tím, že je volnější řízení. Možná jak nás vytahovali. Lidi večerí v autě zatímco Milan ukrajuje další kilometry. Ještě nás jich čeká až až. Dřív než opustíme E6 měli bysme dát nabumbat autu, protože máme v nádrži tak polovinu a benziny v oblasti kam chceme jet, budou pěkně daleko od sebe. Lidi se pomalu v autě ukládají ke spánku a Milan zastavuje Vencovi, který si jde vychytrale lehnout dozadu na bágly. Projíždíme kolem benzin, ovšem Milan nestaví... probouzím se, když Milan staví a s Vencou lejou dvacítku nafty do nádrže. Prý už nějakou chvíli jedeme na rezervu. Tak snad v nejbližších 200km bude jedna open benzina. V Palojoensuu odbočujeme z E8 na č.93 směr Enontekiö.

Neděle 3.srpna 2003

(na cestě do Enontekiö – Kautokeino – Masi /Mazi/ - Karasjok – Karigasniemi - Kaamanen - Inari – Ivalo – poblíž Tankavaary)

Z Enontekia dál pak na Kautokeino, kde jsme v 6.30h. Sláva je tu benzina. Nabíráme diesel - musíme, se čtvrtinou nádrže a prázdným kanejstrem se touhle pustinou jede blbě. Čerpačka sice otevírá až v 9h, ale lze brát na kartu. Cena 8,79NOK/litr, což je o cent míň než v Rørosu. ;-). Ale jinak je to hodně, běžně stojí diesel 8,15-8,20NOK. Na parkovišti, kousek od benziny, snídáme a před další cestou doplňujeme vodu na benzině. Volant si půjčil Fedy a po č.93 jedeme do Masi (Mazi – laponsky). Fedy úspěšně minul odbočku na Mazi, jelikož nevěděl o dvojím názvu této, prý klasické laponské vesnice - uvádí průvodce. Ty 3km se snadno vrátíme. Masi je velkým zklamáním. Není tu opravdu nic zajímavého, vyjma pěkného kostela, který se na svém místě vyjímá. Když už jsme tu, věnovali jsme pár minut prohlídku přilehlého hřbitova a kostela z venku. Vracíme se zpět k odbočce č.92,93 a po č.92 přijíždíme do Karasjoku, centra laponské kultury. Je kolem 10h, čas kdy se právě otevírá muzeum saamské kultury + přilehlé infocentrum. V infocentru mají pěkně naaranžované suvenýry a spoustu zajímavých předmětů pro turisty. Ovšem ty ceny... ;-(Původně jsme měli v plánu jít se podívat do muzea, průvodce uvádí vstupné 25NOK, ovšem na místě zjišťujeme, že věci se mají podstatně jinak. Lístek je k mání za 95NOK/dospělý!!! Tak to je na nás trochu moc. Odcházíme z infocentra a jdeme si prohlédnout stavby venku – chatrče, typická obydlí Laponců atd. Vidíme prvního živého soba! V tom okamžiku se stává vděčným fotoobjektem. Jak se tak potulujeme po areálu, češsky jsme orazili a jdeme se podívat i tam, kde je vstup pouze pro lidi s lupáněm... Výsledkem je, že jsme si prohlédli dvě saamský typy, někdo i víc, udělali pár fotek a to vše za českou cenu, čili grátis.

Po pravdě řečeno, za 95NOK – to je přemrštěný, byť v ceně je i prohlídka kulturních předmětů uvnitř v muzeu. Kolem 11h odjíždíme a vidíme jednoho pracovníka jak zandavá vjezd závorou. Možná když bychom sem přijeli teď, už by nám to neprošlo. Jo, vyplatí se občas být mezi těmi prvními. Odjíždíme po č.92 na hranice Norsko-Finsko. Za poslední zbylé kovové mince (140NOK) bereme diesel (8,84NOK/litr). Kousek za Karasjokem nás “zdraví” policie. Teda – sice chlápek nemá stejnokroj, ale fosforečná vesta a plácačka dává tušit, že bysme zastavit fakt měli. Vencovi pěkně zatrnulo, ani neví jaká byla povolená rychlost... Jediné na co se ptá je, odkud jsme. Říkáme Czech republic. Asi nerozumí, ptá se znovu a my znovu odpovídáme. Tak blbou výslovnost mít nemůžeme, namazaný nejsme. ;-)) Ledaže polda v laponsku nějakou Czech republic nezná. Tím by se leccos vysvětlilo. Než aby se s námi domlouval, jde se podívat na MPZ dozadu na auto. Pak něco volá na svého kolegu do auta a pouští nás. Uf, uf. Fakt by nás zajímalo, proč jediný co chtěl vědět, bylo odkud jsme. Že by nám něco prominul, vzhledem k tomu odkud jsme? Možná. Možná kdyby to byl skopčák už by cáloval. Po veselé epizodce pokračujeme k hranicím a v 11.30h se definitivně loučíme s nádherným Norskem!

Přejezd do Finska u Karigasniemi s sebou nese i jednu podstatnou časovou změnu – posunutí času o jednu hodinu vpřed. Hranici projíždíme v pruhu “nic k proclení” a po silnici č.92 a pak po č.4 frčíme na Kaamanen. Silnice připomíná vlnu – nahoru a dolů, jen sem tam nějaká ta zatáčka. Má to i své výhody, je povoleno 100km/h. Po č.75 přijíždíme před 14h do Inari k jezeru. Venca to valí stovkou a ani nezvládáme číst všechny ty tabule u cesty určené převážně pro turisty. Zastavili jsme poblíž infocentra, kde nás čeká překvapení. Dnes nefungují, jen Po-Pá 10-17h (18h?). Zabrousili jsme do vedlejšího obchůdku se suvenýry, ale nic nás tu nezaujalo. Snad vyjma numismatika Milana. Mají tady na hromádkách 1,5,10,20... eurocenty. Asi na výměnu. Jak jsme byli později poučeni, každý stát kde platí euro, má na jedné straně svůj charakteristický znak. Takže je numismatický rozdíl mezi německým, řeckým, finským... eurem.

Máme v plánu se proletět nad zdejším jezerem Inari. Letadlo jsme už viděli, tak ještě zjistit kolik to skutečně stojí. Naše informace (cca 30€ za 20min letu) nemusí být aktuální, viz. třeba Karasjok. Dá se jde zeptat do již jednou navštíveného obchodu vedle infocentra. Celé se to má opět jinak: 1-3osoby 100€/10min letu, kdo chce letět má zavolat pilotovi na 0400 568 286. Tak to už nás přešla chuť, protože to je tak akorát vzlítnout a přistát... Mezitím jsme zjistili, že je možnost jet se podívat po jezeře výletní lodí, 2h plavby přijdou na 12€. Odjezd v červenci ve 14h a 18h, v srpnu už jen ve 14h. Je 14.15h, stihneme ji? Jediná šance by byla, pokud by nebyl dostatek pasažérů. Ten je stanoven na 15lidí. Narychlo nasedáme do auta a míříme do přístavu. Bohužel žádná větší loď v přístavu není, zato na jezeře cosi pluje. Zřejmě ta, kterou jsme chtěli stihnout. Smůla. Kdybychom četli tabule na příjezdu, možná jsme ji stihli. Ted' právě koukáme na jednu takovou tabuli kolem které jsme jeli a jež právě nabízí možnost plavby. Zdůrazňuje, že dnes už jen ve 14h. Je totiž srpen.

Naštěstí se rýsuje další možnost jak využít čas, navštívit zdejší saamské muzeum. Podle Milánka by vstupné mělo být 3€. To by šlo. Skutečnost je zase jiná, dospělý za 7€, studenti 6€. To nás odradilo. Nakonec se všichni přiklání k možnosti jít se projít při jezeře, cca 12km. Venca navrhuje ukřátit si 2x2km a dojet autem až na parkoviště. Souhlas. Jura s Danielou zůstávají u auta, ostatní vyrážíme na zhruba 2,5h vycházku vedoucí ke kostelu. Celá cesta vede lesem, z části po břehu jezer a je to pohodovka. Docela dobrý na protažení těla po včerejší noci komplet strávené v autě. Kostel je volně přístupný. Něco

jako službu zde drží jakási studentka, která má i pár věcí na prodej. Uvnitř je kniha návštěv a tak Dája zapisuje naši expedici do análů tohoto objektu. Brunča ze zvědavosti zjišťuje, jak je to tady s Čechy. Docela dobře, před pár dny, 28.7., tady byla nějaká holka od nás.

Kousek od kostela stojí asi čtyři dřevěné stavby, docela mě zajímá, co je to zač. K mému velkému překvapení, se z první "boudy" vyklubala sauna. Je otevřená a když se tak po ní rozhlížím, přijde mi, že je komplet zařízená - březové metly, dříví,... jen ji použít. Do jezera je to tak 5m. Jedno foto si to zaslouží. Další srub, opět je otevřeno, slouží jako chata a je spoře zařízená. Zaujal mě i jejich způsob sušení sena, kdy trávu přehodí přes dřevěné špršle a nechají ji tak schnout. Na 18h se vrátíme k autu a zajíždíme zpět do městečka k supermarketu. Lidi totiž strašně zajímá kolik ve Finsku co stojí... Já to zjistím, až si budu muset něco koupit k jídlu. A tak na místo šmejdění mezi regály se jdeme s Milánkem a Pájou podívat do velké prodejny suvenýrů. Mají tady toho hodně (nože, oblečení, věci do přírody a na ryby, různé upomínkové předměty) a kupodivu za dobré ceny.

Naše další cesta vede po č.4 na Ivalo, kde se hodně pocestných zastaví v turistické chatě přeplněné suvenýry a výrobky zdejších lidí. My vzhledem k pozdní hodině už jen projíždíme. Po 19h je teplota v Ivalu 16°C. Začínáme se porozhlížet po místu, kde to dnes zapíchneme. Koukáme a koho to nevidíme. Soba. Tentokrát jej Venca viděl včas a tak Fedy vytáhl v pohodě kameru a Milánek si jej z okna vyfotil. Fajn zpestření na samý závěr dne. Hledání se nám protahuje, z hlavní silnice č.4 není moc odboček na vedlejší silnice. Většinou jsou to jen sjezdy do všude přítomného lesa, některé jsou pro naše auto po chvíli nesjízdné, jiná vede zase k domu, někde není místo na stany, na dobrých místech stojí už karavany... hledáme takhle dobrou půl hodinu slušný flek. Kdo hledá, najde! Pouštíme se do večere, dnes hrách a pár lidí má i soukromé párečky. To ovšem není můj případ. Zatímco lehce poprchává a vaří se večere, zapisuji dnešní události. Jsem v pohodě v autě, ale jakmile člověk vystoupí v tu ránu se na něj vrhají malé, ale o to víc protivné, mušky, které se rády sami přidávají do čehokoliv. Hrách, čaj,...lítaj do pusy, nosu. Prostě chuťovka! Dnes máme větší porci jídla, tak jsme se všichni pořádně nablábili. Kolem 21.30h dojíždíme a taky přestalo pršet. Skvělý, můžeme vylézt z auta.

Jdu se trochu projít a protáhnout... kousek ode mě vychází tři soby, za nimi dalších pět... to se jen tak nevidí. Vypadá to, že chtějí přejít silnici, ale hukot právě projíždějícího auta je odradil. Otáčí se a míří přímo k nám. Je ovšem otázkou času, kdy zaslechnou hlas někoho od nás nebo kdo bouchne s dveřma od auta. Kochám se pohledem na stádo sobů z nějakých 12-15m... až do chvíle než bouchly dveře auta. Vůdce zvedl majestátně hlavu a když slyší hlasy – celé stádo mizí kdesi v lese. Škoda, jinak by přišli o poznání blíž. Moje podívaná však nekončí, protože jsem zahlédl soba s majestátním paroží!!! Zkusil jsem ho i sledovat, ale moc úspěšný jsem nebyl.

Vracím se k autu. Lidi už jsou ve stanech, v autě se právě dopijí horký čaj. Tři loky pro mě a jdu spát. Sundávám kalhoty, přeci jen lov soba si vyžádal menší oběť – mokré nohavice. Nejlepší zalízt celý do spacáku před dotěrnými muškami... Kluci je asi mezitím museli trochu vymlátit, protože jich je tu o poznání míň oproti tomu, když jsme večereli v autě. Na zítra je domluven odjezd na 7.30h.

Pondělí 4.srpna 2003

(poblíž Tankavaary – Sodankylä – Poulojuki – Rovaniemi – Auttiköngäs/plavební kanál/ – Kuusamo – Ämmänsaari – Pohjavaara – v okolí Vuokatti)

Probouzí mě bušení na okno, nějak brzy... je 6h, aspoň když se koukám na číselný údaj na svých hodinkách. Proč vstávají tak brzy??? Pája aktivně otevírá dveře a hned má milion řečí. Všechny nás tak definitivně v autě probudil. Po bližším seznámení s hodinkami, zjišťuji, že rafičky ukazují 7h, tedy správný - finský čas. Tak to jo, vstáváme. Dávám vařit vodu na čaj, balím spacák, hygiena. Lidi se pomalu probouzí. Snad bych už ani nemusel psát, že odjíždíme přesně s 30min mankem, ale pro pořádek, ať je to zaneseno. Dnes nás čeká přibližně 500km a každá chvilka se může hodit.

V 8h tedy vyrazíme směr Tankavaara, máme to kousek. Cestou vidíme dost sobů, nejlepší je ten, který jde po silnici přímo proti nám. Ani se nesnaží moc uhýbat. Tuhle činnost přenechává s radostí Vencovi, který opět sedí za volantem. Zastavujeme a Fedy, Brunča a já si nedáváme ujít možnost vyfotit si soba hodně zblízka. Brunča jde přímým krokem k němu, 10m, 5m, 3m. Sob stojí jakoby nic. Povedlo se nám jej vyfotit tak ze dvou metrů. Je to záběr, jako z některých průvodců – prostě sob uprostřed silnice. K dokonalosti fotky už chybí jen lepší počasí. Od rána je totiž sychravo. Nasedáme do auta, zatímco sob "turistico" zůstává na stejném místě. Nevzrušuje jej ani blížící se karavan, který ho nakonec musí objet v protijedoucím pruhu. A je veselo hned od rána. V 8.20h přijíždíme k bráně Muzea zlata v Tankavaare. Vstupné: 10,50€/možnost si zaryžovat v řece, 7€/bez rýžování, 5,00€/děti s možností rýžování, 3,50€/děti bez rýžování, rodinný vstup (2+2) 16€.

Počasí se vybralo a tak se můžeme těšit na prohlídku, jež zabere minimálně 1,5h. Pokud si chci vše v klidu projít, přečíst (přeložit z angličtiny) co mě zajímá, je to tak na 3h. Zajímavostí je dost. Muzeum je věnované těžbě zlata nejen ve Finsku, ale v celém světě. A tak v jedné budově můžete vidět na fotografiích, jak se těží lesklý kov například v JAR, Ghaně, Brazílii, Číně,... Potěžkali jsme pytel, v kterém nosili brazilští dělníci rudu od dolu do zpracovny. Má dobrých 25-30kg. To vše ve 46°C a 90% vlhkosti, 20x denně. Zajímavé byly také životopisy lidí, kteří zasvětili život hledání zlata. Je zajímavé jak se jejich vizáže nápadně podobají. Holíč by se na nich neuživil. V muzejním areálu je socha zlatokopa, u kterého jsem se dal vyfotit. Pořídili jsme s Milánkem ještě nějakou tu fotku a v 10.30h přicházíme k autu. Venca dorazil asi 10min před námi=já, Pája a Milan. Nikdo nic neříká, že jsme se opozdili. Divný, ale asi si lidi uvědomili dnešní pozdní odjezd, takže vlastně nemůžou ani nic říkat.

Omyl. Dája se pouští do Milánka, jako že takhle by to nešlo a že bychom se mohli omluvit. Je to zákon slušného chování... Milánek konstatuje, že třeba dnes ráno jsme odjížděli o půl hodiny později a nikdo se neomluvil. S tím nelze než souhlasit! Většina lidí by se totiž musela omlouvat pořád, což by bylo až trapný. Ikdyž na druhou stranu – možná by to byl pro ně důvod být jednou připraven včas. To, že bysme místo toho věčného čekání na ty samý lidi mohli třeba spát, to nikomu asi nedochází. Stejně jako to, že zatímco během cesty vzadu spinkají, Venca, který řídí si tenhle přepych dovolit nemůže stejně jako my s Milánkem, když navigujeme a vymýšlíme, kde zastavíme atd. Každý by si měl zamést před vlastním prahem a teprv pak něco říkat!

Pája se omlouvá, za nás tři. Je to sice od něj hezké, ale s Milánkem to vidíme jinak. Každý musí začít u sebe a ne si jít vařit vodu 5min před odjezdem... Dája ještě rozumuje vzadu, ale Venca nastartoval a motor peugeotika nás ochránil před jejíma myšlenkami. Pozitivní je, že nebudeme muset

usušet tropika. Jura, Daniela a Brunča totiž muzeum vynechali. Kdybych jim nenaznačil, že by se dalo usušit tropiko, asi by je to ani nenapadlo, byť slunce pěkně svítí. Myšlení nejlíp charakterizuje Jurovo otázka – proč by to měli sušit, když to můžeme přesušit s Milánkem vepředu na topení až pojedeme. Asi by bylo nejlepší, aby si tam šel sednout a zkusil si to jaký to je. Jako sauna. Zjevně mu to přijde samozřejmý, že "jeho" mokré tropiko mu někdo usuší, aby si večer mohl zase hajnout do suchýho. A to je se vším...

V pravé poledne vyjíždíme do nejchladnějšího města celé skandinávie – Sodankylä. Venkovní teploměr to moc nepotvrzuje, jelikož je jasno ukazuje slušivých 21°C. Trochu paradox. Parkujeme poblíž nejstaršího dřevěného kostela v Laponsku (z roku 1689). Prohlídli jsme si vnitřek, vstup volný a jelikož hned vedle stojí novější kamenný kostel, který je také otevřen, navštívili jsme ho také. Zjevně novota, el.vytápění, na každém místě v lavici je bible.

Ve 12.30h odjíždíme k návštěvě polární vesničky Santa Clause – Poulojuki. Cestou nám prší, úplnej ceďák, ale ve 14h, když zastavujeme v Poulojuki, už jen slabě mží. Na parkovišti už zase cítíme domovinu, jsou tu totiž i tři česká auta. Dáváme rozchod na 1h. Zde narazíte na spoustu předmětů a suvenýrů se Santa Clausem. Pokud zapomenete, že je srpen, skoro uvěříte, že se blíží nejkrásnější svátky v roce. No a být zde v zimě, kdy je celá vesnička osvětlená a zapadaná sněhem musí být kouzelný. Jedním z nejnavštěvovanějších míst je Santa Claus Post Office, nebo-li poštovní dům Santa Clause. Odsud je možno poslat pohled, který je odeslán buď ihned nebo zde čeká do vánoc a je dán do pošty tak, aby dorazil k adresátovi do Štědrého dne. K rozlišení doby odeslání slouží dvě poštovní schránky Today/Christmas. Santa Claus nebyl momentálně přítomen, prý dovolená, ale nad jeho pracovním stolem je tabule, z které lze vyčíst, že nejpilněji jeho služby využívají Angličané, Poláci a jako třetí Japonci. V roce 2002 odeslal Santa Claus 600tisíc dopisů. Celá jedna stěna je určena pro rozřídění pošty dle států. V nekonečném množství přihrádek, jsem našel i naši domovinu, ovšem hromádka je velmi tenká. Samozřejmě jsem tedy přidal jednu pohlednici do kaslíku Christmas. Tak uvidíme za pár měsíců, jak to všechno funguje... Znamka stojí 0,65€.

Prošli jsme si celý komplex několika budov, udělali pár fotek a v 15.15h odjíždíme do Rovaniemi, kde jsme za čtvrt hodky. Parkovné 1€/1hod, 2€/2hod. Kupujeme něco na zub a sondujeme cenové poměry ve Finsku. Vcelku to jde. To základní, z čeho se člověk nají je jen o něco málo dražší než u nás. Po malé nákupní přestávce pokračujeme po č.82, z ní sjíždíme na č.81 směrem na Kuusamo. A málem bych zapomněl – i auto se potřebuje posilnit. Stavíme na benzině, kde lze platit buď kartou nebo automatem, který bere papírové euro bankovky. Po vsunutí bankovky, si zvolíte na displeji číslo stojanu a od té chvíle máte 4min k zahájení čerpání. Automat nerozměňuje ani nevrací, pozor na to. Je to vcelku šikovné a od toho, že je benzina bez obsluhy se odvíjí i cena 0,739€/litr dieselu. V přepočtu (31,70Kč za euro) to dělá 23,40Kč/litr. Tenhle systém u nás zatím není.

Další zastávku děláme kousek za Pirttikoski, odbočujeme doleva a sjíždíme asi 1km k Auttiköngäs – stavidlo na plavebním kanálu dříví. Dnes se už nevyužívá. Cestou jsme potkali bílého soba, což nám přijde jako zvláštnost hodná zaznamenání a tak má Fedy "práci". Celé tohle místo nás velmi příjemně překvapilo. Škoda, že není víc hodin. Je zde totiž otevřený srub, s krbem, pod přístřeškem je dříví, sekera, je tu i ohniště. Prostě super místo. Tady by se to spalo, ale musíme dnes ujet další kus cesty.

Zašli jsme se podívat na stavidlo, prošli kus cesty nad kanálem, udělali nějaké fotky a v 17.20h se rozloučili s tímto, skoro pohádkovým místem.

Po č.81 držíme směr Kuusamo. Asi 40km před ním je silnice v přestavbě a jelikož nejedeme s Unimogem, ale s pežotíkem, klesá naše rychlost na zhruba 40km/h. Což má ale i své výhody. U cesty je spousta sobů, tak si připadáme jako na severské safari. V Kuusamu sjíždíme na E63, směr Suomussalmi, odbočujeme na č.9152 a po č.9150 zajiždíme do města. Potřebujeme vodu na vaření a taky benzin. Podle mapy se tváří Suomussalmi jako větší městečko, ale ve skutečnosti je to spíš vesnice, kde mají akorát zajímavou zvonici. Tady jsme nepochodili! Vracíme se tedy zpět na E63 a míříme do Ämmänsaari.. Hned na začátku je čerpačka, s obsluhou, a na ceně je to hned znát: 0,789€/litr. Ale vše má své výhody, protože paní na pokladně je tak ochotná, že nám naplnila kanystry a PET lahve pitnou vodou. Nezbyvá než vřele poděkovat a začít hledat nocleh. Za volant sedá sprinter Loprais, protože do Kajaani je to ještě 105km a teď máme rovných 22h.

Někteří by už to dnes nejraději zapíchli, ale matematika ujetých kilometrů je nekompromisní. Co ujedeme dnes bude se hodit na zítřek. Chceme dojet co nejbližší ke Kajaani. Kolem 23h se dost sešeřilo, je nejvyšší čas hledat nocleh. Jsme tak 30-40km od Kajaani. Milánek navrhuje chytrou věc, opustit hlavní E63, vyhnout se městu a jet kus cesty po vedlejší přes Pohjavaara na Vuokatti a dál po č.6 na Nurmes. V hledání noclehu jsme brzy úspěšní, už napodruhé. ;-) Plácek to je pěkný, vypadá to jako pískoviště, ale s tvrdým podložím, tak se stany staví hůř. Nakonec se vše povedlo, vítr není a že by mělo pršet – na to to rozhodně nevypadá. Dnešní večere na sebe bere podobu polévky zahuštěné špagetami a dochucené sušenou zeleninou. Jsou k mání pořádné porce, tak se všichni nacpali. Na zítra navrhuji odjezd na 7h, což je na spoustu lidí moc brzy. Hlavně Brunča s Fedym by odjezd posunuli, prý by stačilo tak na 8h... To by bylo super, ale realita je jiná. Ono říct jen tak nějaký čas odjezdu a ani se nepodívat na zítřejší plán, na kilometráž, na zastávky a hlavně po jakých silnicích pojedeme je minimálně zajímavý přístup... Takže s Milánkem vysvětlujeme lidem proč v 7h a že to není jen tak vymyšlený čas. Rozebíráme časový harmonogram, lidi poslouchaj, někdo se i diví a nakonec nám dávají za pravdu. Odjezd v 7.15h, jako částečný kompromis pro Brunču. I když upřímně řečeno, zatím jsme odjeli včas pouze jednou. I to o něčem svědčí. To už ale nechávám k zamyšlení jednotlivým lidem, kterých se to týká. Kolem půlnoci jdeme spát.

Úterý 5.srpna 2003

(v okolí Vuokatti – Nurmes – Kuopio – Tuusjärvi – klášter Lintula - klášter Uusi Valamo – Savonlinna - kemp Vuohimäki)

Probouzíme se v 6.45h, obloha je čistá, ani mráček. Je zaděláno na prima den. Druhým překvapením je Brunča, který už "funguje". To jsou ale věci... nicméně pokud nejsou zodpovědní k ostatním všichni, přichází snaha jednotlivce vnívat. V 7.15h jsou neskližený stany, vaříč a tak se celý odjezd posouvá na 7.30h. Bez komentáře.

Objevil se jeden menší problém, Venca říká, že máme asi polovinu brzdovky v nádrže... Tím se vysvětluje problikávání kontrolky brzdy během nočního přejezdu z Tromsø k Inari. Původně jsme si mysleli, že máme obroušený brzdový kotouče, ale bylo to chybějící brzdovou kapalinou. Z počátku problikávala, ale poslední dobou již svítila trvale, což znamená další úbytek. Zřejmě se na tomto stavu

podepsaly norské serpentiny a taky fakt, že jsme už urazili odhadem 6000km. Milánek se ještě dívá do instruktážní knížky na co reaguje kontrolka a ze schématu vyplývá, že signalizuje i nízkou hladinu brzdovky nebo obroušený brzdový kotouče. Venca posílá SMS majiteli auta, ohledně typu brzdovky. Je jasné, že ji musíme koupit, máme totiž před sebou přibližně ještě třetinu trasy. Dnešní naše cesta vede po č.6 do Nurmes. Stavíme na benzině před Valtimo, kvůli brzdovce. Smůla, musíme si nechat zajít chuť, nemají ji. V 9.30h nám do Nurmes zbývá pouhých 26km, takže to vypadá, že na 10h bychom tam mohli být. Ani nevím jak, ale povedlo se nám totálně projet odbočku, tudíž se vracíme zpět plných 32km... Tohle nám dává jen za pravdu – byť je trasa zdánlivě jasná, musí ji ti ve předu stále sledovat. Nejsem si jist, zda si všichni co jsou v autě, tohle uvědomují. Před Nurmes zajiždíme k benzině pro brzdovku, tentokrát jsme úspěšní. DOT4 za 3,36€ (0,5l). Mimo jiné měli na benzině infomateriály, tak jsme se jim na ně s Milánkem koukli. Výsledkem je, že Milánek má plný ruce všech možnejch prospektů, map (mimo jiné i Nurmes). Jako obvykle. ;-) Při výjezdu z benzíny jsme jaksi moc nepřemýšleli a tak jsme zapomněli odbočit na křižovatce a výsledkem toho je asi kilometrová zajiždka. Jo, když se daří, tak se daří. Samozřejmě to všechno děláme proto, abychom si prohlédli krásy zdejšího kraje, ale čas je neúprosný. Je 10.45h. Náš plán má skluz, v 11h byl plánován odjezd z Nurmes po hodinové prohlídce. Vypadá to, že dnes se pojede déle. Právě proto jsme chtěli vyjet raději dřív, ale většinový názor byl včera takový jaký byl.

V Nurmes jsme se zastavili u největšího dřevěného srubu ve skandinávii, který byl postaven dle ruského vzoru. Udělali jsme pár fotek a pod tlakem času, jsme zastávku zkrátili. Po silnici č.75 míříme na Kuopio. Cesta docela ubíhá v pohodě, další vzrůšo nastává při vjezdu do Kuopio. Snažíme se zajet do centra, ovšem značení jaksi pokulhává. V Norsku to bylo v pohodě, ale tady žádný nápis “centre” na info tabulích není vidět. Abychom si ušetřili nervy, stavíme na benzině. Třeba tady budou mít mapu. Vyplatilo se. Milánek se doptal, kde momentálně jsme a ejhle, jen kousek – asi 400m - od vyhlídkové věže (Puiju). Parkujem pod věží. Vstupné je přijatelné, dospělý 3€, nebo skupina 10osob 2,50€/osobu. Navrhoju s Dájou koupit skupinovku za 25€, byť je nás devět. Paradoxně se nám totiž vyplatí než individuálně 9x3€=27€. Milánek je proti, tak holt jsme podpořili personál věže 9x3€. 2€ fuč nebo 3litry dieselu? Nahoru frčíme výtahem tak slabou minutu. Z věže je pěkný výhled na město, jen škoda, že neumím finsky. Jinak bych se zeptal, v kterém století byla naposledy myta okna. Na stěnách jsou pověšena fota zachycující historii kopce, průběh změn věže. Docela zajímavé jak se vše postupně měnilo. Na věži lze vyjít z prosklené vyhlídky po schodech na otevřenou terasu. Je to o poznání lepší, minimálně o ta zašpiněná skla. S počasím je to všelijaké, jen ne dobré. Je pod mrakem, chvílemi jemně prší. Podle toho také vypadá pohled na okolní všude přítomná jezera. Dolů jsme si věž sešli komplet po svých a vycházíme z jejích útrob dřevěnými dveřmi na volné prostranství kousek od vchodu ke kase. Dalo by se úplně v pohodě dostat na věž po svých zdarma, jen to vědět dřív. Konec konců, možná je vstup placený pokud chci použít výtah a pěšky je to zdarma. My, jako správný kapitalisti jsme si cestu nahoru zakešovali a ušetřili tak jednou nohy. ;-) Hned vedle věže jsou tři skokanské můstky a na dvou z nich trénují malí kluci, tak 10-12let. Zaujali nás natolik, že jsme se na ně chvíli dívali.

Vracíme se k autu a pokračujeme dál směrem na Joensuu po č.17. V Tuusjärvi sjíždíme na č.542 na Palokki, kde je ženský klášter Lintula. Vstup je volný, tak proč si jej neprojit. Upřímně řečeno, že by byl něčím zvláštní a tedy byl důvod sem speciálně jet – to se říct nedá. Spíš pokud jej budete mít někdo

někdy při cestě jako my, tak se můžete podívat. Stavba je poměrně moderní, hlavní budovy jsou bílé. Dlouho jsme se zde opravdu nezdrželi, nebyl důvod. Další naší zastávkou, je asi 17km vzdálený a mnohem známější klášter Uusi Valamo. Mezi oběma kláštery jezdí vyhlídkové lodě po jezeře Lapinpesa. Při příjezdu ke klášteru Lintula, jsme si všimli jedné značky u cesty, podle které jsme usoudili, že v lese je zdroj pitné vody. Proto zde při odjezdu zastavujeme s tím, že naplníme kanistry a PET lahve vodou. Obložili jsme se PETkama a vyrážíme... osobně jsem čekal nějaký pramen, kohoutek, prostě tekoucí vodu. Tohle spíš vypadá na nějakou malou studnu. Odklopíme poklop a je jasné, že tahle voda by nebyla ani do chladiče u našeho auta. Trochu se nám protáhli obličejové a cestou zpět k autu kdosi s nadsázkou poznamenal, že komu má dnes člověk už věřit, když už i jeptišky nás takhle dostali. ;-))

Po cca 20min jízdy přijíždíme ke klášteru Uusi Valamo. Na první pohled je vidět, že je mnohem víc navštěvovaný. Na parkovišti je hodně osobáků i autobusů. Počasí se přeci jen umoudřilo, je docela teplo, ideální pro vycházku v kratásech. Bohužel tahle móda se neslučuje s klášterním řádem, takže nás paní ze vstupní cesty vrací zpět. Inu, musíme se holt nabalit a vzít si kalhoty. Tak a hurá na Valamo. Vstup je volný, čímž si to u nás zase paní pro změnu vyžehlila. Celý areál je poměrně rozsáhlý, má několik budov tak se docela vyplatilo vzít si mapku v jedné budově uzpůsobené pro turisty. Fedy má práci, točí zvenku hlavní chrám do něhož jsme se nedostali. Je 16.30h. Prošli jsme exteriéry, udělali pár fotek, včetně Vencovo fotomontáže sv.Václava ve vlastním podání. Pravda, oproti originálu na Václaváku, jeho kůň stojí všemi nohama na zemi, ale náš Václav je bohatší. Vlastní totiž navíc jednu slepici a jednoho kohouta! Po 17h odjezd, najíždíme na č.23 směr Joensuu, odbočujeme na č.477, přípojkou č.476 na Heinävesi a za Mäkipelto sjíždíme na č..471 směr Enonkoski. Za Karjalanlahti má být vyhlídka, ale nic jsme neviděli, ani upozorňující značku zajímavého místa. Jak tak koukám do mapy, vypadá to, že nás čeká trajekt. Než jsem se nadál, Venca brzdí. S autem toho umí hodně, ale po vodě ještě ne. Další pokračování trajektem, který právě přijíždí. Kolik bude stát? Než jsme se rozkoukali, trajekt přistává, vyjíždí jedno auto a my najíždíme na jeho místo. Okamžitě vyrážíme. Trajekt je to malý, takový pendler sem-tam pro zhruba 12-15aut. Což stačí vzhledem k zdejšímu provozu, jede asi 1,5min. Pořád si říkáme, jak to bude s placením? Že by na druhé straně? Možná. Škoda, že Fedy netočil, mohly být nějaké akčnější záběry. Prý se půjde ptát na druhé straně jak je to s placením. Aha, s kamerou se zeptat nejde. Přistáváme, dostáváme povolení k výjezdu, jenže se nedaří nastartovat... Ideální příležitost ukázat Finům naši kulturní vložku, kterou jsme natrénováni v Kodani. Vystupujeme a peugeotika tlačíme z lodi ven. Zase něco chytrýho v zapalování, takže jsme nenastartovali, ale vyřazenou rychlost jsme tentokrát měli... čili to bude ještě něčím dalším. Samozřejmě jsme středem zájmu najíždějících řidičů. Trajekt odjíždí, nikdo po nás nic nechce. Hmm, zase jednou dobrá cena. Za volant si sedl Loprais a nastartoval. Normálně. Přitom Milánkovi, který před tím řídil, se to ne a ne podařit. Jo, jsou věci mezi nebem a zemí a Loprais jich zjevně hodně zná. Po č.471 je to do Enontekia kousek, dali jsme nabumbat autu (0,749€/litr) z automatu a k plné spokojenosti nám už chybí jenom dobrat pitnou vodu. Vedle benziny je obchoďák, můj návrh, že bychom tam mohli nabrat pitnou vodu se ujal. Zastavujem tam a většina se sebrala a jde nakupovat... Na vodu se nikdo nezeptal... Tak asi někde jinde, ale proč jsme tady tedy stavěli my uniká. Venca si chvíli hraje se zapalováním, snaží se přijít na to, proč někdy blbne. Asi na to přišel. Nestačí jen vyřadit rychlost, ale je třeba i vytáhnout klíček a znovu jej

zastrčit. Odjíždíme od obchodáku a jedeme do Savonlinny. Kousek před jsme zastavili u dalšího supermarketu a na WC dobrali vodu. Proč se to neudělalo před tím?

Jednu chvíli to vypadá, že jedeme hledat místo na nocleh, ale změna. Lidi se chtějí osprchovat, což znamená najít kemp. Jeden z kempů, kemp Vuohimäki, k němuž je i značená cesta, je asi 9km za Savonlinnou. Pro Vencu nebylo složitý ho najít. Fedy se jde zeptat jak to vypadá s osprchováním – půjde to. Máme dvě možnosti, 2€/osobu bez časového omezení nebo 30€ za ubytování v kempu pro všechny. Většina je pro sprchu. Auto musíme nechat venku před kempem a nás čeká malá procházka ke sprchám. Tam se Milánek od někoho dovídá, že je zde možnost sauny.

Tahle příležitost jej natolik nadchla, že by pro změnu zase raději zůstal v kempu přes noc. Navrhuje, že bychom zde mohli teda zůstat a doplatit nějaký euroše do ceny, kterou nám říkali před tím. Otázka je, zda to půjde. Pomalu se scházíme u auta před kempem, využívám volnější chvíleky a dopisuji poslední zážitky. Náš hlavní sprchový vyjednávač Fedy, se nemíní podílet na domluvě za kolik nás tu nechají přes noc. Ani se mu nelze divit, vypadal by tak trochu divně. Dobrovolníkem se stává Brunča a aby se necítil osaměle, jde s ním do dvojice Milan. Zatímco dopisuji deník, přichází s tím, že doplatili 22€ a můžeme tady zůstat. Celkem tedy 38€ za noc pro všechny...

Zaparkovali jsme kousek od budovy sprch, pod několik bříz. Začíná se docela smrákat, stavíme stany a pak vyrážíme na jídlo. Výhoda kempu je, že tady mají místnost pro vaření vybavenou elektrickými dvouvařiči i mikrovlnkou. Takže si dnes může každý udělat to, na co má chuť. Většina lidí měla rýži s gulášem. Kemp je zřejmě velmi slušně vybaven, mají tady hřiště na plážový volejbal, saunu, skvělé sprchy a zřejmě ještě spoustu vymožeností, které jsme nestihly objevit. Dojídáme v jídelně a při pohledu na hodinky, zjišťujeme, že je 23h. Sauna? Nikoliv. Pája oznamuje, že sauna je veřejně přístupná do asi 18h, teď už je privat...Tak aspoň můžeme posedět a popovídat. Výsledkem je, že jsme se s Pájou a Dájou domluvili, že zítra ráno si dáme petang. Zatím ho vozíme v autě jen jako těžítka. Pár lidí by se i přidalo, ale vstát na 6h je pro ně nad jejich možnosti. Před půlnocí rozpouštíme diskusní klub a já jdu vystrachat petang v autě. Ani jsem nečekal, že to bude takový oříšek. Ale po čtvrt hodině boje s chaosem slavím úspěch. Teď už jen zalehnout. Venca, Milan a Pája přišli později.

Poznámka: S kempingovou kartou FCC vyjde nocování v kempech levněji.

Středa 6.srpna 2003

(kemp Vuohimäki – Savonlinna - hrad Olavinlinna – Kerimäki – Punkaharju – Imatra – Kotka – carský srub Lankinkoski – Porvoo – cca 20km od Porvoo)

Probouzí mě déšť. Mám-li být přesnější – pěkný cedřák. Je 6.30h a je jasný, že petang se konat nebude. Na druhou stranu se vyspím. Tomu se říká pozitivní přístup k věci. ;-) Ale zase tak moc ne, protože v půl osmý se přichází Daniela zeptat v kolik odjezd. Podle počasí. Zatím je brzy, do Savonlinny to je kousek a hrad Olavinlinna otevírají v 10h. Navíc prší, tak proč skládat stany za deště. Chvilku na to přichází Dája, že jí začíná zatékat do stanu a navrhuje jej přenést pod přístřešek u jídelny a tam ho rozvěsit. Přijde mi to rozumný než aby jí navlhla i ložnice od stanu a měli s Fedym vlhký spacáky. Byla by z toho akorát další mrzutost. A měli bysme akorát přidělanou práci se sušením. Zase by nás čekala "sauna" u větráku topení v autě. Díky, nechci. Milánek to vidí jinak.

Prší, ale jdu pomoci Dáje a Fedymu přenést stan. Na tohle počasí opravdu oceňuji sandály. Co nateče, zase vyteče. Milánek asi změnil názor a jde nám taky pomoci se stanem. Fedy se proti kapkám vody navlíkl do vojenský pláštěnky, čímž budí dojem, že fakt hodně prší. Já vyrazím v triku a kraťasech s vidinou, že hned na to si dám pěkně teplou sprchu. Rozvěsili jsme stan a když už jsem na nohou, jdu si udělat nějakou snídani. Postupně vstávají další, je kolem 9h. Přestává pršet, takže bychom mohli za chvíli zvednout kotvy. Stihl jsem ještě ranní sprchu a probrat s Milánkem čas příjezdu do Helsinek. Oba to vidíme stejně, pokud chceme zajet na pevnost Suomenlinna, projít si město, navštívit skalní kostel, znamená to být na sedmou hodinu ve městě. Nakládáme mokré stany, takže sauna nás nemine, ale v jiné podobě. Odjezd v 9.45h do Savonlinny. Z kempu Vuohimäki (3,6ha) je to do centra Savonlinny 7km. Parkujem kousek od hradu, přičemž se nám povedlo najít místo bez placení. Přístup do hradu je po pohyblivém mostě, který se otáčí ve svém kloubu o 90°. Je to kvůli tomu, aby kolem hradu mohli proplouvat lodě. Máme asi štěstí, protože zrovna jedna loď jede. Po mostě přicházíme k hradbám hradu. Vstupné: Dospělý 5€, děti (7-17let) a studenti 3,50€, rodina (2+2) 12€, do 7let vstup volný. Otevřeno je různě, dle ročního období. Vždy ale od 10h, většinou do 15h, v sezóně do 17h. Další informace na www.nba.fi Prohlídku hradu lze absolvovat samostatně nebo s průvodcem. Výběr je široký – AJ, NJ, FIN, RJ, ŠJ nicméně čeština zatím chybí. S Milánkem a Brunčou jsme zvolili řeč našich nedávných ochránců. A to čistě z praktického důvodu – menší skupina. Bylo nás sedm oproti tlupě možná 30 lidí u anglického průvodce. Obvykle bývala na hradě vojenská posádka o velikosti 150 mužů, ve válečném stavu se počet vojáků pohyboval kolem šestiset. Olavinlinna je zajímavý hrad a může být kouzelné navštívit nějaké večerní představení, které se koná přímo na hradě. Viděli jsme jeviště a prostředí kolem, které hodně dotváří atmosféru středověku. Myslím, že těch vynaložených 3,50€ se vyplatilo.

Ve 12.30h odjíždíme směrem na Kerimäki, k největšímu dřevěnému kostelu na světě. Ze silnice č.14 odbočujeme na č.71. Ze Savonlinny je to pár kilometrů. Parkujeme poblíž kostela, který nepřehlédnete, protože je fakt obrovský a ani se nevejde nějak rozumně na fotku. Vstup je volný, což potěší. Jdeme se podívat po interiérech tohoto kompletně dřevěného svatostánku. Je moc pěkný, udržovaný a připadáte si tady opravdu hodně malý. Vše se snaží zachytit Fedy na kameru. Jsou momenty, kdy kameru musíme opravdu ocenit. Návštěvu tohoto kostela lze jen doporučit! Když jsme se všichni nabažili zdejší krásy, vyrážíme ve 13.15h směrem na Punkaharju. Původně jsme plánovali, že se v této oblasti plně eskerů vykoukáme, ale dnešní počasí je spíš oblačné a zřejmě nikdo nemá sklony se koupat. V Punkaharju stavíme v malé informační kanceláři, kde nás pěkně překvapili. Čím? Mají tady totiž brožuru "Finsko – fakta a mapa" v češtině! To jsme teda koukali. Pokud by ji už neměli, může to být tím, že jsme jim odvezli těch několik posledních výtisků. ;-) Kromě jiného jsme si nabrali i mapu Helsinek, kam dorazíme zítra. Auto zůstalo stát na parkovišti u infocentra a my jsme vyrazili na vyhlídkovou věž, která je poblíž. Výška je asi 45m a je volně přístupná. Začíná i lehce poprchávat... dnes to na koupačku opravdu nebude. Vyšlápli jsme si schody nahoru a za odměnu se nám naskýtá rozhled po zdejší jezernaté krajině. Hořejší část věže je zakrytá, tak na nás nefouká, neprší, ale i tak pocítujeme povětrnostní podmínky. Pája si všimnul, že se věž ve větru houpá. No jo, má pravdu, věž je v pohybu. Vyfotili jsme si alespoň jeden blízky esker malými dvířky v konstrukci, které se dají otevřít. Porozhlédli se po krajině a zahájili jsme sestup dolů. Jen škoda počasí, protože fotky budou dost tmavé. Cestou k autu si lidi nakoupili něco k snědku a ve čtvrt na čtyři odjíždíme do Imatry, kde je pod přehradou vyschlé

koryto řeky Vuoksi, které je v průvodcích zmiňované jako zajímavé místo k zastavení. V rámci zachování původního stavu a kvůli turistům se přehrada 1xdenně upouští do starého koryta. Po-So vždy v 19h, v Ne v 15h na půl hodiny. Bohužel se nám nepovedlo koryto najít, mapu Imatry nemáme – tak tedy projíždíme dál. Stejně by se přehrada upouštěla až v 19h. Jsme tu dřív, jelikož odpadlo dnešní plánované koupání na Punkaharju. Ušetřený čas však využijeme jinak, zajedeme do Kotky, kde je carský rybářský srub Lankinkoski a v přístavu dosud funkční ledoborec Tarmo. Za Lappenrantaou stavíme na benzině (0,744€/litr) a po menší přestávce pokračujeme po č.6 dál, v Luumäki sjíždíme na č.26 směr Hamina a po krátké dálnici vjíždíme do Kotky. Nejprve zajíždíme k carskému srubu, vstup: dospělý 4€, děti 2€, skupina 10osob 3€/osobu, otevřeno červen(červenec)-srpen každý den 10-19h, září-říjen 10-19h jen v sobotu a neděli. Z venku vypadá srub pěkně, ale 4€ za prohlídku se nám dávat nechtěj. Srub stojí u řeky – jak jinak, když je rybářský. Na místo interiérů jsme si prošli okolí, protáhli těla a pak zamířili autem do centra Kotky. Někde snad najdeme mapu, spoléháme hlavně na infocentrum, ovšem je zavřeno (Po-Pá do 18h) a ani ve výloze nemají mapu města. S trochou štěstí jsme ji našli na náměstí a pak už snadno dorazili do přístavu v němž se vyjímá ledoborec Tarmo – nejstarší ledoborec vyrobený v Anglii r.1907, který je dodnes schopný provozu. Vstup: dospělý 2,5€, děti a skupina osob (min.20) 1€/osobu. Otevřeno 10-18h. Jelikož je 19.45h můžeme si ledoborec prohlédnout jen z venku, Fedy filmuje. V osm hodin večer odjíždíme z Kotky. Počasí se přeci jen umoudřilo, svítí sluníčko a tak se dá věřit ukazateli u cesty, který hlásí vzduch 20°C, silnice 25°C. Kolem 20.30h vjíždíme do Porvoo, parkujeme v samotném centru na náměstí u infokanceláře. Je sice zavřená, ale materiály a infomapu si díky venkovní schránce můžeme nabrat i teď. Jak důmyslné. V Porvoo je zajímavá část města se starými dřevěnými domy. Je krásně vidět z mostu, což využíváme k focení. Bohužel je přeci jen šero, ale nemůžeme být všude za slunečného počasí. Prošli jsme si uličky mezi dřevěnými domky, svým charakterem připomínají trochu pražské uličky, včetně krámků. Ty jsou v tuto dobu již samozřejmě zavřeny. Zajímavé je, že jména ulic jsou ve dvou jazycích. Finsky a pod tím i švédsky. Něco po 21h odjíždíme hledat nocleh. Míříme za město po č.1552, odbočujeme na č.1551, abychom se zase vrátili na č.1552. Odboček je z cesty dost, ale do lesa jsou buď zahrazeny kameny/závorou nebo vedou k chatám. Milan s Vencou už by nejraději jeli do kempu... Naštěstí se objevila možnost sjet ze silnice. Napodruhé jsme úspěšní, našli jsme přijatelný flek a ušetřili tak za kemp možná tisícovku. Auto zůstalo stát na lesní cestě, s tím, že v noci zde snad nic nepojede a stany se postaví do lesa. Terén je trochu složitější, ale musíme si poradit. Jdeme s Vencou, Milánkem a Pájou poklidit kus plochy, odházet klacky a tak, aby bylo kam stany postavit. Co dělají ostatní, tot' otázka. Pája pak jde vařit, abychom na jídlo nečekali dlouho a my mezitím stavíme noční obydlí. Stan pro Brunču a spol. šel postavit docela dobře. Dája s Fedym si ovšem nařikají, že na jejich místě stan postavit nejde. Hmm, všechno jde, jen se musí chtít. Tak jsme jim ho s Vencou a Milánkem postavili. Pravda, mají pod mechem nějakou skálu, ale i to je řešitelné. Existuje něco jako kameny, stromky v okolí a tak. Za chvíli jsme hotovy a musím říct, že mají dost pěkně postavený stan, včetně napnutého tropika.

Jde se k večeri. Vřetena se ještě dovařují a tak se může aspoň "v klidu" probrat zítřejší odjezd do Helsinek. Milan navrhuje nebo spíš oznamuje, že odjíždíme v 6h. Brunča to řeší tak, že jde rovnou spát. Fedy navrhuje odjezd až na 8h, Dája se přidává s tím, že bude v Helsinkách všude stejně zavřeno. Zavřeno? To zřejmě ano, ale může nám to vadit? Jedině pokud bychom chtěli jít do každé budovy,

každé památky. Což nepřipadá v úvahu. Tolik času nebude. Otázka – když jsme byli v Oslu – v kolika objektech jsme byli? Zkrátka lidem se nechce vstávat. Pomalu dojíždáme a pořád jsme se ještě nesmluvili na zítřejším odjezdu. Nakonec to Milan s Vencou a Fedym řeší tak, že dělají na zítra časový harmonogram. Výsledkem je odjezd v 7.30h.

Čtvrtek 7.srpna 2003

(cca 20km od Porvoo – Helsinky – Turku – trajekt Turku-Stockholm)

Vstáváme před 7h. Lidi jsou po ránu nějaký živý. My snad dnes odjedeme na čas. Nevím, co se děje, ale je půl osmý a my odjíždíme... Do hlavního města Finska už je to relativně pár kilometrů a my cestou přemýšlíme, zda pořídit kartu Helsinki Card. Podle našich informací měla být cena 20€, ale z materiálů, co jsme si nabrali, zjišťujeme, že cena je vyšší. Dospělý 24€/1den, více viz.“Ceny“... S kartou lze jet grátis na pevnost, můžeme se grátis projet tramvají T3, která je určena zejména pro turisty a jejíž cesta vede vesměs kolem všech významných budov v Helsinkách. To je sice pěkné, ale chtělo by to, abychom tady byli celý den. Pak by se zřejmě vyplatila, protože s ní jsou některé vstupy do památek zdarma. Původně jsme mysleli, že si ji pořídíme, ale když spočteme kolik hodin budeme ve městě, nemá pro nás význam. V 8.30h parkujeme přímo u katedrály Uspenski. Maximální doba parkování 4h (1h/1€,..4h/4€). Dohodli jsme se, že nejdříve zajedeme na Suomenlinnu – pevnost, rozkládající se na několika ostrůvcích a ve své době střežící příjezd po moři do Helsinek. V automatu, poblíž nového trhu Kauppatori jsme si koupili lístek, dospělý 2€, děti 1€. První trajekt jede už v 6.20h, další po 40min. Čili kdybychom dnes přijeli na sedmou, mohli jsme se touto dobou již vracet z pevnosti zpátky. Možná bychom viděli pěkný východ slunce nad mořem a taky by jsme měli mnohem víc času na prohlídku hlavního města Finska. Místo toho jsme se o zhruba hodinu víc “vyspali“. Ještě že jsou Helsinky tak blízko, že si sem člověk může kdykoliv zajet a prohlédnout si je...

Chvilku čekání na loď jsme vyplnili návštěvou trhu, který se začíná pomalu probouzet a v 9.20h odjíždíme lodí na Suomenlinnu. Mimo Jury s Danielou, ti zůstávají. Zajímavý je – tedy pro Čecha určitě – nikdo nás nekontroloval, zda máme lístek. Hodně ozařený Čech by dojel na pevnost i zdarma. Cesta trvá od Kauppatori přibližně 15min a je vcelku pěkné, dívat se na Helsinky z moře. Podle průvodce je doslova “povinnost“ si odtud Helsinky vyfotit... Pro focení by to chtělo nějaký pořádný zoom, což není můj případ a musím vzít za vděk samotným pohledem. Ještě kdyby něco udělali s tím lešením a jeřáby... Cestu si můžete ukrátit tím, že se podíváte do novin, které se celé váží k pevnosti. Je zde mapa, zajímavosti, noviny Vás informují, že se můžete dokonce projet na trojstěžníku, kterého jsme viděli. Lákavá nabídka, ovšem upřímně řečeno, pro českou kapsu je tenhle špás docela destruktivní. Je tam celá řada zajímavých informací. Využili jsme, že jsme na moři a fotíme pevnost. Alespoň dokumentační foto. Mnohem lepší by bylo z výšky...

Po vylodění jsme zamířili do útrob pevnosti. Infocentrum se otevírá až v 10h, ale jelikož máme noviny z lodi, můžeme vesele vyrazit na prohlídku. Pevnost je hodně rozlehlá, takový 2h by tady asi člověk mohl chodit a návštěva musea by také mohla stát za to. Jedno se musí uznat, zdi rozhodně nemají tloušťku cihlových příček... mají aspoň 1,5m. Na 11h jdeme na molo, zakoupili jsme lístky v automatu a poté co se z lodi vyhrnuli turisté a vyjelo i jedno auto, nastupujeme a vracíme se zpět na pevninu.

Suomenlinna - nachází se v provincii Uusimaa a leží na šesti ostrovech přímo naproti Helsinkám. Je to unikátní a dobře zachovaná pevnost s hradbami a sérií opevnění. Suomenlinna je vzácným příkladem vojenské architektury. Zdi jsou vystavěny z granitu a celkem 190 budov je z cihel. Ostrovy mají rozlohu celkem 73ha a čtyři z nich tvoří v podstatě uzavřenou pevnost. Uprostřed mezi nimi je loděnice, která byla uměle vytvořena odstřelením mořského dna a přehrazením průlivu mezi ostrovy.

Pevnost se původně jmenovala Sveaborg (Švédská pevnost) a práce na ní začaly rozkazem švédského parlamentu r.1748. V té době to byla největší stavba v celém Švédsku a pracovalo na ní najednou i více než 6.500 dělníků. Pevnost byla vybudována, aby bránila vstup do Helsinek a poskytovala lodím chráněné zimní kotviště. Když Finsko získalo v roce 1918 svou nezávislost, jméno pevnosti se změnilo na Suomenlinna, tj. Finská pevnost.

Na molu ve městě jsem zaregistroval i možnost projet se po Helsinkách vyhlídkovou lodí (Helsinki sightseeing), kolik co stojí, viz.“Ceny“. Teď už je to na každém kam vyrazí. Přeci jen, když jde člověk sám stihne toho víc než v tlupě. Tak trochu náhodou jsem se připltl k turist info, což jsem patřičně využil. To, co jsem viděl, nelze popsat jinak než jako opravdu vybavené informace. Asi hlavním tahákem bylo pro všechny navštívit skalní kostel Temppeliaukio Church. Pokud by si někdo myslel, že stojí na nějakém útesu, či stranou z města – mýlil by se. Kostel je opravdu nenápadný, hlavně tím, že je zabudovaný do skály a nebyť haldy autobusů s turisty, člověk by jej klidně minul. Vstup je volný, což potěší, ovšem radost kompenzuje dav lidí uvnitř! Ale když už se tam dostanete, tak si to vychutnejte. Je to skutečně zajímavá a ojedinělá stavba. Vnitřní stěny kostela jsou jen minimálně upraveny, vše je v přírodním kamenu a v období kdy, je víc vody, stékají po stěnách praménky vody, což jen dotváří a potvrzuje vztah severanů k přírodě. Zajímavé je i řešení střechy, pomocí měděného drátu a skla. A výška kostela – uvnitř to hodně zkresluje a lidi mají tendenci nadsazovat. Zkrátka zajděte se podívat! Je to totiž jedna z mála staveb, která podle mého názoru stojí určitě za návštěvu. Čas je neúprosný a proto mířím dál směrem k Uspenski katedrále přes Senate square na němž se majestátně vyjímá jiná katedrála, jejíž čtyři kopulovité věžičky jsou vidět i z nového tržiště Kauppatori. Vše je zachyceno na fotce. ;-) Pár minut před polednem přicházím k autu, je tady jen pár lidí, tak se jdu ještě podívat na chloubu řecké ortodoxní církve – katedrálu Uspenski. Podle průvodce je třeba ji vidět. Tentokrát má pravdu! Vnitřek je bohatě zdobený, prostě přepych. Líbilo se to i Jurovi s Danielou, s kterými jsem se tam potkal. Do skalního kostela nedošli, za to byli ve starém trhu (budova u mola odkud jsme odjížděli na pevnost). Starý trh vyniká tím, že se tam prodává spousta jídla a člověk prý nemohl odolat nic nekoupit. Což jak jsem zjistil, nebyl zdaleka jen jejich názor. Trochu mě to mrzelo, ale co, nemohu být všude. Třeba příště. Po 13h opouštíme parkoviště a přes jednu z nejrušnějších tříd Poioisesplanadi najíždíme na též frekventovanou třídu Mannerheimint. Projíždíme kolem Finlandia Hall (novodobá stavba, která Vás zvenku pravděpodobně nezaujme), Finnish National Opera až k olympijskému stadiónu, kde vyhrál Emil Zátopek legendární maratón. Je krásné počasí, tak doufáme, že se dostaneme nahoru na olympijskou věž. Cena je příznivá, jen 2€. Výtah je pro 6osob, tak si musíme vystát frontu. Jak zjišťujeme, tvoří ji taky Češi. Jak je ten svět malej. Nahoře ve Finsku jsme snad nepotkali ani jedno auto (vyjma vesničky Santa Clause), jih Finska už je přeci jen pro lidi civilizovanější a dostupnější. Jsou tady

jako soukromý zájezd a večer letí do Stockholmu a pak přes Dánsko domů. Po zhruba 10min čekání vyjíždíme i my nahoru, kde je zase pro změnu zástup čekajících dolů. ;-) Řekl bych, že běžně tu fronta není. To jen nám se povedlo tady se sejít se zájezdem... Je opravdu pěkné počasí, které jen vybízí k vyhlídce po celých Helsinkách. Z věže máte celý olympijský komplex jako na dlani, vlastně - celé město.

Tak jak se lidi nabažili vyhlídky, sjíždí na etapy z věže dolů. K autu míříme společně, jen tu není Milan s Dájou. Daniela nám vyřizuje, že se šli podívat do parku na Sibeliův památník a máme na ně počkat u auta tak 10min. Zajímavý, kdyby to řekli všem, mohli jsme dát rozchod třeba na půl hodky. Možná se tam chtělo jít podívat víc lidí. Namísto toho na ně čekáme a rozhodně mnohem déle než říkali! No, ať si to každý přebere po svém, jestli to bylo fér.

Tak a to bylo poslední zastavení v Helsinkách. Dojmy – trochu smíšené. Některé budovy jako Finlandia Hall, Ice Hall jsou příliš nové, moderní a zvenku nikoho nijak nezaujaly. Na druhou stranu, návštěva pevnosti Suomenlinna, katedrála Uspenski, starý trh na Kauppatorii zase stojí za to. Za těch několik hodin, co jsme zde strávili se neodvažuji více soudit. Naše další cesta vede do Turku odkud nám večer vyplouvá trajekt společnosti Viking Line do Stockholmu. Cesta uběhla v pohodě a v Turku zajiždíme rovnou na terminál, abychom zjistili co a jak, eventuálně vyměnili voucher za lodní lístek. Ten máme vyřízený již z Čech a přišel nás na 524€ (16.712CZK). V ceně jsou i kajuty po dvou osobách. Na informacích nám řekli, že výměnu lze udělat nejdříve v 19h, tedy za zhruba hodinu. Tak se alespoň zajdeme podívat krátce do města, auto necháváme na parkovišti u trajektu – dokonce chtějí i v tuhle hodinu parkovné!

Vzali jsme to při molu, kolem námořního muzea a vojenských lodí Suomen, Joutsen až k plachetnici Sigyn. Všechny tři lodě je možné si za poplatek prohlédnout zevnitř, ale to už bychom dnes nikam nedošli. Vstupné bylo přijatelné i pro českou kapsu, jen pár euro. Pokračujeme dál kolem ústí řeky Aurajoki a zastavujeme se až u přivozu pro pěší a cyklisty. Pokud se ptáte proč, tak proto, že nám uniká jeho smysl. O zhruba 150m dál totiž stojí most Allegatan.. Rozhodli jsme se překonat most po svých, náš cíl malého putování po Turku je větrný mlýn, nacházející se poblíž sportovního areálu Paavo Nurmen stadion. Najít mlýn s mapkou je v pohodě, ale k naší smůle se zde právě od 19h koná kulturní akce (asi divadlo) a tak se vybírá vstup, což nám zabránilo dostat se až k mlýnu. Inu co, otáčíme a vracíme se jinou cestou k mostu. Za ním jsme se rozdělili na ty, co chtějí do historického centra a na ty, co míří k autu. Jelikož se blíží čas srazu u auta (19.30h), volím pozvolnou chůzi podél přístaviště k autu. Ještě si tak jednou vychutnám zdejší atmosféru – z jedné stylové dřevěné kavárničky je slyšet i jazz. Inu, proč se na chvíli nezaposlouchat do tónů černošské hudby. Stihl jsem vyfotit přívaz a jednu cihlovou restauraci v ulici Läntinen Rantakatu, kterou jsem bral spíš jako fotopokus. S mojí pozvolnou chůzí jsem brzy dostižen vracejícími se “sprintery” z centra, kterým vévodí Milánek s Vencou. Div, že neběží. Fedy s Brunčou jsou kousek přede mnou, ke mně se připojil Pája s Dájou a kousek za námi jdou Jura s Danielou. Být v 19.30h u auta je hodně šibeniční čas, proto jsme zrychlili co to jde, snad Venca s Milanem počkají. Vždyť ví, že jdeme hned za nimi. Tak ne, muselo se popojet o cca 200m, Fedy vyřídil výměnu voucheru, nasedáme a najíždíme na terminál, kde jsme dostali devět magnetických karet pro otevření kajut + visačku do auta, která má být umístěna tak, aby byla zvenku vidět. Čekání na najíždění jsme si vyplnili domlouváním, kdo půjde na vyhlášený raut na lodi u Viking Line. Nakonec se všichni

rozhodli pro, byť cena 21€ (18€ pokud si místo dopředu rezervujete) je pro Čecha vyšší. Na druhou stranu, za oběd někde v restauraci bychom vyplázli 10-15€, dostali brambory, maso (rybu), nějaký salát a stejně by nikdo nebyl najedený. Tedy asi vyjma Páji. Ten snad žije ze vzduchu. ;-). A taky – kdoví, kdy bude zase někdo z nás mít takovou příležitost. Dája nás postupně zkásla s tím, že ihned po njetí do trajektu to dojde zařídit.

A už se nalodujeme, trajekt nese vznešené jméno ISABELA – nejdřív osobáky, protože jsou nízké a jejich podlaží se zvedne, co to jde a teprve pak najíždí dodávky, busy a nákladáky. Dája vyrazí a je úspěšná. Ještě nějaké volné místo bylo a protože byla Dája mezi prvními, je to OK. Za ní se vytvořila prý pěkná fronta. Ze zkušenosti věděla, že to chce vyrazit ihned! Všichni se těšíme, jak si dáme sprchu a vyrazíme na věcu, ovšem musíme trochu změnit plán. Raut začíná ve 21h a za slabých deset minut se sotva osprchujem. Nu což, poradíme si a cestovní špínu schováme pod čisté věci. Dokonce jsem si vzal i ponožky. Jaký to nezvyk, nebýt v sandálech na boso po nějakých čtrnácti dnech ;-). Je 21h....

Mořský raut aneb žranice za 21€...začátek 21h, doba trvání 120min, účinkují: všichni. Usedáme ke dvojstolu, které jsou rezervovány jen pro nás (10míst). Zatímco se rozkoukáváme, přichází obsluha, kontroluje zda jsme na správném místě a odebírá nám jeden tiskopis, kopie nám zůstává. Teoreticky s námi u stolu mohla být jedna osoba grátis. Docela by mě zajímalo, jestli je kontrola tak důsledná, aby počítala kolik lidí sedí/má sedět u jednotlivých stolů. Od stolu je i vidět na moře, na míjející ostrůvky, moc příjemné posezení, ale nás teď hlavně zajímá jídlo, tak hrrr na něj. Každý si jdeme naložit svoji první porci jídla. Předeseílám, že jídla je tu hodně. Rautový pult má po obvodu dobrých 60m. Jsou k mání různé druhy masa, ryby upravené na různé způsoby, naložené na sladko, na kyselo, na slano, naložené v různých omáčkách, k dochucení jsou k dispozici všelijaké zálivky, hořčice, cibule, zelenina, saláty, můžete si dát kaviárek – červený, černý, žlutý, můžete se přejíst krevetama a dalšíma mořskými příšerkama a pokud se Vám pořád zdá, že tu něco chybí, máte pravdu. Na závěr si dejte palačinky plněné borůvkami, jako přílohu přidejte některou ze zmrzlin, ochutíte si to kousky ananasu, papáji.... To vše, pokud to máte ještě kam do sebe dát. K jídlu samozřejmě patří i pití. Jak jsme na tom byli? Tvrdý alkohol byl za vlastní, pivo (Lapin Kulta), víno (červené i bílé), kafe, pepsi, sprite,... to všechno je zdarma k dispozici, stačí si jen natočit. Malou vadou na kráse byly 0,2l skleničky. Na víno byly akorát, na pivo – to abyste zůstali stát u pípy a na cestu si rovnou dali jednu sklenku na ex. Ale to byla jen piha na kráse a velikosti tohoto rautu. Nacpali jsme se všichni a žaludek nás zřejmě v tuhle chvíli neměl moc rád. Nejvíce se ozval u Danieli, která si musela jít ulevit. V půl jedenácté už toho máme všichni dost. Co je nám teď platné zjištění, že v dětském koutku mají nugety...Během rautu jsme udělali několik fotek a Fedy nafilmoval polovinu rautového stolu. To kdyby nám někdo nevěřil. ;-). Ve 23h se zavírá restaurace, odhaduji tak pro asi 200lidí. Však už bylo na čase, do jednoho jsme přejedený a taky lidem kolem nás se možná ulevilo... Nevím jestli si lidi běžně dávali 4-5porcí. U našeho stolu to byla normálka a chvílemi ani obsluha nestačila odnášet vyjedené talíře. V tom okamžiku jsme asi nejvíce ocenili jedno neobsazené místo. Sem se totiž stěhovalo vše přebytečné z našeho stolu.

Pár z nás vyrazilo na venkovní palubu líp zatrávit, někdo do sprchy spláchnou špínu. Jaká to slast. Jediné na co jsme se zmohli s plným břichem, je sednout mezi kajuty na chodbu, podívat se na mapu Stockholmu a čekat až se dobijí baterky u kamery. Aby to nebylo zase tak statický, jdu si projít loď – restaurace, bary, live muzika, disco, sauna a při té příležitosti zjišťuji, že jsme na 2.palubě z deseti. Ještě

pod úrovní aut (3. a 4.paluba). Další paluby 5,6,7 jsou lepší kajuty, 8. a 9.paluba je zábavní, 10.paluba vršek lodi, výhledy. Lidi, co nastupovali na paluby 5,6,7 jsou při vstupu na loď vyfoceni a mají možnost si svoji fotografii koupit. Někdy je vidět pěkná momentka.

Náš diskusní klub se kolem 0.30h rozpadá, část z nás (mimo Brunči, Venci a Fedyho) se jde podívat na live muziku. Hrají starší známé hity, které se dají poslouchat, jinak bychom tam těžko vydrželi do konce v 02h... Noc je mladá, proto se přesouváme na disco, ovšem tady "hrají" cosi, co nedokážu ani popsat. Podle našeho názoru to jsou spíš nějaké zvuky než hudba. A protože se to nelepší, odcházíme se do kajut vyspat. Brunča už statečně zařezává, trochu mu závidím, že bude zítra na rozdíl ode mne zcela ready. Poté co jsem se vydrápal na horní plošinu (čti postel) mohu jít konečně spát. Je něco před 2.30h. Do Stockholmu připlouváme na 6.30h, tak se uklidňuji tím, že mě čekají necelé 4h kolébavého spánku. Velikost kajuty – asi 2x1,5m.

Pátek 8.srpna 2003

(na lodi do Stockholmu – Stockholm – Drottningholm – Södertälje – Nyköping – Norrköping – před Kalmarem)

Good morning, které slyším od kohosi má na mě stejný účinek jako klackem do hlavy, je 5.15h! Skvělý, spal jsem necelé 3h. Ležím dál a ostatní v kajutách zřejmě taky. V duchu si tak říkám, zda ta kajuta byla k něčemu... byl to spíš přepych. Spousta lidí spala na 8.,9.palubě jen tak.

Asi po čtvrt hodince vstávám, jediné co mě k tomu přimělo, je vidět příjezd do Stockholmu z lodi a možná udělat zajímavou fotku při východu slunce. Byť teď už je samozřejmě slunce kus nad obzorem. Nádherný výhled z 10.paluby je umocněn azurovým počasím. Bude opět prima den! Cesta do přístavu ve Stockholmu vede mezi mnoha ostrůvky a tak nepřekvapí zjištění, že samotné hlavní město Švédska je také rozloženo na několika ostrovech. Kapitán hlásí, aby se cestující začali pomalu připravovat k výstupu. Opouštím vrchní palubu a mířím do kajuty pro věci. Nejlépe výtahem, ovšem ten je teď pěkně vytížen. Chvilí to trvá... povedlo se, nastupuje nás asi osm. Výtah staví na 9.palubě, prý někdo chce přistoupit... ;-) není kam. Pokračujem dál a to samé se opakuje na 8,7 i 6 palubě. Akorát tady jsem to už nevydržel, rychlejší to bude pěšky. Vystupuji, ale omyl. Schodiště je totálně zacpaný, lidí jsou tady s kuframa, bágla atd. To mi stačilo k tomu, abych změnil názor. Sešel jsem jakž takž jedno poschodí na 5.palubu a vracím se k výtahu. Paradoxem je, že když zastavuje, nastupují mezi ty samé lidi, které jsem o palubu výš opustil. Asi je to pobavilo, stejně jako mě. Výtahem jsem nakonec šťastně dojel na 2.palubu. Z kajuty 2511 si беру svoji tašku a jak tak koukám, Brunča ji tady ještě má. Zřejmě se taky někde brodí v davu. To by mě zajímalo, jak by to vypadalo při takový nouzový evakuaci, když jen při vystupování jsou lidi takhle zaseklý. No nic, mažu na 3.palubu do auta. Jsme všichni krom Brunči, čekat na něj nemůžeme, vyjíždí se. Naštěstí je hned po výjezdu, kde zastavit a oranžová barva musí být pro Brunču nepřehlédnutelná. Za zhruba 10min dorazil mořeplavec Brunča. Někteří stihli i malou snídani. Nasedáme a odjíždíme do centra. Parkování na Gamla Stan se nepovedlo, je to vyhražené parkoviště pro zdejší obyvatele. Napodruhé parkujeme v ulici Olaf Palme Gate. Parkovné 10SEK/30min, automat je samozřejmě na kovové, které nemáme. Pán, co si právě zaplatil parkovné, drobné nemá, ale zavedl mě na náměstí, kde trhovci staví stánky, je 7.15h. Ty určitě budou mít drobný, říkám si. Omyl, ani na popáté nejsem úspěšný. Trn z paty mi vytrhl otevřený McDonald, kde jsem dostal aspoň 50SEK v kovu, víc mi

nedá, potřebuje na vracení. Zamířil jsem zpět k autu, s tím, že musíme ještě rozměnit papírovou padesátku. Toho se ujala Dája a úspěšně. Po menší ranní peripetii máme konečně 80SEK, abychom nakrmili automat. Je pěkně nenažranej, raději to ani nebudu přepočítávat na českou Kč. Zajímavý je, že švédové, norové, dánové nemají kovovou dvoukorunu. Tak a máme zaplacené parkování do 12.13h.

Vedení svěřujeme Dáje, protože z nás zná Stockholm zřejmě nejlépe. Přecházíme přes blízké náměstí kolem turistických informací (ještě zavřeny) a naše první kroky vedou ke královskému paláci. Je zřejmě brzy, na ulicích je vidět jen pár lidí. Dája nás všechny zavedla na staré náměstí, vedle královského paláce. V odpoledních hodinách to zde samozřejmě ožije a svojí atmosférou to připomíná Staroměstské náměstí. Velikostí je však toto náměstíčko mnohem menší. Venca se rozhodl vyrazit po své trase do Vassa museum, Brunča jde také po svém. Postupně se vydali sami na průzkum Jura s Danielou a chvíli na to i já. Milánek poznával krásy města s Pájou a za Dájou přijel její známý z dob, kdy studovala v Uppsale.

Vrátil jsem se na náměstí k informacím, opět velice slušně vybavené, jen některé materiály chybí v angličtině. Hlavně, že mám mapu a mohu vyrazit k vodě. Dnes to bude zase pálit. Cestou po Klarabergsgatan jsem se zastavil na vlakovém nádraží a připomněl si dobu, kdy jsme tady byli s tatškou. Ve Švédsku zapomeňte na českou zvyklost – sedět třeba půl hodiny před odjezdem ve vlaku. Na nástupiště Vás pustí jen s platným lístkem a cca deset minut před odjezdem vlaku. Dřív ne!

Ulice je plná obchůdků se zbožím pro turisty, mně zajímají akorát pohledy a zaujala mě historická stavba na břehu. Po zběžné prohlídce zvenku pokračuji dál při břehu ulicí Norr Mälstrand, abych po necelé hodině chůze dorazil k cíli. Na mapě je to značené jako místo pro koupání, zatím se zde lidi spíš opalují. Je 10.15h. Zabral jsem si flek na lavičce s pěkným výhledem na vodu a píši paměti do deníku. Přicházejí další lidi a posekaná louka (park) se přeci jen pomalu zaplňuje. Nelze se divit, je opravdu teplo. Do vody se ještě nikomu nechce, ale to přijde až bude slunce nejvýš. Čas pokročil a já abych pomalu začal uvažovat o návratu. Vracím se cestou parkem, která je obležená lidmi chytajícími bronz. Pro mužskou část – některé švédky jsou opravdu pěkné. Cestou kolem krámků jsem si koupil větší pohled Stockholmu za 10SEK. Ceny pohledů: klasická velikost 4-6SEK, velký 10SEK, tři velké za 20SEK. Množstevní cena jde, ale vybrat tři pěkné pohledy je docela oříšek. Stockholm na nich vypadá moc pěkně, ale ty barvy... je vidět, že pohledy jsou hodně upravené, barvy jsou nepřirozené. To mě zas tolik nenadchlo. Z náměstí s informacemi jsem to vzal k autu ulicí Drottningatan – pěší zóna. Svojí výzdobou je to velice zvláštní ulice, protože mezi domy jsou natažená lanka a na nich visí vlajky Norska, Finska, Dánska, Švédska a dalších států. Tohle se vyplatí i vyfotit, jen dostat pěknou švédku do záběru, jenže jako naschvál žádná nejde. Odbočuji směrem k tržišti, kde jsem ráno kšeftoval. Ted' už je trh plný lidí. Převládá především ovoce, zelenina, květiny, umělecké drobnosti, výrobky z kůže. Trhovci jsou místy horší než naši vietnamští stánkaři – doslova. Neodbytní jsou hlavně zelináři, jelikož jejich zboží podléhá zkáze a proto jakmile je někdo v dosahu jejich hlasivek už ho zkouší oslovit a něco nabídnout. Je to trh... a já nejsem výjimka. Čas hodně pokročil a tak se s trhovcem nemohu moc vybavovat. Zkouší angličtinu, němčinu, francouzštinu, ptá se odkud jsem... Je to tu pěkně udělané, založil jsem nový film a první snímek z něj věnuji právě tomuto tržišti.

Ve 12.15h jsem u auta, jako poslední doráží po pár minutách Brunča, Dája se rozloučila se svým kamarádem, nasedáme a před půl jednou odjíždíme. Za volantem nesedí nikdo jiný než Loprais,

navigaci si bere na starost Milánek. Docela jsme bloudili, takže z města vyjíždíme teprve po 50minutách. A to po silnici, která vede na Uppsalu – tedy opačným směrem... Venca otáčí a rozhodl se, že než pojedeme dál vyměníme levé přední kolo. Zastavujeme v jedné klidné ulici na předměstí Stockholmu a pouštíme se do výměny. Aby to nebylo zas tak jednoduché, oba šrouby, držící rezervu nejdou povolit. Jeden se mi po chvíli sice povedlo vytočit, ale to je málo. Druhý se ani nehne. Chtělo by to větší páku, třeba trubku nastrčit na klíč. Dája s Brunčou se jdou zeptat „domorodce“, který je na zahradě, zda by něco takového měl. Trubku nemá, ale podívá se po něčem. Za chvíli přišel se svým vybavením a na místo klíčů, přines nastavitelné kleště. Jeho nářadí připomíná spíš instalatérské vybavení. Zkouší zabrat kleštěma, ale akorát ojel šestihran šroubu. Nechává to být. Navrhuje stříknout tam brzdovku. Tu máme a už jsme ji zkoušeli, ale ve spreji bude lepší. Pán je ochotný, došel pro ni, zkoušíme, ale ani teď se nepovedlo. Doporučuje nám zajet na blízkou benzinu, cca 300m a tam nám prý určitě pomohou. Zbalili jsme věci a zájždíme na ni. Dája s Brunčou domluvili půjčení golovky s dlouhou pákou. Milánek zabral a šroub se ukroutil. Což nevadí, hlavně že se dostaneme na rezervu. Výměna už je otázka chvilky, ještě se umýt, dočepovat vodu a můžeme vyrazit. Je už skoro 16h... Na ostrov Öland je to kus cesty, tak navrhuji jet rovnou, eventuálně se cestou vykoupat, dojet dnes dřív a pořádně se vyspat, protože na trajektu se nikdo moc nevyspal. I ti největší spáči naspali maximálně 5h. Milánek to vidí jinak, musíme zajet na královské sídlo do Drottningholmu, zítra je celý den do cca 16-17h volno a času na koupání bude dost. Fedy je taky pro i za cenu, že holt dnes pojedeme déle. Tak jsem zvědav nakolik je to reálné. Dnes pojedeme pěkně dlouho, ze Stockholmu na Öland je to Odjíždíme z benziny, napodruhé jsme nabrali správný směr do centra a pro přesnější orientaci jsme vytáhli podrobnou mapu města. I s ní jsme se lehce odchýlili od trasy, kudy jsme chtěli projet město, ale je to v pohodě. Po pravdě řečeno, orientace ve Stockholmu nic moc, hlavně v místech, kde se sbíhají pruhy, nájezdy atd. Po necelé půl hodině jízdy najíždíme na správnou výpadovku č.275, z které na kruháči sjíždíme na č.261 a asi po 3km jsme na místě. Parkování je volné a my si jdeme tedy projít švédské Versailles. Areál kolem zámku je nádherně upravený, stojí zde i stráž. Počasí nám dnes přeje, tak toho využíváme i při focení a filmování. Po asi tříčtvrtě hodinové vycházce po areálu se vracíme k autu. Cíl je jasný, ostrov Öland, stejně jako to, že dnes pojedeme dlouho.

Palác Drottningholm se nachází na Královnině ostrově v jezeře Mälaren v provincii Stockholm. Celý komplex zahrnuje palác, divadlo, zahradu, anglický park, čínský pavilon a gotickou věž. První královská rezidence vznikla na zdejším ostrově koncem 16.století. Celý komplex byl restaurován na počátku 20. století a je nádherným příkladem královského paláce z 18.století postaveného pod vlivem paláců ve Versailles.

Doufáme, že půjde vyhnout se centru Stockholmu. Pohled do mapy nás této iluze rychle zbavil. Z Drottningholmu to jinak nejde. Naštěstí teď je to snazší, z č.261 na č.275, na E4 a už to valíme na Södertälje, Nyköping, Norrköping a po E22 směrem na Kalmar. Cesta je to dlouhá, navíc se začínají krátit večery, přeci jen už jsme níže. Je 22h a do Kalmaru nám zbývá dobrých 100km. Jedeme ještě hodinu a v jedenáct večer zastavujeme na louce. O kus dál je dům, proto v tichosti stavíme stany, tentokrát jdou postavit úplně v pohodě. Jsme asi 25km před Kalmarem. Něco málo jsme pojedli, bez vaření. Na to už není čas, všem se nám chce spát. Na zítra je domluven odjezd na 8h. Nejlip uděláme,

když odsud zítra hned ráno zmizíme, přeci jen o kousek dál je domek a nasnídáme se na pláži na Ölandu.

Sobota 9.srpna 2003

(před Kalmarem – most z Kalmaru na Öland – Mörbylånga - maják Långe Jan - Eketorps borg – Kalmar – Hagbyhamn – Karlskrona – Ronneby – Karlshamn – Kristianstad –Ystad – Trelleborg – trajekt Trelleborg-Sassnitz)

Krátce po 8h opouštíme louku. Bez snídaně jsme vcelku všichni schopný dodržet čas odjezdu. Je opět nádherné počasí, tak se těšíme, jak si užijeme vyhlášené švédské pláže na Ölandu.

Öland je po Gotlandu 2.největší ostrov Švédska. Od pevniny jej odděluje průliv Kalmarsund a spojuje od roku 1972 most Ölandsbron (délka 6.072m). Je zde k vidění mnoho větrných mlýnů, jejich počet se udává kolem 400. Můžete navštívit opravený hrad Eketorp, největší stepní oblast (Stora Alvaret) severní Evropy, rozkládající se na jihu ostrova na ploše 300 až 400km². Dojedete-li na samotný jižní cíp, navštivte maják Långe Jan, nebo na severu Långe Erik. Celý ostrov snadno přejedete, jeho délka je 140km, šířka 4 až 16km.

Jedeme do Kalmaru a po chvíli cesty už vidíme most spojující Öland s pevninou. Přejezd je volný a je z něj nádherný pohled na podlouhlý ostrov Öland. Po jeho zdolání zastavujeme u supermarketu RIMI. Od 8h mají otevřeno, tak si jdeme něco nakoupit a utratit tak kovové SEKy. V obchodáku nás zaujaly kasy: Pokladní vám vrátí pouze papírové bankovky, zatímco kovové vypadnou z kasy sami. Pokud byste platili kovovými, nedáváte je pokladní do ruky, ale nasypete je do kasy, podobně jako do automatu. S tím jsme se zde setkali poprvé. Taky se zde vracejí PET lahve a hliníkové plechovky. Na obojí je záloha, na plechovku 0,50SEK, na PETku 0,13SEK. Vracení je ve skandinávii běžné, ale až tady nás napadlo to vyzkoušet. Stejně už nebude potřeba tolika PETek na vodu. Milánek, Pája, Venca, Fedy na to jdou – povedlo se, ovšem namísto peněz dostali papír potvrzující vrácení v určité výši... Zřejmě se to dá uplatnit u pokladny v obchodě. Nevadí, nešlo nám o peníze, spíš o to, si to vyzkoušet. Do Čech tahle “móda” dorazí za pár let a to budou skandinávci zase už někde jinde.

Nasedáme a vyjíždíme k majáku Långe Jan na jižním cípu ostrova. Pro cestu na jih jsme zvolili vedlejší silnici, vedoucí co nejbližší k moři. Projíždíme Ölandem a rozdíl mezi ním a pevninou je patrný. Öland je zemědělskou oblastí, při cestě jsou vidět cibulová pole, krávy, koně, pole jsou od sebe navzájem oddělena kamennými mezemi. Když se tak člověk rozhlédne, kamenů je zde skutečně neuvěřitelně mnoho. Projíždíme přes Mörbylånga dále k jihu. Před Gårdstorpem stavíme a fotíme starý dřevěný mlýn na zelené louce poseté velkými kameny. Pěkný záběr. V pozadí jsou vidět vrtule vyrábějící elektřinu. Na celém Ölandu je jich poměrně dost, vždyť podmínky jsou tady k tomu příznivé. Celý ostrov je rovinatý a větru z moře nic nebrání. Dřívější generace určitě věděly, proč postavit mlýny. Míříme k majáku, jež je jedním z nejfotografovanějších míst na celém Ölandu. Je jasné, že za tohoto počasí k tomu přispějeme i my. Za příjezd k němu se platí: osobní auto 50SEK, autobus 10SEK/osoba, motorka 20 SEK.

Lístek je zároveň vstupným na maják. Je nádherné počasí. Kolem majáku je na moři velké množství ptáků, zřejmě proto je zde pozorovací stanice pro ornitologi. Stoupáme nahoru, abychom si

vychutnali výhled. Z jeho vrcholu fotím východní pobřeží – zajímavá spleť barev. Obešli jsme si maják a i my si jej fotíme z břehu moře. Zcela k moři nedojdete, kvůli zákazu vstupu. Je zde zřejmě ochranné pásmo kvůli labutím. Je zajímavé vidět tolik labutí a ještě k tomu na moři. Nasedáme a frčíme na Eketorps borg - sídlo, kde se mají ještě dnes provozovat stará řemesla. Vstup je 50SEK, což nás odradilo. Prohlédli jsme si tedy aspoň brožury, které byly k dispozici u kasy. Je 11.15h, slunce už začíná hřít a je tedy nejvyšší čas zajet na pláž. Projíždíme při východním pobřeží směrem na sever. Na úrovni Kalmaru, přejíždíme ostrov z jeho východní části na západní, s tím, že pláže budeme hledat v oblasti

Tip na pěkný snímek: Dříve než se vjede na most z Ölandu do Kalmaru, vede silnice kolem starého a již nepoužitelného dřevěného mostíku pro pěší přes jezero, zasazeného do sytě zelené trávy.

nad mostem do Kalmaru. Povedlo se nám však minout sjezd a už frčíme po mostu zpět na pevninu.

Nevadí, najdeme něco na druhé straně. Zdá se, že máme usnadněné hledání. Hned pod mostem na pevnině je vidět písčná pláž s několika lidmi. Paráda. Sjíždíme, parkujem kousek od moře a těšíme se na koupání. Ale jaké to překvapení, voda není vůbec modrá, byť se tak z mostu tvářila a už vůbec ne čistá. Do toho nevlezeme! Ke všemu je zde značka, která zřejmě znamená "koupání pro psy". Pravda, ani jeden z lidí, kteří tady jsou se nekoupe. Nasedáme, je už půl jedné odpoledne. Domluvili jsme se, že zajedeme na zámek do Kalmaru (jen na foto) a vyrazíme směrem na Trelleborg. Cestou uděláme zastávku a vykoupeme se. Už je jasné, že z dnešního volného dne, moc času na koupání nebude. Byť se to včera říkalo...

Parkujem v Kalmaru, ale mnohem dál od zámku než jsme si mysleli. Závěrečný kousek cesty vede pěkně upraveným parčíkem. Už odsud je pěkně vidět celý majestátní zámek, využili jsme toho a z jednoho příhodného místa v parku pořídili foto. Je to po slunci a právě zde je zřejmě poslední možnost si jej takto nafotit. Usoudili jsme, že dál nepůjdeme. Chtěli jsme jej hlavně vidět na vlastní oči a proto obracíme zpět k autu. Po č.22 pokračujeme na Karlskronu. Z hlavní silnice pak sjíždíme na vedlejší, abychom byli co nejbližší moři. Zkoušíme odbočku do Hagbyhamn, jenže cesta končí asi 100m od moře a dál už je jen soukromý pozemek... tak to nevyšlo, otáčíme a vracíme se na vedlejší silnici. Míjíme značku kemp+možnost koupání. Tím je jasné kam míříme. Za chvíli už parkujeme u kempu na travnaté louce sloužící jako parkoviště. Milan doporučuje lidem si sbalit definitivně věci – je to poslední místo, kde bude větší zastávka. Pak až v Plzni. Vykládáme komplet peugeotika, zjišťuji, co všechno je v autě a lidi si pomalu balí věci do batohů. Je kolem 13.20h a vzhledem ke vzdálenosti do Trelleborgu + nějaké časové rezervě jsme domluvili odjezd na 16h. Na koupání tedy zbývají maximálně 2h. Nejdřív je ale třeba dát si věci dohromady. Společný oběd se dnes konat nebude, každý kouká se rychle spakovat a jít se naložit do vody. Oběd je individuální, já jsem statečně zlikvidoval dvakrát tuňáka v konzervě s tvrdým, ještě norským chlebem. ;-) A jaký byl. Odcházím k vodě, už se těším jako malý dítě. Už abych tam byl... a když už stojím na břehu a koukám na vodu – nevím, nevím jestli do toho vlezu. Moře má divnou barvu a čistý až tak není. Malou útěchou mi může být, že se lidi z kempu koupají. Převážně děti. Procházím pláž, možná že někde je to lepší, ale nikoliv. Pořád stejný. Sundal jsem sandály a umyl si tedy alespoň nohy. Dál jsem nevlezl. Raději bych si zaplavoval ve studenějším, ale čistším jezeru než v tomhle. Dáča dopadla asi stejně, ostatní se myslím koupali. Na 16h se scházíme u auta, poslední přípravy před odjezdem, vyhazujem odpad, PETky, atd. Venca usedá za kormidlo a před půl pátou zvedáme kotvy,

směr Trelleborg. Po E22 na Karlskronu, dál na Ronneby, Karlshamn, Kristianstad, sjíždíme na č.19 na Ystad. Je kolem 19h, nejvyšší čas najít pumpu a dotankovat za všechny kovový SEKy. Už jsme poučený, že obsluha na švédské benzině je tak od 9(10)h do 18(20)h, pak je většina benzin bez obsluhy a platí se kartou. I proto několik benzin projíždíme, jsou již bez obsluhy. Poslední šancí by byl Trelleborg, je dost velký na to, aby tam byla minimálně jedna noční pumpa. Nebude třeba, protože na okruhu kolem Ystadu je benzina s personálem. Tankujem za posledních 161SEK.

Poznámka: V Ystadu byl roku 1892 vyroben 1.švédský automobil Jönsenem Cederholmem

Do Trelleborgu už zbývá pouhých 46km. Cesta z Ystadu do Trelleborgu vede podél moře, máme jej skoro pořád nadohled, což je vítaná změna. V Nöbbelöv se nám, ani nevím jak, povedlo odbočit (sjet?) na č.101. Sám Venca je z toho překvapený. Nevadí, č.101 taky vede do Trelleborgu, akorát ne při pobřeží. Ve Skivarpu jsme to stočili do Abbekåsu, kde se napojujeme na původní silnici č.19 a v poklidu dojíždíme do cílového města dnešní trasy. Zajíždíme rovnou na terminál, kde nikdo není, jen jsme zjistili, že voucher se vymění na místě. Venca tedy zajíždí do centra, povedlo se nám najít dokonce i free parking. Stejně už nemáme kovový. ;-) Trajekt nám jede až ve 22.30h, tedy do půl desátý máme volno, zhruba hodinu času máme na prohlídku. Už se dost šerí, na focení to rozhodně nebude, spíš se tak projít po městě, po uličkách. Trelleborg má minimálně jednu zvláštnost – cesta vedoucí při molu je osázená palmami. Zatím jsou malé, tak 1,5-2m, ale za pár let... Kdyby bylo víc světla, stálo by to i za fotku a při pěkném počasí si tady člověk může připadat jako někde ve středomoří. Prošel jsem si kus cesty při molu a díky tomu, zjišťuji, že nájezd na správný terminál je někde jinde než jsme byli. Musí se pořád dozadu při molu, tam někde potom bude zřejmě odbočení na terminály. Lodi je v přístavu hned několik. Přeci jen je to frekventovaný přístav. Prošel jsem si ještě kousek města uličkami, kde se začíná ozývat noční život a na půl desátou jsem u auta. Odjíždíme na terminál cestou podél přístaviště. Z ní se odbočuje do přístavu, kde se s autem řadíme do pruhu, podle toho s jakou společností a kam plujeme. Vyměňujeme voucher, Fedy to domlouvá s obsluhou v budce, vše je OK. Máme se zařadit na číslo 23. Vedle nás objednu řadu stojí taky Peugeot Boxer, podle poznáváčky Češi ze severních Čech. Chvilí budeme čekat než se začne s naložením. Vylézáme ven. Ale to je zima. Všichni dojednoho jsme na sebe něco vzali. Po zhruba 20min čekání se auta dávají do pohybu. Zvláštní je, že auta zajíždí do lodi z boku po plošině.

Prvním úkolem je zabrat šikovné místo na lodi, což se nám povedlo. Při pohledu z lodi zjišťujeme, že v přístavišti je ještě dost aut, tak to bude chvíli trvat než vyplujem. Samozřejmě jsme zvědavý, jak vypadá loď, tak ji pár z nás jde prolézt. Na horní palubě jsou plastové židle, stůl... prima posezení a kupodivu žádná zima. Horní paluba je sice otevřená, ale z části chráněna, takže sem nemůže vítr foukat. Chvilí jsme přemýšleli, zda se přemístit sem, ale nakonec zůstáváme ve vnitřku lodi. Taky jsme našli na horní palubě malé místnosti – bohužel již obsazené spáči ve spacákách. Jo, to je výhoda, když to někdo zná. Ještě je tu zasedací místnost, tam bychom se taky mohli natáhnout, ale je zamčeno. Jinak na lodi je samozřejmě restaurace, obchod převážně s pitím a suvenýry. Napadlo mě, zkusit vyfotit Trelleborg teď v noci. Bude to spíš pokusná fotka. Vrátil jsem se do auta pro foťák a dělám dvě fotky. Jednu na přístav a druhou na měsíc, molo.... Jsem zvědav, jak vyjdou.

Odplouváme. Venca, Milánek, Fedy dostali chuť okoštovat pivo, které je k mání v restauraci. Chvilí po odjezdu, otvírají obchod. Co dělat během plavby? Dája navrhuje koupit něco k pití. Tak si

s Brunčou a Pájou přinesli z obchodu červené a bílé víno. Jedno australské, to druhé už ani nevím. Aby cesta lépe utíkala, povídá se, zatímco někteří z nás zalehli na podlahu nebo na sedačky. Víno zmizelo dost rychle.

Neděle 10.srpna 2003

(na trajektu Trelleborg-Sassnitz – Sassnitz – Berlín – Rozvadov – Plzeň)

Docela mě namlsali, v obchodě jsem viděl, že mají i chilské víno, za 49SEK. S Milánkem jsme dali dohromady potřebné finance a pár minut před zavřením jsem pro něj skočil. A abychom si plavbu užili víc, jdeme do karet. Jo, jenže na čem hrát? Inu, na stole. Ideální by byl plastový stůl, co je na horní palubě. Není nic snazšího než ho sem přinést. Po té, co jsem ho úspěšně nahoře "zcizil" můžeme hrát. Ale co? Je to jasné – klasické prší a kdo prohraje dává kus oblečení. Začátek je zajímavý, vypadá to, že Dája bude rychle hotová... Ale nestalo se, najednou se jí začíná vést a prohry se střídají u dalších lidí. Začíná to být zajímavé, tedy možná z mého pohledu, protože jsem najednou třikrát prohrál... a už tady sedím do půl těla. Lidí koukaj, co se děje, včetně jedné paní v letech opodál. Jen tak ze srandy jsem vyslovil „To koukáte paní, co?“ a dostalo se mi odpovědi "To koukám"... tak teď zase koukám já. Nějak mě absolutně nenapadlo, že můžu narazit na Čechy.... Ale jo, je veselo, paní to vzala v pohodě, ještě jsme prohodili pár vtipných vět. Bylo pěkný, že měla péči, abych nenastydl a až budu vystupovat, abych se zase oblékl. Bez obav, to určitě udělám. Mám se docela rád. Jde o to, jestli nebudu muset ještě něco ze sebe sundat, nemám jaksi den. Vysvobozením se stává ohlášení kapitána, že budeme přistávat a máme se připravit na vylodění. Uf, uf – můžu se navlíknout. Budíme spáče a nasedáme do auta. Po vylodění nabíráme směr domov. Čeká nás noční průjezd přes Německo - docela nudná štreka, ale musíme ji absolvovat.

Daniela má nějaké žaludeční problémy a proto děláme za hluboké noci pauzu v jízdě. Loď jí zřejmě neudělala moc dobře. Vše se za chvíli usadilo a tak můžeme pokračovat. Kilometry ubíhají a my postupně usínáme... Cesta v noci docela ubíhá, máme i dobrý čas. Vše se ale mění v okamžiku, kdy musíme nuceně opustit dálnici a jsme svedeni na objížděku po běžné komunikaci. To by ještě šlo, ale dostali jsme se do kolony, která v podstatě jede pár vteřin a pak pár minut stojí.... Hodinu se takhle vlečeme. Teď nás docela mrzí, že nemáme mapu Německa, možná by se dalo něco vymyslet a jet jinudy. Takhle nemáme na výběr. Po hodině jsme se zřejmě prokousali přes "ono blbé" místo a můžeme to rozjet. Pokud si někdo myslí, že jsou Němci koumáci a mají všechno zmáknutý, přál bych mu jet s námi. Nikdo z nás to nepochopil – svedou auta z dálnice na silnici, která má jeden pruh zcela rozkopaný, takže průjezd je možný jen v jednom směru. Na to, že se tu míjí auta jedoucí v obou směrech po dálnici, nám to nepřišlo jako skvělý řešení.

Ta hodina nám nabourala dobrý mezičas. Podle kilometrů, které máme před sebou to vypadá, že do Plzně dorazíme po druhé hodině. Což Juru vůbec netěší, protože přijede domů kolem půlnoci a to ještě musíme stihnout vlak, co jede v 15h. Upalujeme co to jde, ještě že německé předpisy jsou k rychlosti na dálnici schovívavé. Celnici na Rozvadově projíždíme v pohodě, bez jakéhokoliv zdržení. Hned za ní vysedá Fedy. Dotankovali jsme a frčíme dál. Je strašné vedro, když se stáhne okno v autě úplně cítíte, jak z venku sálá teplo. Lepší ho zavřít. V Plzni jsme nejprve vysadili Dáju a pak už míříme na vlakové nádraží. Je 14.45h. Jura to má akorát. Dalším členem s kterým jsme se rozloučili, je Daniela,

kterou jsme dovezli před dům. Jako další vysedám i já a zbytek jede k Vencovi domů, zkulturnit autu. Umýt, vyčistit vnitřek, vyluxovat. Přeci jen bychom jej rádi předali ve slušném stavu. Měli jsme ho půjčené za slušnou cenu a majitel se choval férově.

Podle toho co kluci, říkali, byl majitel rád, když viděl svého peugeotíka celého, nepoškozeného. Přiznali jsme problémy s výměnou rezervy, utržení šroubu a to, že nejdou couvačky. Všechno vzal v pohodě. A couvačky – to je asi jeho práce. Před odjezdem dělal něco na řazení, takže to může být od toho. Byl spokojený, protože ho dostal vyšpíglovaný, skoro jako nový ;-)) A pokud jej budeme někdy chtít půjčit, stačí se ozvat. Abychom to vše uzavřeli, jak se patří, Brunča mu dal jednu flašku pražský vodky, co nám zbyla, čímž byla spokojenost umocněna.

Slovo na konec...

Tak a to je vše z našich zápisků z Velké severské cesty v roce 2003, která trvala 24dní. Uteklo to jako voda a nám zůstala řada krásných zážitků, fotky a záběry z kamery. Dá se předpokládat, že se sem jednou vrátíme, protože hlavně Norsko má co nabídnout každému – hory, vodopády, fjordy, ledovce, panorama, Lofoty a Vesterály. Viděli jsme toho hodně a přesto zůstalo mnoho míst, která by stála za to navštívit. Ten, kdo má vztah k přírodě, jistě navštíví několik z mnoha národních parků, zajede k ledovcům vychutnat si pohled na namodralou masu ledu a pocítit jejich chlad, vypraví se do jediné oblasti, kde ještě dnes volně žije pižmoň a s trochou štěstí bude mít možnost jej pozorovat, zřejmě nevynechá Lofoty a Vesterály – souostroví, tak členité a rozmanité, že je stěží lze popsat. Můžete vyzkoušet i raft na řece Sjoa - mezi vodáky považována za nejkrásnější řeku Norska.

Ten, kdo cestuje autem, získá obrovskou svobodu a možnost poznat tuto nádhernou část Evropy. V serpentínách (k chatě Vivelí, na Himingen) a na některých úzkých silnicích při fjordech bude mít možnost vyzkoušet svoje jezdecké dovednosti. Může stejně jako my projet nejdelší tunel světa Aurlandtunel, podívat se do Stalheimského kaňonu. A pokud si na to troufne, může vyjet nejpříkřejší cestou Evropy do vesničky Stalheim. Určitě absolvujte plavbu Geirangerfjordem, vyjeďte na Dalsnibbu a sjeďte Cestu Trollů, má své kouzlo a zastavte se u Trollvegen – největší kolmé stěny v Evropě. Pokud pojedete po frekventovanějších cestách, nedejte se překvapit tím, že Vás předjíždí nebo že potkáváte americká auta 70tých let (Cadillac, Chevrolet, Corveta) – hlavně ve Švédsku. K severu to neodmyslitelně patří, stejně jako to, že lidé jsou tady fajn. Pokud se vydáte hodně na sever, čeká Vás panenská příroda a opustíte-li hlavní cesty, určitě zcela zapomenete, že jste v jedné z nejbohatších zemí Evropy. Může se Vám stát, že pojedete celou noc, potkáte jedno, dvě auta a narazíte snad na jednu benzinu...i proto je dobré mít s sebou kanystr Všude kolem les, před Vámi nekonečná silnice, z které ukrajujete kilometry a které jsou v této nekonečné oblasti tak nicotně malá vzdálenost. Projíždíte oblastí původního severského obyvatelstva - Laponskem. Oblastí, kde se mísí moderní svět s historií, kulturou a tradicemi původních obyvatel – Saámů.

Pokud umíte trochu anglicky, domluvíte se ve všech severských státech a pokud potřebujete pomoc – lidé Vám ochotně pomohou. Přemýšlíte-li, zda vyrazit na sever – jeďte, stojí to za to! A odrazují-li Vás ceny – oprostěte se od předsudků a podívejte se na naši cenovou hitparádu. Byli jsme na cestě 24dní, během nich ujeli celkem 10.621km a přišlo nás to na cca 16.000,- na osobu se vším všudy (půjčení auta, nafta, jídlo, trajekty, mýtné a parkovné). Jeďte, dokud můžete, ty zážitky za to rozhodně stojí!

Přeji všem šťastnou cestu. Míla Šimek

P.S.: My teď zapřemýšlíme kam příští rok. Cílů o nichž už jsme mluvili je víc – Turecko, Maroko, Island, Korsika.... Uvidíme, uvidíme – možná to bude nakonec něco jiného.